

บทที่ 4

การวิเคราะห์ฟิสิกส์นิพนธ์ของท่านซัยคุ มุหัมมัด บินอิสมาอีล ดาูด อัลพะฎอนีย์ ในหนังสือวุซอฮุ อัลอะฟรอหุ วะอิศบาหุ อัลพะลาหุ

4.1 วิเคราะห์วิธีการเขียนหนังสือ วุซอฮุ อัลอะฟรอหุ วะอิศบาหุ อัลพะลาหุ

ท่านซัยคุ มุหัมมัด บิน อิสมาอีล ดาูด อัลพะฎอนีย์ นอกจากที่ท่านเป็นนักกฎหมายอิสลามที่มีชื่อเสียงของปัตตานีแล้ว ท่านยังเป็นนักประพันธ์หนังสืออีกด้วย ผลงานด้านการประพันธ์หนังสือของท่านได้ปรากฏมากมายและหนึ่งในนั้นคือหนังสือวุซอฮุ อัลอะฟรอหุ วะอิศบาหุ อัลพะลาหุ ซึ่งเป็นหนังสือกฎหมายอิสลามที่มีชื่อเสียงเล่มหนึ่งในปัตตานีที่ท่านได้จัดรูปแบบและการเขียนดังต่อไปนี้

4.1.1 วิธีการเขียนบทนำ

ท่าน ซัยคุ มุหัมมัด บิน อิสมาอีล ดาูด อัลพะฎอนีย์ ใช้วิธีการเขียนบทนำ ในหนังสือ วุซอฮุ อัลอะฟรอหุ วะอิศบาหุ อัลพะลาหุ เหมือนกับอุลละมาอ์ท่านอื่นในสมัยของท่าน กล่าวคือท่านแต่งหนังสือวุซอฮุ อัลอะฟรอหุ วะอิศบาหุ อัลพะลาหุ เริ่มต้นด้วยการกล่าวนามของอัลลอฮุ ซึ่งพระองค์ทรงให้ความเมตตาปราณีต่อบ่าวของพระองค์ การเริ่มต้นด้วยพระนามของอัลลอฮุ ﷻ ถือว่าเป็นบรรทัดฐานการแต่งหนังสือที่เกี่ยวกับวิทยการอิสลาม จากนั้นท่านได้กล่าวคำสรรเสริญต่ออัลลอฮุที่ได้นำละหมาดห้าเวลาซึ่งเป็นเสาหลักของศาสนาอิสลาม หลังจากนั้นมีการสรรเสริญแก่ท่านศาสดา มุหัมมัด ﷺ ที่ท่านได้เสียสละเผยแผ่ศาสนาอิสลาม อีกทั้งท่านได้แนะนำชื่อของท่านในฐานะเป็นผู้แต่งหนังสือวุซอฮุ อัลอะฟรอหุ วะอิศบาหุ อัลพะลาหุ และท่านชี้แจงสาเหตุที่ท่านได้เขียนหนังสือเล่มนี้ ในการนำเสนอข้อความต่าง ๆ ในบทนำนี้ผู้แต่งได้ใช้สองภาษาคือ ภาษาบาลาฮุ และภาษาอาหรับซึ่งถือว่าเป็นเอกลักษณ์ของบรรดาอุลละมาอ์ปัตตานีโดยทั่วไปในอดีตที่ใช้ในการแต่งหนังสือ ในหนังสือเล่มนี้ท่านเขียนภาษาอาหรับในเครื่องหมายวงเล็บและทำการอธิบายทีละประโยคเป็นภาษาบาลาฮุ ดังตัวอย่างต่อไปนี้

)

(سكل فوجي باكي الله يغ ممفر ضو كنه سمبهيغ)

اتس سكل همبنا يغ مؤمين لاكي دان فرامفوان دان دجاديكندي تيغ باكي اكلام يغ سينر يغ بتول اين دان
 دجاديكندي ليم سمبيغ ددالم ليم وقت

ความว่า การสรรเสริญทั้งหมดเป็นเอกสิทธิ์ของอัลลอฮ์ ผู้ซึ่งประทานละหมาดห้า
 เวลาแก่บรรดาบ่าวผู้ศรัทธาของพระองค์ทั้งชายและหญิง และการละหมาดนั้นเป็นเสาหลักของ
 ศาสนาที่แท้จริงและเที่ยงตรงและพระองค์ทรงประทานละหมาดห้าเวลาในหนึ่งวัน

จากการสังเกตข้อความข้างต้นเข้าใจได้ว่าท่าน ชัยคุ มุหัมมัด บิน อิสมาอิล ดา
 วูดอัลพะฎอนีย์ นอกจากท่านเกริ่นนำในบทนำหนังสือเล่มนี้ด้วยการขอขุโกร์ต่ออัลลอฮ์ที่พระองค์
 ทรงให้ความเมตตา ปรานีต่อบ่าว ของพระองค์ และประทานละหมาดห้าเวลาแก่บรรดาผู้ศรัทธาแล้ว
 ยังบ่งบอกถึงความสามารถในการเขียนหนังสือเป็นภาษาอาหรับอีกด้วย

4.1.2 การเขียนเนื้อเรื่อง

วิธีการเขียนเนื้อเรื่องในหนังสือ วุซฮุ อัลอัฟรอหุ วัอิศบาหุ อัลพะลาหุ ของ
 ท่าน ชัยคุ มุหัมมัด บิน อิสมาอิล ดา วูด อัลพะฎอนีย์ ผู้วิจัยพบว่าท่านมีรูปแบบและวิธีการเขียน
 เนื้อหาที่เป็นเอกลักษณ์ของอุละมาอ์ปัตตานีทั่ว ๆ ไป กล่าวคือก่อนที่ท่านจะกล่าวถึงเนื้อเรื่องที่
 เกี่ยวกับกฎหมายอิสลาม ท่านได้เริ่มต้นด้วยการเขียนเนื้อหาที่เกี่ยวข้องสุุดคิน โดยการกล่าวถึง
 หลักการศรัทธา หลักการอิสลามห้าประการ (รุกน อิสลาม) รายชื่อบรรดานบีที่จำเป็นจะต้องรู้ และ
 คุณลักษณะของอัลลอฮ์ ﷻ และเราะสุล ﷺ เป็นต้น

หลังจากนั้นท่านได้เขียนเนื้อหาที่เกี่ยวข้องกับกฎหมายอิสลาม โดยที่ท่านได้เริ่มต้นการ
 เขียนในบทแรกบทที่เกี่ยวกับการทำความสะอาด( ) ซึ่งในบทนี้มีอยู่ทั้งหมด เจ็ด
 หมวดด้วยกัน คือ 1 . การล้างสิ่งที้ออกมาจากทวารหนักและทวารเบา 2 . การอาบน้ำละหมาด 3. สิ่ง
 ที่ทำให้เสียน้ำละหมาด 4. การอาบน้ำ 5. การตะขัมมุมนหรือการอาบน้ำละหมาดด้วยฝุ่น 6. เลือด
 ประจำเดือน เลือดหลังคลอด และเลือดเสีย 7. สิ่งสกปรกและการล้างสิ่งสกปรก ส่วนในบทที่ 2
 บทบัญญัติว่าด้วยการละหมาด( ) ประกอบด้วย 12 หมวด 1. เงื่อนไขของการละหมาด
 2. หลักการละหมาด 3. การละหมาดเป็นโมฆะ 4. การสุญญะฮุวีย 5. การละหมาดสุนัต 6. การ
 ละหมาดเกาะศ์รและญาเมะฮ์ 7. การละหมาดร่วมกัน 8. การละหมาดวันศุกร์ 9. การละหมาดวันอีด
 10. การละหมาดเนื่องจากเกิดสุริยุปราคาและจันทรุปราคา 11. การละหมาดเพื่อขอฝน 12. การ
 ละหมาดศพ

การที่ผู้แต่งได้เริ่มต้นในการแต่งหนังสือเล่มนี้ด้วยเนื้อหาที่เกี่ยวกับความศรัทธา
 ก่อนเนื้อหาอื่น ๆ ซึ่งให้เห็นว่า ผู้แต่งและอุละมาอ์ปัตตานีในอดีตมีความตระหนักและให้ความสำคัญ

กับเนื้อหาที่เกี่ยวกับเตาหีดเป็นอย่างมาก สอดคล้องกับผลงานวิจัยของท่านไพศอล หะยีอาหวังมีความเห็นว่าประชาชนปัตตานีส่วนใหญ่มักจะเริ่มกิจกรรมการเรียนการสอน หรือการแต่งตำราอิสลามด้วยวิชาหลักความศรัทธาก่อนวิชาอื่น ๆ หรือนำหลักคำสอนและแนวความคิดเกี่ยวกับความศรัทธามาเป็นบทแรกของการเรียนการสอนและแต่งตำรา (ไพศอล หะยีอาหวัง , 2541: 29) จึงถือได้ว่าการเรียนวิชาเตาหีดนั้นจะต้องเข้าใจก่อนที่จะศึกษาวิชาอื่น ๆ และหลังจากนั้นท่านได้เขียนเนื้อหาเกี่ยวกับกฎหมายอิสลาม ในบทที่หนึ่งเกี่ยวกับเนื้อหากฎหมายอิสลามว่าด้วยการทำความสะอาดซึ่งประกอบด้วยเจ็ดหมวดด้วยกัน ส่วนในบทที่สองเกี่ยวกับเนื้อหากฎหมายอิสลามว่าด้วยการละหมาด ส่วนในเนื้อหาที่เกี่ยวกับกฎหมายอิสลามที่ท่านได้เริ่มต้นด้วยกฎหมายอิสลามที่เกี่ยวกับการทำความสะอาดนั้น ก็เนื่องจากว่าการละหมาดจะใช้ไม่ได้หากไม่อยู่ในภาวะการที่สะอาด

4.1.3 การเขียนบทส่งท้าย

ท่าน ชัยคุ มุหัมมัด บิน อิสมาอิล อัลดวุดีย์ อัลพะฎอนีย์ มีรูปแบบและวิธีการเขียนบทส่งท้ายในหนังสือ วุซาหุ อัลอัฟรอหุ วะอิศบาหุ อัลพะลาหุที่เป็นเอกลักษณ์ของอุละมาอ์ปัตตานี กล่าวคือท่านได้เขียนบทความที่เกี่ยวกับประโยชน์ของโลกคุณยา และโลกอะกิเราะฮุนอกจากนั้นท่านได้วิงวอนขอพรจากอัลลอฮ์เพื่อตัวของตนเอง คณาญาติ พี่น้องอันเป็นที่รัก และผู้อ่านหนังสือเล่มนี้กลับสู่อัลลอฮ์ด้วยดี ซึ่งท่านได้กล่าวว่า

(دان کامي كتاب اين دغن بيراف اين دان کامي فوهن کن درفدا الله تعالى
دکړنياکن حسن باکي کامي دان سکل قرابة دان سکل احباب دان سکل مړيک ښخ مباح کتاب
اين)

ความว่า ข้าพเจ้าได้ส่งท้ายกับงานเขียนเล่มนี้ด้วยการกล่าวชี้แจงประโยชน์ของโลกคุณยาและอะกิเราะฮุ และข้าพเจ้าขออู้อัจจากอัลลอฮ์ทรงประทานห้วงสุดท้ายแห่งชีวิตที่ดีให้กับข้าพเจ้า คณาญาติ พี่น้องอันเป็นที่รัก และผู้อ่านหนังสือเล่มนี้ด้วยดี

หลังจากนั้นท่านได้บอกชื่อผู้แต่งอีกครั้ง คือ ท่าน ชัยคุ มุหัมมัด บิน อิสมาอิล อัลดวุดีย์ อัลพะฎอนีย์ และบอกชื่อหนังสือ คือ วุซาหุ อัลอัฟรอหุ วะอิศบาหุ อัลพะลาหุ และระบุวันเดือน ปี สถานที่แต่งหนังสือเล่มนี้ โดยท่านกล่าวว่า ท่านได้แต่งเสร็จสมบูรณ์ เมื่อวันที่พฤหัสบดี ที่ 22 ตรงกับเดือน ชุลกือดะฮ์ ฮิจญะเราะฮ์ศักราช 1312 เวลาตอนเช้า ที่ เมืองมักกะฮ์ ประเทศซาอุดีอาระเบีย หลังจากนั้นผู้แต่งได้ขอชุกรต่ออัลลอฮ์ ﷻ ที่ทรงประทานความเมตตา ที่จนในที่สุดการแต่งหนังสือเล่มนี้ก็ได้เสร็จสมบูรณ์ด้วยดี และพร้อมกันนั้นท่านได้เปิดโอกาสให้ผู้อ่านหนังสือเล่มนี้สามารถ

แก้ไขสิ่งที่ผิดพลาดหรือข้อตกบกพร่องถึงแม้ผู้อ่านจะอยู่ห่างไกลก็ตาม เพราะทุกการงานจะไม่สามารถหลีกเลี่ยงจากความผิดพลาดได้

การที่ผู้แต่งได้เขียนบทส่งท้ายโดยการกล่าวถึงประโยชน์ของโลกคุณาและอาคีเราะฮฺชี้ให้เห็นว่าท่านได้ให้ความสำคัญกับชาวพะฎอนีย์และประชาชาติมุสลิมว่าโลกทั้งสองนั้นมีประโยชน์ที่มนุษย์ควรแก่การให้ความสำคัญโดยการศึกษาและเข้าใจต่อการปฏิบัติตัวที่เหมาะสม

4.1.4 การเขียนสารบัญ

ท่าน ชัยคุ มุหัมมัด บิน อิสมาอิล ดาฎูด อัลพะฎอนีย์ ได้เขียนสารบัญในหนังสืออุซฮาหฺ อัลอัฟรอหฺ วัอะอิสบาหฺ อัลฟะลาหฺ ที่ปรากฏในหน้าที่ 61 จากการศึกษาพบว่าลักษณะวิธีการเขียนสารบัญตามเนื้อหาในหนังสือเล่มนี้ปรากฏว่าส่วนน้อยเท่าที่ท่านได้เรียงตามลำดับบทที่หมวดที่ และตอนที่ แต่ส่วนใหญ่แล้วท่านเขียนหัวข้อย่ออาทิเช่นท่านเขียนว่า “مباتكن شكل روكن” แปลว่าการชี้แจงเกี่ยวกับรูกันต่าง ๆ เป็นต้น

จากการที่ท่านมิได้เขียนบทที่ หมวดที่ และตอนที่ในสารบัญของหนังสือเล่มนี้ ทั้งนี้อาจจะเป็นไปได้ว่าท่านต้องการให้ผู้อ่านสามารถค้นหาเนื้อหาได้อย่างสะดวก และมีได้เน้นเรียงตามระบบ ท่านจึงมิได้เน้นเขียน บทที่ หมวดที่ หรือตอนที่เท่าใดนัก เพราะผู้ศึกษา และผู้อ่านคงมิได้ให้ความสำคัญกับการจัดระบบ และอีกเหตุผลท่านชัยคุ มุหัมมัด บิน อิสมาอิล อัลพะฎอนีย์ เน้นถึงการเขียนบทส่งท้ายถึงหัวข้อสำคัญเท่านั้น เพื่อง่ายต่อการค้นหาที่ต้องการ

4.2 วิเคราะห์แหล่งที่มาของเนื้อหา

ชัยคุมุหัมมัด บิน อิสมาอิล ดาฎูด อัลพะฎอนีย์ ได้กล่าวชัดเจนในบทนำว่า ท่าน ได้แปลจากหนังสือฟิกฮฺภาษาอาหรับหลายๆเล่ม ท่านได้กล่าวว่า .

تله منتوة اكن داکو ستغه درفد ككاسيه بهوا اكو هيمفونكن باكين سوات رساله يغ

كجيل يغد تر جمهكندي دغن بهاس جاوي

ความว่า ผู้เป็นที่รักของข้าพเจ้าส่วนหนึ่งได้ร้องขอให้ข้าพเจ้ารวบรวมเป็นหนังสือเล่มเล็กที่แปลเป็นภาษาญาวี

และอีกข้อความ ท่านได้กล่าวไว้ในหน้าที่ 3 ของบทนำว่าท่านได้รวบรวมจากหนังสือฟิกฮฺต่างๆหลายๆเล่มด้วยกัน ท่านกล่าวว่า.

مك اكو ميمفونكن باكين ددالم رساله اين بيراف متيارايغ اينده 2 يغد فوغو تكن درفد

بيلغن 2 بيراف يغد رضا كندي اوله علماء

ความว่า ข้าพเจ้าได้รวบรวมความรู้ในหนังสือเล่มนี้ซึ่งความรู้เหล่านั้นเปรียบเสมือนเพชรที่งดงามที่ข้าพเจ้าเก็บเกี่ยวจากตำราหลาย ๆ เล่มที่บรรดาอุละมาอ์ให้การยอมรับจากคำกล่าวของท่านซัยคุ มุหัมมัด บิน อิสมาอีล ดาฆูด อัลฟะฎอนีย์ ช่างคั้นน้ำ เข้าใจได้ว่าการแต่งหนังสือเล่มนี้ท่านได้สืบค้นจากหนังสือที่บรรดาอุละมาอ์ให้การยอมรับ จากการศึกษาของผู้วิจัยได้ศึกษา และค้นคว้ามาพบว่าบรรดาหนังสือที่ผู้แต่งใช้เป็นแหล่งที่มาของเนื้อหาในหนังสือ วุซฮุ อัลอัฟรอหุ วาอิสบาหุ อัลฟาลาหฺ ส่วนใหญ่ท่านได้แปลมาจากหนังสือ หาซียะฮุ อัลบาญูรียฺ ฟิตหุลอัลละฮฺฮาบ นิฮายะตุลมุหุดาญ มัจลอะฮุลอัคบัรียฺ สะบีลุล อัลมุฮัดดีน และท่านได้แปลบางส่วนจากหนังสือ เราฎะตุ อัจญูลิลีน อัลมัฆมุซุ และอัลอัชการ์ลินนะวะวียฺ ดังตัวอย่างต่อไปนี้

1.หนังสือ " (หาซียะฮุ อัลบาญูรียฺ) หนังสือเล่มนี้เขียนโดย ท่านซัยคุ อิบรอฮิม อิบนู มุหัมมัด อัลบาญูรียฺ (al – Bajuri) มีอยู่สองเล่ม ซึ่งเป็นหนังสือที่อธิบายเพิ่มเติมจากการอธิบายเนื้อหาของอัลกอฎีย์ อิบิซุญาอ์

ตัวอย่างที่ 1 ในบทที่ 1 ว่าด้วย บทบัญญัติที่เกี่ยวกับการทำความสะอาด หมวดที่ 2 เรื่องการอาบน้ำละหมาด หน้า 12 บรรทัดที่ 20 ดังนี้

برمول فرض وضوء ام فركارا فرتمان نية تتكل اول ممباسوه ساتوسو كو درفد موكان

يعني دستر تكن نية ايت دغن اول ممباسوه ساتوسو كو درفد موكان دان تياد دشرطكن بر ككلن نية ميغك

ممباسوه سكلينش دان تياد دفداكن ميرتأي نية دغن بارغيغ دملو درفد موك.

ความว่า พิธีกรรมหรือสิ่งจำเป็นในการอาบน้ำละหมาดมี หก ประการ ประการที่หนึ่ง การตั้งเจตนาในขณะที่เริ่มล้างส่วนหนึ่งส่วนใดบนใบหน้า กล่าวคือตั้งเจตนาพร้อม ๆ กับการเริ่มล้างส่วนหนึ่งส่วนใดบนใบหน้า ส่วนการล้างทั่วใบหน้า นั้น มิได้เป็นเงื่อนไขของการตั้งเจตนา และไม่อนุญาติตั้งเจตนาล้างอวัยวะก่อนใบหน้า

ประโยคข้างต้นเป็นส่วนหนึ่งในหนังสือหาซียะฮุ อัลบาญูรียฺ เล่มที่ 1 หน้า 48 ซึ่งมีเนื้อหาดังนี้

( ) ( )
( ) ( )

ความว่า (สิ่งจำเป็นในการอาบนํ้าละหมาดมี 6 ประการ) ประการที่หนึ่ง(การตั้งเจตนา)เนื้อแท้ของการตั้งเจตนา นั้นคือ การมุ่งสิ่งใดที่พร้อมด้วยกับการกระทำ แต่ถ้าหากการกระทำนั้นเกิดซ้าก็จะถูกเรียกว่าอัมม์ และการตั้งเจตนา นั้น(เมื่อล้าง)ส่วนหนึ่งส่วนใดที่บน(ใบหน้า) กล่าวคือการตั้งเจตนาพร้อม ๆ กับการเริ่มล้างส่วนหนึ่งส่วนใดบนใบหน้า และมีได้เป็นเงื่อนไขล้างทั่วใบหน้า ที่ถือว่าการตั้งเจตนา และถือว่าไม่เพียงพอที่ตั้งเจตนาล้างอวัยวะก่อนใบหน้า

ตัวอย่างที่ 2 ในบทที่ 1 ว่าด้วย บทบัญญัติเกี่ยวกับการทำความสะอาด หมวดที่ 2 เรื่องการอาบนํ้าละหมาด หน้า 12 บรรทัดที่ 28 - 34 ดังนี้

دان كدوان ممباسوه سكلين موك مك حد فنجغن بارغيغ انتارا تمفت تمبوه رمبوت
 كفلاڻ دان كسود من داکوڻ دان ليبرڻ درفد انق تليغا كفد انق تليغا دان جك ادا بولو دري حد موكڻ
 سام اد جارغ اتولية واجب سمفيكن اير كفداڻ سرت دغن كوليت يغد باو من ادفون جغكوت لاکي 2
 دان دوا تالي تودوغن يغلبة سكيړا ڼ تباد كليھاتن كوليت يغد باو من ممداله باسوه ظاميرڻ برسلا من يغ
 جارغ سكيړا كليھاتن كوليت يغد باو من مك واجب ممفمفيكن اير كفد باطنڻ دان كوليتڻ دان برسلا من
 جغكوة فرامفون دان دان تالي تودوغ كدواڻ مك واجب سمفيكن اير كفد كوليت كدواڻ دان
 جك ايت سكليفون كران نادراي دان تباد دافت اي تباد سرت دغن ممباسوه موك ايت ممباسو مكن ساتو
 سو كو درفد كفلاڻ دان تغكوءڻ دان بارغ د باوه داکوڻ

ความว่า และประการที่สองนั้น ล้างทั่วใบหน้า ทั้งความยาวของใบหน้าคือตั้งแต่บริเวณเส้นผมจนถึงคาง และความกว้างจากลูกหูจนถึงลูกหูอีกฝั่งหนึ่ง แต่ถ้าหากมีขนที่งอกในขอบเขตของใบหน้า จะหนาหรือบาง ก็จำเป็นต้องล้างจนถึงผิวหนังที่ขนงอกนั้น สำหรับเราผู้ชายที่หนาซึ่งไม่สามารถมองเห็นหนังที่เครางอกได้ ก็อนุญาตล้างเฉพาะภายนอกได้ นอกจากเราที่บางซึ่งสามารถมองเห็นผิวหนังที่เครางอกได้ จึงจำเป็นต้องล้างให้ทั่วถึง ส่วนประเด็นของผู้หญิงที่มีเคราหรือกะเทยที่มีเครานั้นจะมีความแตกต่างกันในเรื่องของการปฏิบัติ กล่าวคือจำเป็นต้องชำระล้างให้ทั่วถึงผิวหนังถึงแม้จะมีขนขึ้นหนาก็ตาม ถึงจะอย่างไรก็ตามเรื่องผู้หญิงที่มีเคราหรือกะเทยที่มีเครานั้นมักเป็นสิ่งที่ไม่ค่อยปรากฏขึ้น ยิ่งไปกว่านั้นตามหลักปฏิบัติในการล้างหน้านั้นจะต้องล้างให้เลยถึงส่วนที่เป็นศรัษะและล้างลงให้เลยถึงส่วนที่เป็นคอ

ประโยคข้างต้นเป็นส่วนหนึ่งในหนังสือหาซียะฮ์ อัลบาญรีย์ เล่มที่ 1 หน้า 50 - 53 ซึ่งมีเนื้อหาดังนี้

( ) ( ) ( )

ความว่า (และ)ประการที่สองนั้น (ล้าง)ทั่ว(ใบหน้า) ทั้งความยาวของใบหน้าคือ ตั้งแต่บริเวณจุดเริ่มของเส้นผมจนถึงคาง และความกว้างจากลูกหูจนถึงลูกหูอีกฝั่งหนึ่ง แต่ถ้าหากมีขนที่งอกในขอบเขตของใบหน้า จะหนาหรือบาง ก็จำเป็นต้องล้างจนถึงผิวหนังที่ขนงอกนั้น สำหรับเราผู้ชายที่หนาซึ่งไม่สามารถมองเห็นหนังที่เครางอกได้ ก็อนุญาตล้างเฉพาะภายนอกได้ นอกจากเราที่บางซึ่งสามารถมองเห็นผิวหนังที่เครางอกได้ จึงจำเป็นต้องล้างให้ทั่วถึง ส่วนประเด็นของผู้หญิงที่มีเคราหรือกะเทยที่มีเครานั้นจะมีความแตกต่างกันในเรื่องของการปฏิบัติ กล่าวคือจำเป็นต้องชำระล้างให้ทั่วถึงผิวหนังถึงแม้จะมีขนขึ้นหนาก็ตาม ถึงจะอย่างไรก็ตามเรื่องผู้หญิงที่มีเคราหรือกะเทยที่มีเครานั้น ก็จำเป็นต้องล้างจนเลยที่ผิวหนังทั้งสองถึงแม้มันจะหนาก็ตามแต่ ยิ่งไปกว่านั้นตามหลักปฏิบัติในการล้างหน้านั้นจะต้องล้างให้เลยถึงส่วนที่เป็นศรีษะและล้างลงให้เลยถึงส่วนที่เป็นคอ

ตัวอย่างที่ 3 ในบทที่ 1 ว่าด้วย บทบัญญัติเกี่ยวกับการทำความสะอาด หมวดที่ 2 เรื่องการอาบน้ำละหมาด หน้า 12 บรรทัดที่ 35 – 36 ดังนี้

دان كتيك مباسوه دواتاغن سرت دوا سيكون دان جك تباد دوا سيكون داعبتار كن قدر
كدوان دان واجب ممبا سوه بارغيغ اتس دواتاغن درفد بولو دان جك لبت سكيليفون ظامير دان باطن
دان داكيغ يغبه فداث دان جاري يغليه دان سكل كوكون دان واجب مغهيلغ بارغيغ دباو من درفد
چمفور 2 بارغيغ منكه سمفي اير كباو من

ความว่า และประการที่สามล้างมือจนถึงข้อศอก และถ้าหากไม่มีข้อศอกทั้งสองข้าง ก็วัดด้วยประมาณการทั้งสองข้าง และจำเป็นต้องล้างสิ่งที่ปรากฏที่มีมือเช่นจนถึงแม้ว่าจะหนาก็ตามทั้งภายนอกและภายใน และเนื้อที่งอกออกมาและนิ้วที่เพิ่มจากเดิม และเล็บทั้งหลาย และจำเป็นต้องขจัดสิ่งที่ติดอยู่ภายใต้เล็บซึ่งมันจะเป็นสิ่งที่กั้นน้ำซึมซับเข้าไป

ประโยคข้างต้นเป็นส่วนหนึ่งในหนังสือหาหิยะฮุ อัลบานูรีย์ เล่มที่ 1 หน้า 54 ซึ่งมีเนื้อหา ดังนี้

( ) ( )

ความว่า (และ)ประการที่สาม(ล้างมือจนถึงข้อศอกทั้งสองข้าง และถ้าหากไม่มีข้อศอกทั้งสองข้าง ก็วัดด้วยประมาณการทั้งสองข้าง และจำเป็นต้องล้างสิ่งที่ปรากฏที่มีมือเช่นขนนิ้วที่เพิ่ม และเล็บทั้งหลาย และจำเป็นต้องขจัดสิ่งสกปรกที่ติดอยู่ภายใต้เล็บซึ่งมันจะเป็นสิ่งที่ห้ามน้ำซึมซับเข้าได้

ตัวอย่างที่ 4 ในบทที่ 1 ว่าด้วย บทบัญญัติเกี่ยวกับการทำความสะอาด หมวดที่ 2 เรื่องการอาบน้ำละหมาด หน้า 12 บรรทัดที่ 27 ดังนี้

دان ميافو سكلين كفلا ادا فون ميافو ساتو سو كو در فد كفلا مك واجب اي سفرت

بارغيغ ترد ملو سبتش

ความว่า และเช็ดทั่วศีรษะ แต่ถ้าหากเช็ดส่วนหนึ่งส่วนใดของศีรษะถือเป็นการวาญิบตามที่ได้กล่าวมาแล้ว

ประโยคข้างต้นเป็นส่วนหนึ่งในหนังสือหาซียะฮ์ อัลบาญูรีย์ เล่มที่ 1 หน้า 59 ซึ่งมีเนื้อหาดังนี้

( )

ความว่า (และเช็ดทั่วศีรษะ) บางประโยคเขียนว่าเช็ดศีรษะให้ทั่ว แต่การเช็ดส่วนหนึ่งส่วนใดของศีรษะนั้นเป็นการวาญิบตามที่ได้กล่าวมาแล้ว

ตัวอย่างที่ 5 ในบทที่ 1 ว่าด้วย บทบัญญัติเกี่ยวกับการทำความสะอาด หมวดที่ 2 เรื่องการอาบน้ำละหมาด หน้า 12 บรรทัดที่ 27 ดังนี้

دان ميافو سكلين دوا تليغاظا مرث دان باطنن دغن اير يغلا در فد اير سافو كفلا

ความว่า และเช็ดทั่วใบหน้าทั้งสองข้างภายนอกและภายในด้วยน้ำที่มีโชน้ำที่ใช้เช็ดศีรษะ

ประโยคข้างต้นเป็นส่วนหนึ่งในหนังสือหาซียะฮ์ อัลบาญูรีย์ เล่มที่ 1 หน้า 59 ซึ่งมีเนื้อหาดังนี้ .

( )

ความว่า (และเจ็ดทั่วไปหูทั้งสองข้างภายนอกและภายในด้วยน้ำใหม่) คือน้ำที่มีใช้น้ำที่ใช้เช็ดศีรษะ

2 . หนังสือ " " (สะบิลมุตุดดิน) หนังสือเล่มนี้เขียนโดยท่านชัชคุมุหัมมัดอรัซด์ บินอับดุลลอฮ์ อัลบัจญารีย์ ท่านแต่งเสร็จเมื่อค.ศ 1633 ซึ่งเป็นหนังสือฟิกฮ์ที่แต่งเป็นภาษามลายูปัตตานี และถือเป็นหนังสือที่มีความสำคัญมากที่บรรดาอุละมาอ์ปัตตานีในอดีตและปัจจุบันใช้ศึกษา และเป็นข้อมูลทางกฎหมายอิสลาม ท่านชัชคุมุหัมมัด บิน อิสมาอีล ดาวูด อัลพะฎอนียก็เช่นกันท่านได้ศึกษาและได้นำเอาเนื้อหาบางส่วนในหนังสือเล่มนี้เพื่อเพิ่มเติมในการแต่งหนังสือ วุซฮาหุลอัล รอห์ ะอิชบาหุลพะลาห์ของท่านอีกด้วย ดังตัวอย่างต่อไปนี้

ตัวอย่างที่ 1 ปรากฏในหน้า 11 บรรทัดที่ 6 ดังนี้

ادافون ایر یغتر فاكي فدا كاتق 2 دان جك بلوم ممیز سكاليفون سفرة یغد وضوء اكندی اوله والیش كارن طواف دان وضوء حنفی یغ تباد بر نیه دان یغ تر فاكي ممباسوه كفلاكنتی درفد مپافون دان یغتر فاكي فدا ممباسوه كاكي كنتی درفدا مپافون دان یغتر فاكي فدا مندی میت دان یغتر فاكي فدا مندی فرامفوان یغكافرة كتابیه درفدا حیض دان نفاس سفای حلال درفدا سوامیث اتو فغهلون یغ اسلام دان یغتر فاكي فدا مندی فرامفوان یغکیلا اتو فرامفوان یغ اغکن درفد مندی مک مندی کندی اوله سوامیث اتو فغهلون یغاسلام درفدا حیض دان نفاس سفای حلال ای باکیث مک سکل ایر یغتر فاكي فدا یغتر سبوة ایت تباد میوچیکن ماث سوچی حوا

ความว่า น้ำที่ผู้ปกครองใช้อาบน้ำละหมาดให้แก่เด็ก ๆ เพื่อการแกะวาฟถึงแม้ยังเป็นเด็กที่ร้ายเดียงสาไม่สามารถแยกแยะได้ และน้ำหลังจากอาบน้ำละหมาดตามแนวมัซฮับหะนะฟีซึ่งไม่จำเป็นต้องตั้งเจตนา (เนียต) และน้ำที่ใช้ล้างศีรษะแทนเช็ดศีรษะ และน้ำหลังจากล้างเท้าแทนเช็ดเท้า และน้ำที่ใช้อาบน้ำศพ และน้ำที่ใช้อาบน้ำวาญิบแก่ผู้หญิงกิตาบียะฮ์ ที่มีประจำเดือน และ นิฟาส เพื่อเป็นการอนุโลมแก่ผู้เป็นสามีของนาง และน้ำที่ใช้อาบน้ำแก่ผู้หญิงที่เป็นบ้า หรือผู้หญิงที่ถูกบังคับให้อาบน้ำเพื่ออนุโลมแก่สามี ดังนั้นน้ำที่กล่าวมานั้นสะอาดแต่ไม่สามารถทำความสะอาดสิ่งอื่นได้

ประโยคข้างต้นเป็นส่วนหนึ่งในหนังสือ ปรากฏในเล่มที่ 1 หน้า 2 ซึ่งมีเนื้อหาดังนี้

(دان جك) ادا ای بلوم ممیز سكاليفون سفرة یغد وضوء کن اکندی اوله والیش کران طواف دان وضوء حنفی یغ تباد بر نیه دان یغ تر فاكي فد ممباسوه كفلاكنتی درفد مپافو دی دان یغتر فاكي

فدا مباسوه كاكي كنتي درفدا ميافوڻ دان يغتز فاكي فدا مندي ميت دان يغتز فاكي فدا مندي فرامفوان
 يگكافرة كتابية درفدا حيض دان نفاس سفاي حلال درفدا سواميڻ اتو فغهلون يگ اسلام دان يغتز فاكي فدا
 مندي فرامفوان يگكيلا اتو فرامفوان يگ اغكن درفد مندي مك مندي اوله سواميڻ اتو فغهلون
 يگاسلام درفدا حيض دان نفاس سفاي حلال اي باكين مك سكل اير يغتز فاكي فدا يغتز سبوة ايت تباد
 ميوچيكن ماڻ سوچي جوا

ความว่า น้ำที่ผู้ปกครองใช้อาบน้ำละหมาดให้แก่เด็ก ๆ เพื่อทำการภูเขาวาฟ(ถึงแม่)
 ยังเป็นเด็กที่ร้ายเคียงสาที่ไม่สามารถแยกแยะได้ และอาบน้ำละหมาดตามแนวมัซฮับหนะฟีฮ์ที่มี
 ทศนะว่าไม่จำเป็นต้องตั้งเจตนา (เนียต) และน้ำที่ใช้ล้างศรีษะแทนเช็ดศรีษะ และล้างเท้าแทนเช็ดเท้า
 และน้ำที่ใช้อาบน้ำศฟ และน้ำหลังจากอาบน้ำวาญิบแก่ผู้หญิงกิตาบียะฮ์ อันเนื่องจากประจำเดือน
 และ นิฟาส เพื่อหาลาดแก่ผู้เป็นสามีของนาง และน้ำที่ใช้อาบน้ำแก่ผู้หญิงที่บ้า หรือผู้หญิงที่ถูก
 บังคับให้อาบน้ำเพื่ออนุโลมแก่สามี ดังนั้นน้ำที่กล่าวมานั้นสะอาดแต่ไม่สามารถทำความสะอาดสิ่ง
 อื่นได้

ตัวอย่างที่ 2 ปรากฏในหน้า 31 บรรทัดที่ 1 ดังนี้

(كات التاج السبكي) دان لآين تباد اورغيغ مندغر كليهن سمبيغ تسيح دان د

ติงกلكندي مليكن اورغيغ مريغنكن اكما جوا

ความว่า (อรรถาญู อัสสุบกียกกล่าวว่) และท่านอื่น ๆ คนที่เคยได้ยินความเป็นเลิศ
 ของการละหมาดตัสบีห์และเขาได้ละเลยมันก็แสดงว่าเขาผู้นั้นเป็นบุคคลที่มีให้ความสำคัญกับ
 ศาสนา

ประโยคข้างต้นเป็นส่วนหนึ่งในหนังสือ " " ปรากฏในเล่มที่ 2
 หน้า 18 ซึ่งมีเนื้อหาดังนี้

(كات) التاج السبكي دان لآين تباد جوا اورغيغ مندغر كليهن سمبيغ تسيح دان

ดติงกلككن احندي مليكن اورغيغ مريغن ريغنكن اكما جوا

ความว่า (อรรถาญู อัสสุบกียกกล่าวว่) และท่านอื่น ๆ คนที่เคยได้ยินความเป็นเลิศ
 ของการละหมาดตัสบีห์ และเขาได้ละเลยมัน ก็แสดงว่าเขาผู้นั้นเป็นบุคคลที่มีให้ความสำคัญกับ
 ศาสนา

3. หนังสือ " " (มัฏละอู อัลบัตรอยน์) เขียนโดยท่านชัยคุมุหัมมัด บินอิสมาอีล ดาวูด อัลพะฎอนีย์เอง เป็นหนังสือแนวมัซฮับชาฟีอี ท่านได้แต่งเมื่อปีฮ.ศ. 1303 ซึ่งเป็นหนังสือฟิกฮ์ที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับกฎหมายอิสลามว่าด้วยอียาบาดัต และมูอามาลาต และมุนากะฮาด และญินายาด เป็นหนังสือที่เขียนด้วยอักษรญาวิ ซึ่งเป็นหนังสือที่บรรดาอุละมาอ์ปัตตานีใช้ศึกษา กฎหมายอิสลามเล่มหนึ่ง

ตัวอย่างที่ 1 ปรากฏในหน้า 13 บรรทัดที่ 3 ดังนี้

دان كامفت ميافو ساتو جزوء درفد كوليت كفلا اتو ميافو ستغه رمبوت كفلا يغددا لم

حد كفلا دان جك رمبوت اتو ستغه سكاليفون

ความว่า ประการที่สี่ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งส่วนใดของหนังสือหรือซึ่งเป็นส่วนหนึ่งส่วนใดของเส้นผมที่ปรากฏในบริเวณที่เป็นศรีษะถึงแม้จะเป็นเส้นเดียวหรือครึ่งเส้นก็ตาม

ประโยคข้างต้นเป็นส่วนหนึ่งในหนังสือ " " ปรากฏในหน้า 16 บรรทัดที่ 18 ซึ่งมีเนื้อหาดังนี้

دان كامفتن ميافو ساتو جزوء درفد كوليت كفلا اتو ميافو ستغه رمبوت كفلا يغددا لم

حد كفلا دان جك رمبوت اتو ستغه سكاليفون

ความว่า ประการที่สี่ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งส่วนใดของหนังสือหรือซึ่งเป็นส่วนหนึ่งส่วนใดของเส้นผมที่ปรากฏในบริเวณที่เป็นศรีษะถึงแม้จะเป็นเส้นเดียวหรือครึ่งเส้นก็ตาม

ตัวอย่างที่ 2 ปรากฏในหน้า 13 บรรทัดที่ 9 ดังนี้

دان كليمان مباسوه دوا كاكيث سرت دوا مات كاكيث جك تياد مماكى موز دان جك

ماكى موز واجب ميافو موز اتو مباسوه كاكيث دان واجب مباسوه بارغيغ اتس كدوان درفدا بولو دان
لائين

ความว่า และประการที่ห้าซึ่งทั้งสองข้างจนถึงตาตุ่มหากมิได้สวมใส่รองเท้า แต่ถ้าสวมใส่รองเท้า ก็จำเป็นต้องเช็ดรองเท้าหรือจะล้างเท้าก็ได้ และวาญิบล้างต่อสิ่งที่ปรากฏบนเท้าเช่นขนเท้าและอื่น ๆ

ประโยคข้างต้นเป็นส่วนหนึ่งในหนังสือ " " ปรากฏในหน้า 16 บรรทัดที่ 23 ซึ่งมีเนื้อหาดังนี้

دان كليمان مباسوه دوا كاكيث سرت دوا مات كاكيث جك تياد مماكى موز دان جك مماكى

موز واجب ميافو موز اتو مباسوه كاكيث دان واجب مباسوه بارغيغ اتس كدوان درفدا بولو دان لائين

ความว่า และประการที่ห้าล้างเท้าทั้งสองข้างจนถึงตาตุ่มหากมิได้สวมใส่รองเท้า แต่ถ้าสวมใส่รองเท้าก็ (วาญิบ) จำเป็นต้องเช็ดรองเท้าหรือจะล้างเท้าก็ได้ และวาญิบล้างสิ่งปรากฏบนเท้าเฉกเช่นขนเท้าและอื่น ๆ

ตัวอย่างที่ 3 ปรากฏในหน้า 13 บรรทัดที่ 25 ดังนี้

برمول سنة وضوء ايت امة بايق ستغّه درفدان ممباچ بسم الله فدا أول ممباسوه دواتاغثن
 دان أعوذ بالله دملو درفدان مك جك دتيغكلكن بسم الله فدا أولن دان جك دغن سغاج سكاليفون
 دداتغكندي فدا فر تغامنن تياد افيل سلسين .

ความว่า สุนัตของการอาบน้ำละหมาดมีหลายประการ หนึ่งในนั้นคืออ่านบิสมิลลาห์ขณะที่จะเริ่มล้างมือทั้งสองข้าง และอ่านอะอูซุบิลลาห์ก่อนกล่าวบิสมิลลาห์ แต่ถ้าหากมิได้กล่าวในช่วงนั้นจะด้วยเจตนาก็ตามแต่ ก็อนุญาตให้กล่าวในขณะที่กำลังล้างมือ และไม่อนุญาตให้กล่าวบิสมิลละฮ์เมื่อล้างเสร็จแล้ว

ประโยคข้างต้นเป็นส่วนหนึ่งในหนังสือ " " ปรากฏในหน้า 16

บรรทัดที่ 30 ซึ่งมีเนื้อหา ดังนี้

(برمول سنة وضوء) ايت امة بايق (ستغّه) درفدان مغوجف بسم الله فدا أولن یايت أول
 ممباسه دواتاغثن دان أعوذ بالله دمول درفدان (مك جك) منيغكل اكن بسم الله فدا أولن جكلو سغاج
 سكاليفون دداتغكندي فدا فر تغامنن تياد افيل سلسين

ความว่า สุนัตของการอาบน้ำละหมาดมีหลายประการ หนึ่งในนั้นคืออ่านบิสมิลลาห์ขณะที่จะเริ่มล้างมือทั้งสองข้าง และอ่านอะอูซุบิลลาห์ก่อนกล่าวบิสมิลลาห์ แต่ถ้าหากมิได้กล่าวในช่วงนั้นจะด้วยเจตนาก็ตามแต่ ก็อนุญาตให้กล่าวในขณะที่กำลังล้างมือ และไม่อนุญาตให้กล่าวบิสมิลละฮ์เมื่อล้างเสร็จแล้ว

ตัวอย่างที่ 4 ปรากฏในหน้า 21 บรรทัดที่ 10 ดังนี้

أدافون يغ ماتي مك سكير 2 تيادا دافت¹ بارغيغ دباو من تياد واجب دمیلغکندي
 کارن يغ دمکين ايت مهيناکن ميت دان دتامنکندي دغن تياد سمبيغ اتس يغ معتمد فدا رملی دان فد
 ابن حجر دتيممکندي کنتي درفدا ممباسه يغد باو من دان د سمبيغکن اتسن کارن ضرورة .

¹ บางตำราเขียนว่า ممباسوه โดยตัวอักษรว่าว ซึ่งทั้งสองคำนี้มีความหมายเดียวกัน คือ ล้าง

ความว่า ส่วนผู้เสียชีวิตหากไม่สามารถล้างสิ่งสกปรกที่อยู่ภายใต้หนังหุ้มปลายองคชาต ก็ไม่จำเป็นต้องล้างเพราะหากฝืนกระทำเช่นนั้น ก็จะเป็นการกระทำที่ไม่ให้เกียรติต่อศพ ตามทัศนะของท่านซัยคุ รอมลีย์ อนุญาตฝังศพโดยไม่ต้องละหมาดศพ แต่ตามทัศนะของท่าน ซัยคุ อิบน์ หะญูร์ อนุญาตให้ตะขุมมูมแทนล้างสิ่งสกปรกที่อยู่ภายใต้หนังหุ้มองคชาต แล้วก็ละหมาดได้ เพราะเป็นสิ่งที่สุควิสัย

ประโยคข้างต้นเป็นส่วนหนึ่งในหนังสือ " " ปรากฏในหน้า 16 บรรทัดที่ 30 ซึ่งมีเนื้อหา ดังนี้

(أدفون) يغ مك سكيراً 2 تبادا دافت ممباسه برغيغ دباو من تباد واجب

دميلغكندي كارن يغد مكين ايت مهيناكن ميت دان دتامنكندي دغن تباد سمبيغ اتس يغ معتمد فدا رملي دان فد ابن حجر دتيممكندي كنتي درفدا ممباسه يغد باو من دان د سمبيغكن اتسن كارن ضرورة .

ความว่า ส่วนผู้เสียชีวิตหากไม่สามารถล้างสิ่งสกปรกที่อยู่ภายใต้หนังหุ้มปลายองคชาต ก็ไม่จำเป็นต้องล้างเพราะหากฝืนกระทำเช่นนั้น ก็จะเป็นการกระทำที่ไม่ให้เกียรติต่อศพ ตามทัศนะของท่านซัยคุ รอมลีย์ อนุญาตฝังศพโดยไม่ต้องละหมาดศพ แต่ตามทัศนะของท่าน ซัยคุ อิบน์ หะญูร์ อนุญาตให้ตะขุมมูมแทนล้างสิ่งสกปรกที่อยู่ภายใต้หนังหุ้มองคชาต แล้วก็ละหมาดได้ เพราะเป็นสิ่งที่สุควิสัย

ตัวอย่างที่ 5 ปรากฏในหน้า 21 บรรทัดที่ 17 ดังนี้

برمول سكل شرط سمبيغ دملو درفد ماسوق فدان بهوا ادا اي سو جي درفدا حدن دان

درفد نجيس يغتباد دمعا فن 3 درفدان فد كاينش دان بدانش دان تمفتش

ความว่า เงื่อนไขก่อนที่จะทำการละหมาด ผู้ที่จะละหมาดนั้นต้องปราศจากจาก หะดัยและนาญิสที่ไม่อนุญาต ทั้งที่ติดอยู่ที่เสื้อผ้า ร่างกาย และสถานที่ละหมาด

ประโยคข้างต้นเป็นส่วนหนึ่งในหนังสือ " " ปรากฏในหน้า 28 บรรทัดที่ 5 ซึ่งมีเนื้อหา ดังนี้

² บางตำราเขียนว่า ماتى อ่านว่า “ มาติ ” มีตัวอักษรยาล์ เป็นตัวสะกด ซึ่งทั้งสองคำมีความหมายเดียวกันคือ เสียชีวิต

³ บางตำราเขียนว่า معفن โดยที่ไม่มีตัวอักษรออลิฟ อ่านว่า “ มะอัฟกัน ” ซึ่งทั้งสองมีความหมายเดียวกัน คือ อนุญาต

(دان شرط) سمبهيغ دمول درفد ماسق فدان بهوا ادا اي سوچي درفد حدث دان درفد

نجيس يغتيا دمعفنك درفدان فد كآينش دان بدانش دان تمفتش .

ความว่า เงื่อนไขก่อนที่จะทำการละหมาด ผู้ที่จะละหมาดนั้นต้องปราศจากจาก
หะดัยและนาญิสที่ไม่อนุญาต ทั้งที่ติดอยู่ที่เสื้อผ้า ร่างกาย และสถานที่ละหมาด

ตัวอย่างที่ 6 ปรากฏในหน้า 22 บรรทัดที่ 30 ดังนี้

مك جك سمبهيغ ايت فرض واجب فدان تيئك فركارا يآيت قصد دان تعرض دان تعيين

مك قصد ايت سفرة دكتاا اكو سمبهيغ دان تعرض ايت مپبوۀ اكن فرض دان تعيين ايت سفرة اتو ظهر

دان او مغمنا .

ความว่า ถ้าหากเป็นการละหมาดฟิรฎูก็จะต้องมีองค์ประกอบสามประการคือ มี
การมุ่งหมาย มีการเสนอ และมีการเจะจง การมุ่งหมายเช่นกล่าวว่า ข้าพเจ้าละหมาด และการเสนอ
เช่นกล่าวถึงฟิรฎู และการเจะจง เช่น การกล่าวการละหมาดซุบหฺ์ หรือซุซุรฺ เป็นต้น

ประโยคข้างต้นเป็นส่วนหนึ่งในหนังสือ " " ปรากฏในหน้า 29
บรรทัดที่ 21 ซึ่งมีเนื้อหา ดังนี้

(مك جك) سمبهيغ ايت فرض واجب فدان تيئك فركارا يآيت قصد دان تعرض دان تعيين

(مك) قصد ايت سفرة دكتاا اكو سمبهيغ دان تعرض ايت مپبوۀ اكن فرض دان تعيين ايت سفرة اتو

ظهر دان او مغمنا .

ความว่า ถ้าหากเป็นการละหมาดฟิรฎูก็จะต้องมีองค์ประกอบสามประการคือ มี
การมุ่งหมาย มีการเสนอ และมีการเจะจง การมุ่งหมายเช่นกล่าวว่า ข้าพเจ้าละหมาด และการเสนอ
เช่นกล่าวถึงฟิรฎู และการเจะจง เช่น การกล่าวการละหมาดซุบหฺ์ หรือซุซุรฺ เป็นต้น

ตัวอย่างที่ 7 ปรากฏในหน้า 32 บรรทัดที่ 7 ดังนี้

اين باب فدا مپتا كن سمبهيغ بر جماعۀ بر مول سمبهيغ بر جماعۀ ايت فرض كفاية اتس أهلي

نكرري مك واجب اتس جالن فرض كفاية اتس سكل لاكي 2 يغ مرد مكا لاكي مقيم لاكي يغ منوتوف

عورة

ความว่า ในบทนี้ชี้แจงเกี่ยวกับการละหมาดร่วมกัน การละหมาดร่วมกันนั้นเป็น
ฟิรฎูกิฟายะฮฺแก่พลเมืองหนึ่งที่เป็นผู้ชาย อิสระชนและพำนักอาศัยอยู่กับถิ่น และปกปิดเอารัด

ประโยคข้างต้นเป็นส่วนหนึ่งในหนังสือ " " ปรากฏในหน้า 40
บรรทัดที่ 3 ซึ่งมีเนื้อหา ดังนี้

این سوات فصل فدا مپتا کن سمبھیغ برجماعة (برمول) سمبھیغ برجماعة لاین در فد جمعة

فرض کفایة اتس لاکي 2 یغ مرد مکا لاکي مقیم لاکي یغ منوتوف عورة

ความว่า ในบทนี้ชี้แจงเกี่ยวกับการละหมาดร่วมกัน (การ) ละหมาดร่วมกันที่มีใช้
ละหมาดญุมอะฮ์นั้นเป็นฟัรฎูกีฟายะฮ์แก่พลเมืองหนึ่งที่เป็นผู้ชาย อิสระ และพำนักอาศัยอยู่กับถิ่น
และปิดเอารัด

4. หนังสือ " (ฟัดหุลวะฮาบ) เขียนโดยท่าน อบี ยะห์ยา ซะกะรียา

อัลอันศอรีย์ ซึ่งเป็นตำราฟิกฮ์ที่เรียบเรียงด้วยภาษาอาหรับ เป็นตำราอริยาบเพิ่มเติม หนังสือมันฮัจญ์
อัล กุลลาบ ซึ่งสรุปจากหนังสือ มินฮาญุ้ อัลกอลิบีน ของท่านอิมามนะวาวี๊ หนังสือฟิกฮ์เล่มนี้เป็น
หนังสือที่บรรดาอุละมาฮ์ปัตตานีใช้เป็นอ้างอิงทางกฎหมายอิสลาม ท่านซัยคุ มุหัมมัด บิน อิสมา
อีล ดาวูด อัลฟะฎอนีย์ก็เช่นกัน ได้ใช้ตำรานี้อ้างอิงในการแต่งหนังสือ วุซหุ อัล อัฟรอหุ ะอิศบาหุ
อัลฟะลาหุของท่าน ดังตัวอย่างต่อไปนี้

ตัวอย่างที่ 1 ปรากฏในหน้า 37 บรรทัดที่ 26 ดังนี้

دان شرط یغ کتیک بهوا جاغن تر دملو اکن جمعة ایت دان جاغن مپرتأي اکندی اوله

جمعة یغلائین فدا تمفت ایت کارن تر تکه بیلغ جمعة فدا ساتو نکری

ความว่า และเงื่อนไขที่สามอย่าให้มีการละหมาดญุมอะฮ์ก่อนหรือพร้อม ๆ กันใน
สถานที่เดียวกันเพราะเป็นสิ่งต้องห้ามที่จะให้มีการละหมาดญุมอะฮ์หลาย ๆ ครั้งในสถานที่เดียวกัน

ประโยคข้างต้นเป็นส่วนหนึ่งในหนังสือ " " ปรากฏในหน้า 74
บรรทัดที่ 23 ซึ่งมีเนื้อหาดังนี้

( ) ( )

ความว่า และเงื่อนไขที่สามอย่าให้มีการละหมาดญุมอะฮ์ก่อนหรือพร้อม ๆ กันใน
สถานที่เดียวกันเพราะเป็นสิ่งต้องห้ามที่จะให้มีการละหมาดญุมอะฮ์หลาย ๆ ครั้งในสถานที่เดียวกัน

ตัวอย่างที่ 2 ปรากฏในหน้า 38 บรรทัดที่ 27 ดังนี้

(دان شرط یغ کلیمان) بهوا اداله جماعة فدا جمعة امفت فولوه اور غ دغن امام دان جکلو

اور غ یغ ساکیت سکلیفون (دان دشروطکن) یغ امفت فولوه ایت سکلینش عاقل لاکي 2

لاکي مرد مکا لاکي مستوطن .

ความว่า (และเงื่อนไขที่ห้า) จำนวนผู้ละหมาดมุฮัมมัดจะต้องครบสี่สิบคนรวมกับ
ผู้เป็นอิมามละหมาด ถึงแม้จะมีผู้เจ็บป่วยในจำนวนนั้นก็ตาม และในบรรดาสี่สิบคนนั้นก็มีเงื่อนไข
อีกว่าจะต้องเป็นผู้ที่บรรลุนิติภาวะและจะต้องเป็นเพศชายทั้งหมดเป็นอิสระชน และจะต้องเป็นผู้
ที่อยู่ในถิ่นนั้นถาวร

ประโยคข้างต้นเป็นส่วนหนึ่งในหนังสือ " " ปรากฏในหน้า 75
บรรทัดที่ 5 ซึ่งมีเนื้อหาดังนี้

( ) ( ) ( )
( )

ความว่า (และ) เงื่อนไขที่ห้าจำนวนผู้ละหมาดมุฮัมมัดจะต้องครบ (สี่สิบคน)
ถึงแม้ในจำนวนนั้นมีผู้เจ็บป่วยก็ตาม หรือผู้เป็นอิมามละหมาด(จะต้องบรรลุนิติภาวะต้องเป็นเพศ
ชาย เป็นอิสระชน) เพราะตามแบบอย่างของบรรดาสะลัฟ และเคาะลัฟ (อาศัยอยู่) ในสถานที่นั้น

5. หนังสือ " " (นิฮายะตุ อัลมุสตาญัจ) หนังสือเล่มนี้เขียนโดยท่าน
ซัยคุ ซัมสุดดีน มุหัมมัด บิน อบี อัล อับบาต อะหฺหมัด บิน หัมซะฮฺ อิบน์ ซิฮาบุดดีน อัล- รอมลีย์
ท่านแต่งเสร็จเมื่อปี.ศ. 1086 มีอยู่แปลเล่ม⁴ หนังสือพิศุเล่มนี้เป็นหนังสือที่บรรดาอุละมาอ์
ปัตตานีใช้เป็นที่อ้างอิงทางกฎหมายอิสลาม ซึ่งท่านซัยคุ มุหัมมัด บิน อิสมาอีล ดาวูด อัลฟะฎอนีย์ก็
เช่นเดียวกัน ได้ใช้เป็นตำราอ้างอิงในการแต่งหนังสือ วุซาหุล อัล อ์ฟรอหฺ วะอิศบาหฺลฟะลาหฺของ
ท่าน ดังตัวอย่างต่อไปนี้

ตัวอย่างที่ 1 ปรากฏในหน้า 52 บรรทัดที่ 26 ดังนี้

(کات رملي) ددالم نهاية سنة دتامنکن بارغيغ بر چراي درفدا اورغيغ ميدوف يغ

تياد ماتمي فدا كتيك ايت اتو درفدا اورغيغ دشك اكن ماتين سفره تاغن يغ منجوري دان كو كو دان بولو

دان علقه دان داره اوفام بر فنتيك كران مملياكن امفوپاڻ

ความว่า ซัยครอมลีย์ได้กล่าวว่า สุนตให้ฟังสิ่งที่หลุดจากผู้ที่ยังมีชีวิตอยู่หรือผู้ที่
สงสัยว่าเขาเสียชีวิตหรือไม่ เช่น มือของผู้ขโมยที่ถูกตัด หรือเล็บ ขน หรือ ก้อนเนื้อ หรือเลือดที่ได้
รีดออกเพื่อเป็นการให้เกียรติกับตัวตนของผู้เป็นเจ้าของ

⁴ พิมพ์ครั้งที่สามปี .ศ. 1413 ตรงกับ ปี ค.ศ. 1992 ที่โรงพิมพ์ คาร์ อัลอิหฺยาอ์ อัล- ตูรอศ อัล- อะเราะบีย์ เบรุต
เลบานอน ซึ่งเป็นหนังสือที่อธิบายเพิ่มเติมจากการอธิบายเนื้อหาในหนังสือ มัสนฮาน

ประโยคข้างต้นเป็นส่วนหนึ่งในหนังสือ " " ปรากฏในหน้า 494
เล่มที่ 2 บรรทัดที่ 10 – 11 ซึ่งมีเนื้อหาดังนี้

ความว่า สุนัขให้ฝังสิ่งที่หลุดจากผู้ที่ยังมีชีวิตอยู่หรือผู้ที่สงสัยว่าเขาเสียชีวิตหรือไม่ เช่น มือของผู้ฆโมยที่ถูกตัด หรือเล็บ ขน หรือ ก้อนเนื้อ หรือเลือดที่ได้รีดออกเพื่อเป็นการให้เกียรติกับตัวตนของผู้เป็นเจ้าของ

นอกจากหนังสือฟิกฮ์ที่กล่าวมาข้างต้นแล้วท่านชัยคุ มุหัมมัด บินอิสมาอิล ดาวูด ยังได้อ้างเนื้อหาบางส่วนจากหนังสือต่าง ๆ ด้วยการระบุอย่างชัดเจนชื่อหนังสือเช่น

1. หนังสือ " " (อัลมััจญ์มู) เป็นหนังสือฟิกฮ์แนวมัซฮับ ซาฟีอี๊ ที่แต่งโดยท่านอิมาม อะบี ชะกะรียา มะหฺยุดดีน บิน ชัรฟุนนะวะวี๊ ซึ่งเป็นหนังสือที่ใช้ในการอ้างอิงทางกฎหมายอิสลามของบรรดาปราชญ์ปัตตานีในอดีต ท่านชัยคุ มุหัมมัด บินอิสมาอิล ดาวูด อัลพะฎอนีย์ ก็ได้ใช้อ้างอิงบางส่วนในหนังสือ วุซหฺ อัลอัฟรอหฺ วะอิศบาหฺ อัลพะลาหฺของท่าน ดังตัวอย่างในหน้า 17 บรรทัดที่ 23 ในเรื่ององค์ประกอบตะฮัมมุม(การอาบน้ำละหมาดด้วยฝุ่น)

دان دتبا مي ددا لم مجموع انم يايت ليم يغتر سبوت دان مقصد كن تانه

ความว่า และในหนังสือมััจญ์มูได้เพิ่มเป็นหกประการคือห้าประการที่กล่าวมาแล้วส่วนประการที่หกคือ การตั้งเจตนาตะฮัมมุมด้วยฝุ่น

ข้อความข้างต้นเป็นส่วนหนึ่งจากหนังสือ อัลมััจญ์มู ซึ่งปรากฏในหน้า 268 เล่มที่ 1 บรรทัดที่ 8 ในหมวดที่เกี่ยวกับการตะฮัมมุม มีเนื้อหาเดิมดังต่อไปนี้

:

ความว่า องค์ประกอบของตะฮัมมุมที่มีทัศนะพ้องกันนั้นมีหกประการกล่าวคือ การตั้งเจตนา การเช็ดหน้าและการเช็ดสองฝ่ามือ การกระทำที่เป็นการเช็ดหน้าก่อนที่จะทำการเช็ดมือทั้งสองข้าง การตั้งเจตนามุ่งหมายตะฮัมมุมด้วยฝุ่นและการเคลื่อนย้ายฝุ่น

2 . หนังสือ " " (หาซียะฮุ อัส ลิตดีน) เป็นหนังสือฟิกฮฺเล่มหนึ่งที่บรรดาปราชญ์ปิตตานีในอดีตใช้อ้างอิงทางกฎหมาย ท่านซัยคุ มุหัมมัด บินอิสมาอีล ดาวูด อัลพะฎอนีย์ ก็เป็นคนหนึ่งที่ได้ใช้เป็นตำราอ้างอิงในบางส่วนในหนังสือ วุซาหุลอัฟรอหฺ วะอิศบาหฺลพะลาห์ของท่าน ดังตัวอย่างในหน้า 31 บรรทัดที่ 11 ในเรื่องการละหมาดสุนัตดังนี้

دان تر سبوة (ددالم حاشية الستين) باكي أحمد الميهي كنان فا تر سبوة ددالم
 نزمة المجالس درفد كتاب ومطالع الأنوار درفد نبي صلى الله عليه وسلم سيدان تياد داغ أتم ميت تر
 ليه بر ساغتن درفد ما لم يغفر تام مك كامو كاسيهاني اكن سكل ميت كامو دغن بر صدقة
 ความว่า และซัยคุ อหมัด อัลมัยฮีย์ ได้กล่าวในหนังสือ (หาซียะฮุ ลิตดีน) ท่านได้กล่าวว่ามีประโยชน์ที่กล่าวในหนังสือนี้ซะฮะตุลมะฎาลิสที่คัดจากหนังสืออัลมุคตาร์ และหนังสือมะฎอลิฮฺ อัลอันวาร ซึ่งเป็นหะดีษที่ท่านเราะฮะลุสได้กล่าวว่าไม่มีสิ่งใดสหัสหนักหนาสำหรับผู้ที่เสียชีวิตมากกว่าสิ่งที่เขาได้เผชิญในคืนแรกของเขา ฉะนั้นพวกท่านจงเมตตาแก่บรรดาผู้เสียชีวิตของท่านด้วยการบริจาคทาน

ข้อความข้างต้นเป็นส่วนหนึ่งจากหนังสือหาซียะฮุ ลิตดีน ซึ่งปรากฏในหน้า 67 บรรทัดที่ 4 ในหมวดที่เกี่ยวกับการละหมาดศพ มีเนื้อหาเดิมดังต่อไปนี้

ความว่า และซัยคุ อหมัด อัลมัยฮีย์ ได้กล่าวในหนังสือ (หาซียะฮุ ลิตดีน) ท่านได้กล่าวว่ามีประโยชน์ที่กล่าวในหนังสือนี้ซะฮะตุลมะฎาลิสที่คัดจากหนังสืออัลมุคตาร์ และหนังสือมะฎอลิฮฺ อัลอันวาร ซึ่งเป็นหะดีษที่ท่านเราะฮะลุสได้กล่าวว่าไม่มีสิ่งใดสหัสหนักหนาสำหรับผู้ที่เสียชีวิตมากกว่าสิ่งที่เขาได้เผชิญในคืนแรกของเขา ฉะนั้นพวกท่านจงเมตตาแก่บรรดาผู้เสียชีวิตของท่านด้วยการบริจาคทาน

3 . หนังสือ " " (เราว้ฎะฮะตุฎฎอลิบีน) เป็นหนังสือฟิกฮฺแนวมัซฮับชาฟีอี๊ ที่แต่งโดยท่านซัยคุ อิมามอะบิซะกะรียา มะหฺญุดดีน บิน ซัรฟุอันนะวะวี ซึ่งเป็นหนังสือที่ใช้ในการอ้างอิงของบรรดาปราชญ์ปิตตานีในอดีต และท่านซัยคุ มุหัมมัด บิน อิสมาอีล ดาวูด อัลพะฎอนีย์ ก็เป็นคนหนึ่งที่ได้ใช้เป็นตำราอ้างอิงในบางส่วนในหนังสือ วุซาหุล อัฟรอหฺ วะอิศบาหฺลพะลาห์ของท่าน ดังตัวอย่างในหน้า 41 บรรทัด ที่ 8 ในเรื่องการละหมาดวันศุกร์ ดังนี้

دان تر سبوة دالم روض دان شرح الروض سنة دباح سورة ق فد يغ فرتام كارن

مغيكوة نبي ﷺ

ความว่า และได้กล่าวในหนังสือเราวู้และหนังสืออธิบายเราวู้สุนัต์อ่านสุเราะฮ์ “ ก้อฟี่” ในการกล่าวคุตบะฮ์แรกเพราะเป็นการตามแบบอย่างนบีﷺ

ข้อความข้างต้นเป็นส่วนหนึ่งจากหนังสือเราวู้เราะตุ อักฎอูลิบีนซึ่งปรากฏในเล่มที่ 2 หน้า531 บรรทัดที่ 15 ในหมวดที่เกี่ยวกับการอ่านคุตบะฮ์วันศุกร์มีเนื้อหาเดิมดังต่อไปนี้

ความว่า สุนัต์อ่านสุเราะฮ์ ก้อฟี่ ในการอ่านคุตบะฮ์แรก

4. หนังสือ อัลอักฮาร์ ( ) ซึ่งเป็นหนังสือหะดีษที่อิมามนะวะวีได้รวบรวม หะดีษต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับกฎหมายอิสลามและบทคุอาฮ์ และเป็นหนังสือที่บรรดาอุลาม่าฮ์ปัตตานี ในอดีตได้ใช้เป็นอ้างอิง ท่านซัยคุ มุหัมมัด บิน อิสมาอีล คาวูค อัลพะฎอนีย์ ก็เป็นคนหนึ่งที่ได้ใช้อ้างอิงในบางส่วนในหนังสือ วุซฮาหฺ อัลอักพรอหฺ วะอิศบาหฺอัลพะลาหฺของท่าน ดังตัวอย่างในหน้าที่ 56 บรรทัดที่ 22ท่านได้เขียนไว้ดังนี้

(بركات امام نووي) ددالم أذكار كتهوي اولهمو بهواسن سيكيان باكي مريك بغ سمفي

اكندي سسوات درفدا فضيلة عمل بهوا ممفروبات اي دغندي دان جكلو سكال سكاليفون سفاي اداله اي درفدا املين

ความว่า (ท่านอิมามนะวะวีได้กล่าว)ในหนังสืออัลอักฮาร์ว่าโปรดทราบเป็นสิ่งที่ควรอย่างยิ่งสำหรับผู้ที่ได้รับทราบถึงสิ่งหนึ่งสิ่งใดที่อยู่ในหมวดความเป็นเลิศของการปฏิบัติศาสนกิจให้เขากระทำถึงแม้ครั้งเดียวในชีวิต เพื่อเขาจะได้จัดอยู่ในพวกเขาเหล่านั้นด้วย

ข้อความข้างต้นเป็นส่วนหนึ่งจากหนังสืออักฮาร์ ซึ่งปรากฏในหน้า 7 บรรทัดที่ 23 ในหมวดที่เกี่ยวกับการกระทำด้วยความบริสุทธิ์ และความมุ่งมั่นที่ดีในทุกกิจการงานทั้งที่ขามเปิดเผย และปิดบัง ( ) มีเนื้อหาเดิมดังต่อไปนี้

)

(

ความว่า โปรดทราบเป็นสิ่งที่ควรอย่างยิ่งสำหรับผู้ที่ได้รับทราบถึงสิ่งหนึ่งสิ่งใดที่อยู่ในหมวดความเป็นเลิศของการปฏิบัติศาสนกิจให้เขากระทำถึงแม้ครั้งเดียวในชีวิต เพื่อเขาจะได้จัดอยู่ในพวกเขาเหล่านั้นด้วย

4.3 วิเคราะห์การอธิบายบทบัญญัติ

จากการศึกษา วิเคราะห์เกี่ยวกับการอธิบายบทบัญญัติ ต่าง ๆ ของท่านซัยคุ มุหัมมัด บิน อิสมาอีล ดาวูด อัลฟะฎอนีย์ ในหนังสือ วุซาหุ อัลอัฟรอหุ วะอิศบาหุ อัลฟะลาหุ ผู้วิจัยได้ศึกษา และพบว่า ผู้แต่งได้อธิบายบทบัญญัติต่าง ๆ ที่มาจากแหล่งกฎหมายที่ยอมรับของนักกฎหมายอิสลาม เช่น อัลกุรอาน อัลหะดีษ อัจญมะฮ์ กียาส และอูर्फ เป็นต้น ดังนี้ .

4.3.1 วิธีการอ้างบทบัญญัติจากอัลกุรอาน

อัลกุรอานนั้นเป็นโองการจากอัลลอฮ์^ﷻที่พระองค์ทรงประทานลงมายังท่านศาสดา คามุหัมมัด^ﷺ โดยผ่านมะลาอิกะฮ์ญิบริล อัลกุรอานนั้นเป็นธรรมนูญสูงสุดของชาวมุสลิม อีกทั้งยังเป็นแหล่งที่มาของกฎหมายอิสลามอันดับแรกอีกด้วยที่บรรดานักกฎหมายอิสลามได้ศึกษาด้วยความละเอียดเพื่อนำมาอธิบายข้อกำหนดในกฎหมายอิสลาม ทั้งนี้อันเนื่องจากในอัลกุรอานนั้นได้ชี้แจงทุกอย่างทั้งทางโลกและอาคีเราะฮ์

การอธิบายบทบัญญัติจากอัลกุรอานของท่านซัยคุ มุหัมมัด บิน อิสมาอีล ดาวูด อัลฟะฎอนีย์ ในหนังสือวุซาหุ อัลอัฟรอหุ วะอิศบาหุ อัลฟะลาหุ ได้อ้างจำนวนของอายะฮ์ แต่มิได้อ้างสุเราะห์ และหมายเลขอายะฮ์ มี 7 แห่งดังต่อไปนี้

ตัวอย่างที่ 1 บทบัญญัติว่าด้วยการประทานปัจจัยยังชีพปรากฏใน หน้า 6 บรรทัดที่ 12 ได้กล่าว ดังนี้

مك بهواسن الله تعالى منداتغكنديكو دغن رزقي درفد سكيراً 2 تياد دافت اغكو
كيرا 2 كندي دان ممبر كن د مكين ايت فرمان الله تعالى ﴿ وَأْمُرْ أَهْلَكَ بِالصَّلَاةِ وَاصْطَبِرْ عَلَيْهَا لَا
نَسْأَلُكَ رِزْقًا نَحْنُ نَرْزُقُكَ وَالْعَنُقِبَةُ لِلتَّقْوَى ﴾

ความว่า อัลลอฮ์ทรงประทานปัจจัยยังชีพแก่เจ้าที่นับไม่ถ้วนซึ่งปรากฏการยืนยันจากคำตรัสในอัลกุรอานมีความว่า“และเจ้าจงใช้ครอบครัวของเจ้าให้ทำละหมาด และจงอดทนในการปฏิบัติ เรามิได้ขอเครื่องยังชีพจากเจ้า เราต่างหากเป็นผู้ให้เครื่องยังชีพแก่เจ้าและบั้นปลายนั้นสำหรับผู้ที่มีความยำเกรง”

อายะฮ์อัลกุรอานข้างต้น ปรากฏอยู่ในสุเราะห์เงาะฮ ( ) อายะฮ์ที่ 132 เป็นเนื้อหาเกี่ยวกับการประทานปัจจัยยังชีพจากอัลลอฮ์และท่าน ซัยคุ มุหัมมัด บิน อิสมาอีล อัลดาวูดีย

อัลอะฏอนียฺได้นำอายะฮ์ดังกล่าวมาอธิบายเพื่อเป็นหลักฐานว่าอัลลอฮ์นั้นเป็นผู้ประทานปัจจัยยังชีพ ซึ่งพระองค์ได้กล่าวในอัลกุรอานที่มีความว่า“และเจ้าจงใช้ครอบครัวของเจ้าให้ทำละหมาด และจงอดทนในการปฏิบัติ เรามีได้ขอเครื่องยังชีพจากเจ้า เราต่างหากเป็นผู้ให้เครื่องยังชีพแก่เจ้า และมันปลายนั้นสำหรับผู้ที่มีความยำเกรง”

ตัวอย่างที่ 2 บทบัญญัติว่าด้วยการรักษาอะมานะฮ์ปรากฏในหน้าที่ 9 บรรทัดที่ 12

لازم اتس كامو ميپورو مكن سكل استزي 2 كامو دان سكل انق 2 كامو دغن سمبيغ دان

مليها كن اتس كر ان بهواسن مريك ايت امانة الله فد كامو دان بهوا فرمان الله تعالى ﴿ يَا أَيُّهَا الَّذِينَ

ءَامَنُوا لَا تَخُونُوا اللَّهَ وَالرُّسُولَ وَتَخُونُوا أَمْنَتِكُمْ وَأَنْتُمْ تَعْلَمُونَ ﴾

ความว่า เจ้าจงใช้บรรดาภรรยา และลูกของเจ้า ให้ปฏิบัติละหมาด และรักษาละหมาด เพราะพวกเขาเหล่านั้นคืออามานะฮ์ที่อัลลอฮ์ﷻ มอบให้แก่เจ้าดังคำตรัสของอัลลอฮ์ﷻที่มีความหมายว่า “บรรดาผู้ศรัทธาทั้งหลาย จงอย่าทุจริตต่ออัลลอฮ์ﷻ และเราะสูล ﷺ และจงอย่าทุจริตต่อบรรดาของฝาก ของพวกเจ้า โดยที่พวกเจ้ารู้กันอยู่”

อายะฮ์อัลกุรอานข้างต้น ปรากฏอยู่ในสุเราะฮ์ อัล – อันฟาล ( ) อายะฮ์ที่ 27 ท่านซัยคุ มุหัมมัด บิน อิสมาอีล ดาฎูด อัลอะฏอนียฺ ได้นำมาเป็นหลักฐานเกี่ยวกับอามานะฮ์ของอัลลอฮ์ ที่ต้องให้ความสำคัญและต้องปกป้องให้ความดูแล อายะฮ์อัลกุรอานมีความว่า “โอ้บรรดาผู้ศรัทธาทั้งหลาย จงอย่าทุจริตต่ออัลลอฮ์ และเราะสูล และจงอย่าทุจริตต่อบรรดาของฝาก ของพวกเจ้า โดยที่พวกเจ้ารู้กันอยู่”

ตัวอย่างที่ 3 บทบัญญัติว่าด้วยการรักษาอะมานะฮ์ปรากฏในหน้าที่ 9 บรรทัดที่ 27

ได้กล่าวว่

مك دمي الله بهواسن تياد بر موده 2 دغن فكر جان اين مليكن مريك يغ تياد كبحيكن

فدان دان فاتوتله اتس كلمة عذاب سفرة ﴿ وَحَقَّ عَلَيْهِمُ الْقَوْلُ فِي أُمَمٍ

قَدْ خَلَتْ مِنْ قَبْلِهِمْ مِنَ الْجِنَّ وَالْإِنْسِ إِنَّهُمْ كَانُوا خَسِرِينَ ﴾

ความว่า ฉะนั้นด้วยเกียรติแห่งอัลลอฮ์ﷻ ไม่มีผู้ใดที่ทำการลบหลู่ภารกิจงานอันนี้เว้นแต่ผู้นั้นจะเป็นบุคคลที่ปลอดจากความที่มีศิริมงคลในตัวของเขา ฉะนั้นจึงเป็นสิ่งที่ควรแก่เขา จะอยู่ในคำของผู้ที่ถูกระบุในสำนวนแห่งการถูกทรมาน ดังที่อัลลอฮ์ﷻได้ตรัสที่มีความหมายว่า

“ดังนั้นประกาศิต (การลงโทษ)แก่ประชาชาติต่าง ๆ ของพวกญิน และมนุษย์ ที่ได้ล่องลับไป
ก่อนหน้าพวกเขานั้น ก็เป็นการสาสมแก่พวกเขาแล้ว แท้จริงพวกเขาเป็นผู้ขาดทุน

อายะฮ์อัลกุรอานข้างต้นปรากฏอยู่ในสุเราะฮ์ ฟุศสิลัต ( ) อายะฮ์ที่ 25
ท่านซัยคุ มุหัมมัด บิน อิสมาอีล ดาวูด อัลพะฎอนีย์ ได้นำมาเป็นหลักฐานเกี่ยวกับการเคารพภักดี
ต่ออัลลอฮ์

**ตัวอย่างที่ 4 บทบัญญัติว่าด้วยให้ห่างไกลจากมารร้ายปรากฏในหน้าที่ 10 บรรทัดที่
5 ได้กล่าวว่**

مك مندقله اغكو جاؤ مكندي درفد ديرى اغكو دان اغكو مالو كندي درفد اغكو مك
بهواسن اي ايت شيطان تباد كبحيكن فدان دان تباد بركة دان حرام دودوق بر جمفور 2 دغندي دان واجب
بر سترو اكندي دان بر فوتس اكندي دان اي درفد مريك يغ ميلا مي اكن الله دان رسولن فرمان الله تعالى
﴿ لَا تَجِدُ قَوْمًا يُؤْمِنُونَ بِاللَّهِ وَالْيَوْمِ الْآخِرِ يُوَادُّونَ مَنْ حَادَّ اللَّهَ وَرَسُولَهُ وَلَوْ
كَانُوا آبَاءَهُمْ أَوْ أَبْنَاءَهُمْ أَوْ إِخْوَانَهُمْ أَوْ عَشِيرَتَهُمْ ﴾

ความว่า และพวกเจ้าจงห่างไกล หรือให้เขาห่างไกลจากเจ้าและจงขับไล่จากตัว
พวกเจ้าแท้จริงพวกเขาคือมารร้ายที่ไม่มีความดีอะไรเลยในตัวของพวกเขาและไม่มีความเป็นศิ
มงคลใด ๆ ตลอดจนเป็นสิ่งที่หะรอมอยู่ร่วมกับพวกเขา พวกเจ้าจงปฏิบัติตัวเป็นศัตรูกับเขา และตัด
ขาดจากพวกเขาเหล่านั้นเป็นส่วนหนึ่งของบรรดาผู้ที่ปฏิบัติกับอัลลอฮ์ และเราะฮ์ลุส ดังคำตรัส
ของอัลลอฮ์ที่มีความว่า “เจ้าจะไม่พบหมู่ชนใดที่พวกเขาศรัทธาต่ออัลลอฮ์ และวันปรโลกรักใคร่
ชอบพอผู้ที่ต่อต้าน อัลลอฮ์ และเราะฮ์ลุสของพระองค์ ถึงแม้ว่าพวกเขาจะเป็นพ่อของพวกเขา หรือ
ลูกหลานของพวกเขา หรือพี่น้องของพวกเขา หรือเครือญาติของพวกเขาก็ตาม”

อายะฮ์อัลกุรอานข้างต้น ปรากฏอยู่ในสุเราะฮ์ อัล - มุญาตะละฮ์ ( ) อายะฮ์
ที่ 22 ท่านซัยคุ มุหัมมัด บิน อิสมาอีล ดาวูด อัลพะฎอนีย์ ได้นำมาเป็นหลักฐานเกี่ยวกับการกำชับให้
ห่างไกลจากผู้ที่ไม่ปฏิบัติตนตามอัลลอฮ์และเราะฮ์ลุส

นอกจากตัวอย่างดังกล่าวมาแล้วนั้น ผู้วิจัยได้ศึกษาพบอีกว่ามีอายะฮ์อัลกุรอาน
อื่นอีกที่ผู้แต่งหนังสือซุฮาบะฮ์ อัลอัฟรอฮ์ วะอิศบาฮ์ อัลพะลาฮ์ ได้ยกอัลกุรอานมากล่าวถึง แต่มิได้อยู่
ในฐานะที่ใช้เป็นหลักฐานในการอธิบายบทบัญญัติแต่อย่างใด แต่เป็นการยกตัวอย่าง เป็นการยกสุ

เราะห์และอายะฮฺ และเป็นกรกล่าวในเชิงยืนยันในคำพูดหรือประกอบการอธิบายเท่านั้น ซึ่งมีปรากฏอยู่ 3 แห่งด้วยกัน ดังตัวอย่างต่อไปนี้

ตัวอย่างที่ 1 บทบัญญัติว่าด้วยการอ่านฟาติหะฮฺปรากฏในหน้าที่ 23 บรรทัดที่ 25

دان واجب مملیہرا کن سکل حرفن دان سکل تشدیدن مک جک مغکو کر ای در فدا

فاتحة ساتو حرف سفرت کتاث ﴿ إِيَّاكَ نَعْبُدُ وَإِيَّاكَ نَسْتَعِينُ ﴾

ความว่า และวาญิบรักษาบรรดาตัวอักษร และตัสดีคของฟาติหะฮฺ ถ้าหากเขาทำให้ตกหล่นหนึ่งตัวอักษรจากฟาติหะฮฺ เช่นเขากล่าวว่า ﴿

อายะฮฺอัลกุรอานข้างต้นท่านซัยคุ มุหัมมัด บิน อิสมาอีล ดาวูด ได้ยกตัวอย่างซึ่งปรากฏในสุเราะฮฺอัล ฟาติฮะฮฺ อายะฮฺที่ 4 ท่านซัยคุมุหัมมัด บิน อิสมาอีล ดาวูด อัลพะฎอนียมีได้ยกอายะฮฺดังกล่าวมาเพื่อเป็นหลักฐานแต่อย่างไร แต่เป็นการยกมาเพื่อเป็นตัวอย่างเท่านั้น

ตัวอย่างที่ 2 บทบัญญัติว่าด้วยการอ่านฟาติหะฮฺในรอกอะฮฺต่าง ๆ ปรากฏในหน้าที่ 30 บรรทัดที่ 2

دباچ ایتن فدر کعة یغفر تام کمدین در فدا فاتحة ﴿ سَبِّحْ اسْمَ رَبِّكَ الْأَعْلَى ﴾ دان فدر کعة یغکدوا کمدین

در فدا فاتحة ﴿ قُلْ يَا أَيُّهَا الْكَافِرُونَ ﴾ دان فدا ر کعة یغکتیک کمدین در فدا فاتحة ﴿ قُلْ هُوَ اللَّهُ أَحَدٌ ﴾

ความว่า ควรอ่านในรอกอ็อตแรกหลังจากอ่านฟาติหะฮฺให้อ่านสุเราะฮฺสับบิหิสมะ และในรอกอ็อตที่สองหลังจากอ่านฟาติหะฮฺให้อ่านสุเราะฮฺ กุลยาอัยยูอัลกาฟิรูน และในรอกอ็อตที่สามหลังอ่านฟาติหะฮฺให้อ่านกุลสุวัลลอฮฺอะหัด

ข้อความข้างต้นท่านซัยคุ มุหัมมัด บิน อิสมาอีล ดาวูด ได้อธิบายวิธีการละหมาด วิตรฺ โดยให้อ่านสับบิหิสมะ ﴿ ในรอกอ็อตที่หนึ่งซึ่งปรากฏในสุเราะฮฺอัล อะอฺลา อายะฮฺที่ 1 และอ่านกุลยาอัยยูอัลกาฟิรูน ﴿ ในรอกอ็อตที่สองซึ่งปรากฏในสุเราะฮฺอัลกาฟิรูน อายะฮฺที่ 1 และอ่านกุลสุวัลลอฮฺอะหัด ﴿ ในรอกอ็อตที่สามซึ่งปรากฏในสุเราะฮฺอัลอิกลาศ อายะฮฺที่ 1 ท่านซัยคุมุหัมมัด บิน อิสมาอีล ดาวูด อัลพะฎอนียมีได้ยกอายะฮฺดังกล่าวมาเพื่อเป็นหลักฐานแต่อย่างไร แต่ท่านยกอายะฮฺบางส่วนเหล่านั้นมาเพื่ออธิบายเป็นตัวอย่างในการละหมาดวิตรฺ ให้อ่านสุเราะฮฺดังกล่าวตั้งแต่วรอกอ็อตที่หนึ่งจนถึงรอกอ็อตที่สาม

ตัวอย่างที่ 3 บทบัญญัติว่าด้วยสุเราะฮ์หลังฟาติหะฮ์ปรากฏในหน้าที่ 44 บรรทัดที่ 30

دَبَّاحٍ اِعْوِذْ بِاللّٰهِ دَانَ فَاتِحَةَ دَانَ سُوْرَةَ ﴿ اِقْتَرَبَ السَّاعَةُ ﴾ اَتُو ﴿ مَلِ اَتَاكَ ﴾ اَتُو

ความว่า การอ่านอะอูซุบิลละฮ์และฟาติหะฮ์ และสุเราะฮ์อีกที่ระอบบิสาอะฮ์ หรือ ฮัลอาตาคา หรือสุเราะฮ์ อัลอิกลาส

อายะฮ์อัลกุรอานข้างต้นท่านซัยคุ มุหัมมัด บิน อิสมาอีล ดาวัค ได้ยกตัวอย่างซึ่งปรากฏอยู่ในสุเราะฮ์อัล เกาะมัร อายะฮ์ที่ 1 และสุเราะฮ์อัลฆอซียะฮ์ อายะฮ์ที่ 1 ท่านซัยคุมุหัมมัด บิน อิสมาอีล ดาวัค อัลพะฎอนีย์มิได้ยกอายะฮ์ดังกล่าวมาเพื่อเป็นหลักฐานแต่อย่างใดแต่เป็นการยกตัวอย่างประกอบเท่านั้น

4.3.2 วิธีการอ้างบทบัญญัติจากหะดีษ

หะดีษหรือสุนนะฮ์มีความหมายเดียวกันซึ่งหมายถึงคำพูด การกระทำ หรือ การยอมรับของท่านศาตามุหัมมัด ﷺ หะดีษเป็นแหล่งที่มาของกฎหมายอิสลามรองจากอัลกุรอาน ที่ทำหน้าที่ขยายความหมายอัลกุรอาน และทำการอธิบายบทบัญญัติต่าง ๆ จากอัลกุรอานที่อัลกุรอาน ได้กล่าวไว้อย่างรวม ๆ จากความสำคัญของหะดีษและสุนนะฮ์นี้ บรรดานักกฎหมายอิสลามต่างก็ให้ความสำคัญต่อการศึกษาหะดีษอย่างละเอียด

ท่านซัยคุมุหัมมัด บิน อิสมาอีล ดาวัค อัลพะฎอนีย์ก็เป็นนักกฎหมายอิสลามอีกคนหนึ่งที่ทำให้ความสำคัญเกี่ยวกับหะดีษ และได้มีการนำมาใช้ในการอธิบายบทบัญญัติต่าง ๆ ในหนังสือ วุซฮาหุ อัลอัฟรอหุ วะอิศบาหุ อัลพะลาหุอีกด้วย.

การอธิบายบทบัญญัติจากหะดีษของท่าน ซัยคุมุหัมมัด บิน อิสมาอีล ดาวัค อัลพะฎอนีย์ ในหนังสือ วุซฮาหุ อัลอัฟรอหุ วะอิศบาหุ อัลพะลาหุ มีทั้งด้วยการอ้างสำนวนของหะดีษ และมีได้อ้างสำนวนของหะดีษ

สำนวนหะดีษที่ท่าน ซัยคุ มุหัมมัด บิน อิสมาอีล ดาวัค ได้อ้างถึงมีหะดีษเดียวเท่านั้นกล่าวคือ

หะดีษที่ปรากฏในบทที่ 2 หน้า 56 บรรทัดที่ 14 ความว่า

سبدايني ((من قرأ آية الكرسي

((

ความว่า ท่านนบีได้กล่าวว่า ผู้ใดที่อ่านอายะฮุกุรลีย์ หลังละหมาดฟัรฎู จะไม่มีสิ่งใดเป็นอุปสรรคการเข้าสวรรค์เลยนอกจากความตายของเขาเท่านั้น

ผู้วิจัยได้พยายามค้นหาสำนวนหะดีษที่มีความหมายตามสำนวนข้างต้นและได้ปรากฏพบด้วยบทหะดีษที่สำนวนสมบูรณ์คือ

)

((

ความว่า ผู้ใดที่อ่านอายะฮุกุรลีย์หลังละหมาดฟัรฎู จะไม่มีสิ่งใดเป็นอุปสรรคการเข้าสวรรค์เลยนอกจากความตายของเขาเท่านั้น

ตำร็ญุหะดีษ

หะดีษข้างต้นบันทึกโดย อิมามอ็ญญอบูรอนีย์ ในหนังสือ อัลมุอญัม อัลเอาสัต เล่มที่ 8 หน้า 92 หมายเลขหะดีษ 8068 สหายรายงานจากอบี อะมามะฮุ

ระดับหะดีษ

ท่านซัยคุ อัลบานีย์ ได้กล่าวในหนังสือ เศาะหึหุอัลญามิอฺ อัศเศาะฆิรฺ วาสิยาอะตุสุ เล่ม 2 หน้า 1103 หมายเลขหะดีษ 6464ว่า เป็นหะดีษที่เศาะหึหุ

นอกจากท่านได้อ้างสำนวนของหะดีษแล้ว ยังมีหะดีษที่ท่านได้อ้างความหมายอย่างเดียว โดยมีได้เขียนสำนวนของหะดีษ ดังตัวอย่างต่อไปนี้ .

หะดีษที่ 1 ปรากฏในหน้า 5 บรรทัดที่ 21 กล่าวว่า

((دان درفد سيدنا علي بن ابي طالب رضي الله عنه درفد نبي صلى الله عليه وسلم كتات مندغر اكو اكن رسول الله صلى الله عليه وسلم بر سبدا تياد درفد ممبا يغ مؤمن يغ منيغ كلكن سمبيغ دان تياد منداتغ كندي ملينكن دسورة اوله الله اتس موكن اين كلوار درفد رحمة الله))

ความว่า จากท่านลัยษิตินา อลี บิน อับีฏอลิบ رضي الله عنه จากท่านนบีได้

⁵ ปรากฏอยู่ในสุเราะฮ์ อัลบะเกาะรอฮ์ ( ) อายะฮ์ที่ 255

กล่าวว่า “ ข้าพเจ้าได้ฟังจากท่านนบีกกล่าวว่า ไม่มีบ่าวผู้ศรัทธาคนใดที่ได้ละทิ้งการละหมาด และไม่ได้ซัดเซยมันนอกจากจะถูกตราไว้ที่บนใบหน้าของผู้นี้ว่าเป็นผู้ที่ได้ออกจากความเมตตาของอัลลอฮ์

สำนวนของหะดีษข้างต้นนั้นผู้วิจัยได้ค้นจากหนังสือหะดีษ และหนังสือที่เกี่ยวข้องแล้วปรากฏว่าไม่พบกับตัวบทหะดีษที่เป็นภาษาอาหรับแต่อย่างใด

หะดีษที่ 2 ปรากฏในหน้า 6 บรรทัดที่ 6 ดังนี้

((دان برکات ابو الدرداء رضي الله عنه سبا 2 ممبا الله ايت سکل
مريك يغد اماتي 2 دان مغينتي 2 اکن متھاري دان بولن دان سکل بايغ 2
باکثين کران ذکر الله))

ความว่า และอบูذرอะฮ์ ได้กล่าวว่าบ่าวของอัลลอฮ์ที่ดีเลิศนั้น คือบรรดาผู้ที่เฝ้ามองและไตร่ตรองเมื่อมองดวงอาทิตย์ และดวงจันทร์ และเงาของมันเพื่อรำลึกถึงอัลลอฮ์

ผู้วิจัยได้พยายามค้นหาสำนวนหะดีษที่มีความหมายตามสำนวนข้างต้นและได้ปรากฏพบตัวบทหะดีษที่มีสำนวนสมบูรณ์คือ

(( ))

ความว่า บ่าวของอัลลอฮ์ที่อัลลอฮ์ทรงรักยิ่งคือผู้ที่รักอัลลอฮ์ และผู้ที่ทำให้อัลลอฮ์นั้นเป็นที่รักของผู้คนและบรรดาผู้ที่เฝ้ามองดวงอาทิตย์ และดวงจันทร์และดวงดาวและเงาของมันเพื่อรำลึกถึงอัลลอฮ์

ตำริญ์หะดีษ

หะดีษข้างต้นบันทึกโดย บัยฮะกีษ ในหนังสือสุนันอัลกุบรอฮ์ เล่มที่ 1 หน้า 558 หมายเลขหะดีษ 1782 รายงานโดยอบีดร์ดาด์

ระดับของหะดีษ

อัลบานีย์กล่าวในหนังสือสัจลีละฮ์ อัลอะหะดีษเศาะฮีหะฮ์ เล่มที่ 8 หน้าที่ 1300 หมายเลขหะดีษ 3440 ว่าเป็นหะดีษที่เศาะหีห

หะดีษที่ 3 ปรากฏในหน้า 6 บรรทัดที่ 10 ดังนี้

((دان سبدانی (ص) باکی ابی مریرة رضی اللہ عنہ می ابامریرة میوروہ
اولھمو اکن املی کامو دغن سمبھیغ مک بهواسن اللہ تعالی منداتغکند یکو
دغن رزقی درفدا سکیرا 2 تیاد دافت اغکو کیرا 2 کندي))

ความว่า ท่านนบีได้กล่าวแก่ท่านอบีสุรอยเราะฮ์ว่า โอ้อบีสุรอยเราะฮ์
เจ้าจงสั่งใช้แก่ครอบครัวของเจ้าให้ละหมาดแท้จริงอัลลอฮ์ได้ประทาน
ปัจจัยยังชีพซึ่งหากเจ้าทำการคำนวณมันแน่นอนว่าเจ้าจะไม่สามารถ
ที่จะทำการคำนวณมันได้

ผู้วิจัยได้พยายามค้นหาจำนวนหะดีษที่มีความหมายตามจำนวนข้างต้นและได้
ปรากฏพบด้วยบทหะดีษที่มีจำนวนสมบูรณ์คือ

))

((

ความว่าสิ่งแรกที่อัลลอฮ์จะตรวจสอบศาสนกิจของบ่าวในวันปรโลก
คือการละหมาดเมื่อพบว่าละหมาดที่สมบูรณ์ ละหมาดของเขาก็จะถูก
รับ และจะรับศาสนกิจของเขาทั้งหมด แต่เมื่อการละหมาดของเขา
บกพร่องการละหมาดของเขาก็จะถูกปฏิเสธ และบรรดาศาสนกิจ
ของเขาก็จะถูกปฏิเสธไปด้วย ท่านนบีได้กล่าวแก่ท่านอบีสุรอยเราะฮ์
ว่า โอ้อบีสุรอยเราะฮ์เจ้าจงสั่งใช้แก่ครอบครัวของเจ้าให้ละหมาด แท้
จริงอัลลอฮ์ได้ประทานปัจจัยยังชีพซึ่งหากเจ้าทำการคำนวณมันแน่นอน
ว่าเจ้าจะไม่สามารถที่จะทำการคำนวณมันได้นับไม่ถ้วน

ตำริญหะดีษ

หะดีษข้างต้นปรากฏในหนังสือ อะหฺยาอ์ อัลอูลุม อัลดีน เล่มที่ 1 หน้า 147 สาย
รายงานจากท่านอบีสะอีด

ระดับหะดีษ

ท่าน ชัยคุ อัลอิรอกี๊ กล่าวในหนังสือ ตำริญจ อัลอะหฺยาอ์ เล่มที่ 1 หน้า 375 ว่า
เป็นหะดีษที่มีสายรายงานที่ไม่พบแหล่งที่มา

หะดีษที่ 4 ปรากฏในหน้า 6 บรรทัดที่ 16 ดังนี้

((دان سبدا نبي صلى الله عليه وسلم بر مول مريك يغ منيغكل كن سمهيهغ))

دغن سغاج نسچاي کلفاسنله در فدن سغکوفن نبي ﷺ))

ความว่า ท่านนบีได้กล่าวว่า ผู้ใดที่ได้ละทิ้งการละหมาดโดยเจตนา
เขาจะถูกปลดพ้นจากความรับผิดชอบของท่านนบี

ผู้วิจัยได้พยายามค้นหาสำนวนหะดีษที่มีความหมายตามสำนวนข้างต้นและได้
ปรากฏพบด้วยหะดีษที่มีสำนวนสมบูรณ์คือ

)

((

ความว่า เจ้าจงอย่าเจตนาทิ้งละหมาดผู้ใดที่ทิ้งละหมาดด้วยเจตนา
เขาจะพ้นจากการยอมรับของอัลลอฮ์และเราะสุล

ตำรียุ้หะดีษ

หะดีษข้างต้นบันทึกโดย อิมามอฏฏอบุรอนีย์ ในหนังสือ อัลมุญัม อัลเอาสะฮ์
เล่มที่ 8 หน้า 58 หมายเลขหะดีษ 7956 สายรายงานจากมุอาซ บิน ญะบัล

ระดับหะดีษ

ท่าน ชัยคุ อัลบานีย์ กล่าวในหนังสือ เศาะฮีหุ อัล- ตร์มิบ วัดตฺรูฮิบ เล่มที่ 1 หน้า
138 หมายเลขหะดีษ 569 ว่า เป็นหะดีษที่ หะสันลิฆอยริหุ

หะดีษที่ 5 ปรากฏในหน้า 6 บรรทัดที่ 18 ดังนี้

((سبدا نبي ليم سمهيهغ دفرضو كندي اوله الله اتس سكل ممباث مك))

مريك يغ منونيكندي باكي سكل وقتون اداله اي نور باكين دان تندا

فدا ماري قيامة دان مريك يغ منيغكل كندي دسيقسا كندي سرت

دغن فرعون دان مامان))

ความว่า ท่านนบี ได้กล่าวว่า ละหมาดฟิรฎูห่าเวลาที่วาญิบแก่บ่าว
ของอัลลอฮ์ ผู้ที่ปฏิบัติละหมาดทุก ๆ เวลา เขาจะได้รับแสงสว่าง
และมีเครื่องหมายในวันกิยามะฮ์ และผู้ที่ ได้ทำการละทิ้งการละหมาด

เขาจะถูกลงโทษพร้อมกับฟิโรอาน์ และฮามาน

ผู้วิจัยได้พยายามค้นหาตำนานหะดีษที่มีความหมายตามตำนานข้างต้นและได้
ปรากฏพบด้วยหะดีษที่ตำนานสมบูรณ์คือ

)

((

ความว่า ท่านนบีได้กล่าวถึงการละหมาด ว่า บุคคลใดรักษาละหมาด

เขาจะได้รับรศมี การยืนยัน และความปลอดภัยจากไฟนรกในวันกิยามะฮ์

และบุคคลใดละทิ้งมัน เขาจะไม่ได้รับรศมี การยืนยัน หรือความปลอดภัย

ยิ่งกว่านั้นในวันกิยามะฮ์เขาจะเข้าไปอยู่ร่วมกับฟิโรอาน์⁶ กอรูน⁷

ฮามาน⁸ และอุบายบินเคาะลฟ์⁹

⁶ ฟิโรอาน์ หรือ ฟาโรห์ คือตำแหน่งแห่งความเป็นกษัตริย์ของอาณาจักรอียิปต์โบราณ และคำว่า “ฟิโรอาน์” ก็ถูกเรียกตามชื่อนี้ ดังนั้นผู้ปกครองอียิปต์ทุกคนจะใช้ฉายาว่า “ฟิโรอาน์ ” ส่วนฟิโรอาน์ หรือ ฟาโรห์ที่ถูกน้ำทะเลท่วมตายนั่นคือฟาโรห์มีเนปทาห์ เนื่องจากเขาได้ตั้งตัวเองเป็นพระเจ้าและประกาศว่าจะลงโทษทุกคนที่เอาสิ่งอื่นใดนอกจากเขามาเป็นพระเจ้า อัลลอฮ์จึงได้ส่งนบีมูซาและนบีสารูนไปเชิญชวนเขาให้หันมาเคารพสักการะอัลลอฮ์ ผู้เป็นพระเจ้าที่แท้จริง เมื่อนบีมูซาได้บอกว่า ท่านเป็นเราะสุลของอัลลอฮ์ ฟิโรอาน์ก็เริ่มทำทายเป็นด้านนบีมูซาพูดจริงก็ให้เอาสัญญาณที่แสดงถึงการเป็นเราะสุลของอัลลอฮ์มาแสดง ดังนั้นอัลลอฮ์จึงได้ทรงบันดาลปาฏิหาริย์ต่างๆให้เกิดขึ้นกับนบีมูซา เช่น การล้วงมือเข้าไปในอกเสื้อแล้วมือของท่านจะขาวนวลสว่างเมื่อดึงออกมา การโยนไม้เท้าลงไปแล้วไม้เท้านั้นก็กลายเป็นงู แต่ถึงกระนั้น ฟิโรอาน์ก็ยังถือว่า สิ่งทีนบีมูซาแสดงออกมานั้นเป็นแค่ เพียงมายากล (ดูกรอาน al-Araf:103-109) (ibn Kasir , 1997 :2/103 -105, และบรรจง บินกาซัน 2547 :96)

⁷ ชื่อจริงของเขาคือกอรูน บิน ยูษัรฺ บิน กอฮิรฺ ท่านถูกกล่าวนามว่าผู้ซึ่งเต็มเปี่ยมด้วยรศมี อันเนื่องท่านเป็นผู้ที่อ่านเตารอฮ์ด้วยน้ำเสียงที่ไพเราะ แต่ในขณะที่เดียวกันท่านเป็นศัตรูต่ออัลลอฮ์อันเนื่องจากท่านเป็นมหาเศรษฐี มีทรัพย์สินสมบัติมากมาย คิดว่าตนนั้นมีอำนาจที่สุดแล้ว ทำให้เกิดความกำแหงลำพองตน ไม่ยอมมอบน้อมและศรัทธาต่ออัลลอฮ์ ผู้เป็นพระเจ้าแห่งตน อ้างว่าการที่เขามั่งมีขึ้นนี้ด้วยความรอบรู้และความสามารถของตนเองทั้งสิ้นไม่สนใจยึดถือข้อห้าม และคำสั่งของอัลลอฮ์ ในที่สุดแห่งชีวิตเขาก็ได้ประสบกับความพินาศโดยอุกฤษณ์สูบ(ibn Kasir , 1997 :2/202 al-Tabari , n.d.1/443-445)

⁸ ฮามานเป็นรัฐมนตรีคนสำคัญคนหนึ่งในสมัยนบีมูซา และฮารูน อะลัยฮิมัสลาม คือคิงและจัดขึ้นคำสั่งของอัลลอฮ์ ตะอาลา เพราะความหลงใหลในยศถาบรรดาศักดิ์ เหนือหมิ่นต่อตำแหน่งหน้าที่ราชการแห่งตน ในที่สุดเขาก็

ตำราเรื่องหะดีษ

หะดีษข้างต้นบันทึกโดยอิบนุหิบบาน ในหนังสือ เศาะหีหุอับนิหิบบาน เล่มที่ 4 หน้า 329 หมายเลขหะดีษ 2721 รายงานโดยอับดุลลอฮฺ บิน อัมรฺ

ระดับของหะดีษ

ในหนังสือ เศาะหีหุอับนิหิบบาน เล่มที่ 4 หน้า 329 กล่าวว่า เป็นหะดีษที่เศาะหีหุและอัลบานียฺ กล่าวในหนังสือ ฎะอ์อิฟ อัลอัรฎิฟ วัฏฏ์อิบเล่ม 1 หน้า 164 หมายเลขหะดีษ 312 ว่า เป็นหะดีษที่ ฎะอ์อิฟ

หะดีษที่ 6 ปรากฏในหน้า 6 บรรทัดที่ 28 ดังนี้

((دان ترسيوة فدا حدیث یغدر وایة اکندی در فدا سیدنا عمر بن

دان ابی مریرة رضی الله عنهما در فدا نبی (ص) سیدا

تورون اتسکو جبریل دان کثان باج اولهو کتا کو دان اف ا کو

باج کثان ﴿﴾

((﴿﴾

ความว่า มีการกล่าวถึงในหะดีษที่รายงานโดยอุมร์ บิน อัลคอกฏอบ และอบีสุรอยเราะฮฺจากท่านนบีได้กล่าวว่าญิบรีลได้มา ณ ท่านเราะสูล และได้กล่าวแก่ท่านว่า “ จงอ่าน ” ข้าพเจ้าถามว่าให้ข้าพเจ้าอ่านอะไร ญิบรีลได้อ่านโองการ “ ความว่า ภายหลังจากพวกเขา ชนรุ่นชั่วก็ได้สืบต่อมา พวกเขาได้ทิ้งละหมาด และปฏิบัติตามความใคร่ ต่อมาพวกเขาก็จะประสบความหายนะ”

ต้องสิ้นชีวิตลงพร้อมกับความสิ้นยศศักดิ์ที่เคยมี (อัลอิศลาหฺ สมาคม 2544 :62-63 ,บรรจง บินกาซัน 2547 : 217)

⁹ อุษัยบิเนาะลัฟ บินวะฮัรบ์ บิน หุซายะฮ์ บินญุมะหฺ เป็นพ่อค้าวานิชที่ร่ำรวยมหาศาล มีชีวิตอยู่ในสมัยญะฮิลียะฮฺ คือสมัยก่อนท่านนบีมุหัมมัด ﴿﴾ ชาวอาหรับทั้งหมดต่างขอมยกความยิ่งใหญ่ให้แก่เขา ต่อมาในสมัยท่านนบีมุหัมมัด ﴿﴾ เขาผู้นี้ก็ยังคงไม่ยอมเชื่อฟังท่าน กลับตั้งตัวเป็นศัตรูกับท่าน อดความยิ่งใหญ่ในทางการค้าของตนว่ามหาศาลเหนือผู้ใด ผลสุดท้ายก็ต้องตายไปโดยถูกฆ่าในสมรภูมิโดยท่านเราะสูลลลอฮฺ ﴿﴾ (IbniHisam , n.d.1/ 361 และอัลอิศลาหฺ สมาคม 2544 : 63) หะดีษบันทึกโดย (Ahmad n.d. 2/129)

สำนวนของหะดีษข้างต้นนั้นผู้วิจัยได้ค้นจากหนังสือหะดีษและหนังสือที่เกี่ยวข้องแล้วปรากฏว่าไม่พบกับตัวบทหะดีษที่เป็นภาษาอาหรับแต่อย่างใด

หะดีษที่ 7 ปรากฏในหน้า 7 บรรทัดที่ 30 ดังนี้

((دان تر سبوة فدا حدیث الإسراء تتکل داتغ نبی (ص) اتس ساتو قوم یغ
 ممجهکن کفلا دغن باتو تیف 2 کالی دفجهکن کمبالی ای
 سفرت سدیا کالایا تیا دلمه در فدا مر))

ความว่า มีการกล่าวถึงในหะดีษอิสรออว่า เมื่อท่านเราะฮูฎได้มาที่กลุ่มชนเผ่าหนึ่งที่กำลังทูปตีศรีษะของตนเองด้วยก้อนหิน ซึ่งทุกครั้งทีศรีษะแตกก็จะกลับคืนเป็นปกติ

ผู้วิจัยได้พยายามค้นหาสำนวนหะดีษที่มีความหมายตามสำนวนข้างต้นและได้ปรากฏพบตัวบทหะดีษมีสำนวนสมบูรณ์คือ

))

((

ความว่า หลังจากนั้นท่านนบีได้มาถึงที่ชนกลุ่มหนึ่งที่กำลังทูปตีศรีษะของพวกเขาเองด้วยหิน ซึ่งทุกครั้งทีศรีษะแตกก็จะกลับคืนเป็นปกติ ท่านเราะฮูฎ ได้ถามญิบรีล¹⁰ว่า พวกเขาชื่อใคร ญิบรีลตอบว่า พวกเขาผู้ที่หนักศรีษะในการทำการละหมาด

ตำร็ญุหะดีษ

หะดีษข้างต้นบันทึกโดยบัยฮะกีญ์ ในหนังสืออะลอะอิล อันนุบะฮะฮ์ เล่ม 2 หน้า 143 และอัซซะฮะฮ์ญี ได้กล่าวในหนังสือ ตาริค อัลอิสลาม เล่มที่ 1 หน้า 277 ซึ่งมีสายรายงานจากท่านอบีสุรฮัยเราะฮ์

¹⁰ ญิบรีล ชื่อของมลาอิกะฮ์ (ทูตของอัลลอฮ์) ผู้ทำหน้าที่นำสาส์นและบัญชาของอัลลอฮ์หรือกูรออันมายังท่านนบี มุหัมมัด ﷺ ตลอดระยะเวลาแห่งการปฏิบัติภารกิจเผยแผ่อิสลาม นอกจากจะทำหน้าที่นำกูรออันจากอัลลอฮ์มาให้แก่ท่านนบีแล้ว ญิบรีลยังได้รับมอบหมายให้ปฏิบัติหน้าที่อีกบางประการ เช่น การนำท่านนบีมุหัมมัดในคืนอิสรออู และมิอรอญญ์ การทบทวนกูรออันแก่ท่านนบี ﷺ เป็นต้น (บรรจง บินกาชัน 2547 :58)

ระดับของหะดีษ

ท่าน ชัยคุ อัลบานีย์ กล่าวในหนังสือ ฎะอ์อิฟ อัลดรัมิฟ วัดดรัอิบ เล่มที่ 1 หน้า 165 หมายเลขหะดีษ 315 ว่าเป็นหะดีษที่ ฎะอ์อิฟ (ضعيف)

หะดีษที่ 8 ปรากฏในหน้า 8 บรรทัดที่ 2 ดังนี้

((دان درفد نبي ﷺ بهواسن بر سبدا اي بارغسياف ممليهرا اتسن
 سمبهيج نسجاي ممليا كندي اوله الله دغن ليم فركارا داغكتكن
 درفدان فيجقيق كهيدوفنن دان داغكتكن درفدن عذاب قبر دان دبري
 سورتن عملن دغن تاغن كاننن دان لالو اي اتس صراط سفرت كيلت
 دان ماسوق شرك دغن تباد حساب دان مريك بر موده 2 دغن سمبهيج
 دسكسا اوله الله اكندي دغن ليم بلس سكسا ام سكسا ددالم دنيا دان
 تيك سكسا كتيك مندى ماتى دان تيك سكسا فدا كتيك مندى
 ماسوق دالم قبور دان تيك سكسا تتكل بر جمفا دغن تو من مك ادا فون
 ام سكسا يغ ددالم دنيا مك فر تامن دميلغكن بر كة درفدا عمورن دان
 كدواد ممفوسكن تندا 2 اورغيج صالحين درفدا موكن دان كتيكن سكل
 عمل يغ اي بر عمل اكندي تباد دبري فهلا اكندي اوله الله اتسن دان
 كامفت تباد داغكتكن باكين دعاء كفدا لاغيت دان كليمان تباد ادا باكين
 بهاكين ددالم دعاء اورغيج صالحين دان كامنن كلوار روحن دغن كتبادان
 ايمان دان ادا فون تيك سكسا يغ مغناي اكندي فدا كتيك مندى ماتى مك
 فر تامن بهوا ماتى اي كهينان دان كدوا بهوا ماتى فدا حال اي لافر دان
 كتيك بهوا ماتى اي فدا حال دمك اير دان جكلو دبري مينوم اكندي
 سكل لأوت دنيا سكيليفون تباد فواس دمكاه دان ادا فون تيك سكسا يغ
 مغناي اكندي ددالم قبورن مك فر تامن دسمفيت اوله الله اتسن اكن قبور
 ميغك بر سليسيه سكل تولغ روسقن دان كدوا دپلاكن افى اتسن
 ددالم قبورن بر باليق 2 اي اتس بارا افى فدا مالم دان سياغ دان كتيكاه
 دكرسكن اتسن اولر ددالم قبورن نماه الشجاع الأقرب دفوكلكندي كارن
 منيغكلكن سمبهيج دان مغاييسي دعذابكندي دغن قدر سكل سمبهيج
 يعنى دغن قدر سمبهيج يغد تيغكلكندي))

ความว่า ท่านนบีได้กล่าวว่า ผู้ใดที่รักษาละหมาดเขาจะได้รับเกียรติจากอัลลอฮ์ ๗๖ หน้าที่ประการคือให้พ้นจากความคับแคบในความเป็นอยู่ ให้พ้นจากการถูกรบกวนในสุสานและได้รับมอบสมุดบันทึกด้วยมือขวา และข้ามผ่านสะพานสิรอกูเรื่อดังสายฟ้าแลบ และเข้าสู่สวรรค์โดยไม่ถูกสอบสวน ส่วนผู้ที่ไม่ให้ความสำคัญกับการละหมาดเขาจะได้รับการลงโทษ ถึงสิบห้าโทษหกโทษสำหรับโลกนี้ และอีก สามโทษขณะใกล้จะตาย และสามโทษขณะใกล้จะถูกฝังในสุสานและโทษสามโทษขณะจะพบเจอกับอัลลอฮ์ ส่วนหกโทษบนโลกนี้คือเขาจะไม่ได้รับความดีในชีวิตของเขาไปหน้าของเขาจะถูกจัดจากสัญญาณของผู้ที่ประกอบในสิ่งที่ดีเขาจะไม่ได้รับผลบุญในสิ่งที่เขาได้ประพฤติปฏิบัติมาการขอพรของเขาจะไม่ถูกส่งยังฟ้าฟ้าเขาจะไม่มีส่วนได้จากการขอพรของผู้ประกอบในสิ่งที่ดี ดวงวิญญาณของเขาจะพราวจากเขาดังคนไม่มีศรัทธา และโทษในขณะที่เขาจะตายมีสามโทษ คือเขาจะตายในสภาพที่ผิดปกติเขาจะตายในความหิวโหย และเขาจะตายในความกระหายน้ำ ถึงแม้จะนำน้ำในทะเลที่มีอยู่ใน โลกทั้งหมดให้เขาดื่อก็ไม่อาจจะแก้ในความกระหายเหล่านั้นได้ ส่วนโทษสามโทษในสุสาน อัลลอฮ์ให้สุสานบีบตัวเขาจนกระดูกซี่โครงประสานกัน สุสานของเขาจะถูกเป็นไฟแล้วเขาจะถูกล้มลงบนถ่านไฟนั้นทั้งกลางคืนและกลางวัน งูที่มีชื่อว่าอัชชูญาอู อัลอัครอบที่ถูกส่งเป็นผู้ซึ่งโบยตีเขาเพราะความเฉยเมยต่อเรื่องละหมาดและการลงโทษ จะสิ้นสุดโทษเมื่อครบตามจำนวนละหมาดที่เขาขาด

ผู้วิจัยได้พยายามค้นหาสำนวนหะดีษที่มีความหมายตามสำนวนข้างต้นและได้ปรากฏพบด้วยหะดีษที่สำนวนสมบูรณ์คือ

))

Prince of Songkla University
Pattani Campus

((
ความว่า ท่านนบีได้กล่าวว่า ผู้ใดที่รักษาละหมาดเขาจะได้รับ
 เกียรติจากอัลลอฮ์ **ﷻ** ให้ประการ คือให้พ้นจากความขี้ขลาดใน
 ความเป็นอยู่ ให้พ้นจากการถูกรุกรานในสุสานและได้รับมอบสมุด
 บันทีกด้วยมือขวาและข้ามผ่านสะพานสิโรฎูเร็วดังสายฟ้าแลบและ
 เข้าสู่สรวงสวรรค์โดยไม่ถูกสอบสวน ส่วนผู้ที่ไม่ให้ความสำคัญกับ
 การละหมาด เขาจะได้รับการลงโทษ ถึงสิบห้าโทษ หกโทษสำหรับ
 โลกนี้ และอีกสามโทษขณะใกล้จะตาย และสามโทษขณะใกล้จะถูก
 ฟังในสุสาน และโทษสามโทษขณะจะพบเจอกับอัลลอฮ์ ส่วนหกโทษ
 บนโลกนี้คือ เขาจะไม่ได้รับความดีในชีวิตของเขา ใบหน้าของเขาจะ
 ถูกขจัดจากสัญญาณของผู้ที่ประกอบในสิ่งที่ดี เขาจะไม่ได้รับผลบุญใน
 สิ่งที่เขาได้ประพฤติปฏิบัติมา การขอพรของเขาจะไม่ถูกส่งยังฟากฟ้า
 เขาจะไม่มีส่วนได้จากการขอพรของผู้ประกอบในสิ่งที่ดีดวงวิญญาณ
 ของเขาจะพราวจากเขาดังคนไม่มีศรัทธา และโทษในขณะที่เขาจะตาย

มีสามโทษ คือ เขาจะตายในสภาพที่ผิดปกติ เขาจะตายในความหิวโหย และเขาจะตายในความกระหายน้ำ ถึงแม้จะนำน้ำในทะเลที่มีอยู่ในโลก ทั้งหมดให้เขาดื่อก็ไม่อาจจะแก้ในความกระหายเหล่านั้นได้ ส่วนโทษ สามโทษในสุสาน อัดลอสฺให้สุสานบิบบัวเขาจนกระดุกซี่โครงประสาน กัน สุสานของเขาจะถูกเป็นไฟแล้วเขาจะถูกดล็ดลงบนถ่านไฟนั้นทั้ง กลางคืนและกลางวัน งูที่มีชื่อว่าอัชชูญอู อัลอักรอบซึ่งตาของมัน ทั้งสองข้างมาจากนรกและเล็บของมันมาจากเหล็ก ความยาวของเล็บ ทุกเล็บเท่ากับระยะทางหนึ่งวันมันสามารถพุดกับศพ ดังนั้นมันพุดว่า มันคือชูญอูอัลอักรอบ และเสียงของมันดังเหมือนกับฟ้าร้อง โดยมัน กล่าวว่พระเจ้าของฉันทได้สั่งใช้ให้ฉันทโบยตีท่านอันเนื่องจากการ ละหมาดชุบฮฺจนถึงดวงอาทิตย์ขึ้น และฉันทโบยตีท่านอันเนื่องจากการ ละหมาดชูฮฺจนถึงละหมาดอัศร์และฉันทโบยตีท่านอันเนื่องจากการ ละหมาดอัศร์จนถึงมัฆริบ และฉันทโบยตีท่านอันเนื่องจากการ ละหมาดมัฆริบจนถึงละหมาดอิซาอ์ และฉันทโบยตีท่านอันเนื่องจากการ ละหมาดอิซาอ์จนถึงละหมาดชุบฮฺ ดังนั้นทุกครั้งที่มีน ได้ทำการ โบย ตีศพนั้นเป็นการ โบยตีที่จมลงไปในดินลึกลงไปถึงเจ็ดสิบศอก ดังนั้น ศพจะคงอยู่ในดินจนถึงวันปรโลก ส่วนโทษที่อยู่ในขณะที่เขาออกจาก สุสานแล้ว เขาจะถูกสอบสวนอย่างหนัก และเขาจะถูกพระเจ้าไกรธ และเขาจะถูกเข้านรก

ตำร็ญุหะดีษ

ท่านอิมาม ฮาฟิซ มุหัมมัด บิน อะหมัด อูสมาน อัล ชะฮะบีย์ ได้กล่าวในหนังสืออัด กะบาอิรุ ( ) หน้า 24 หมวคว่าด้วย การรักษาละหมาด และท่านฮาฟิซ อิบนิหะญูร ได้กล่าวใน หนังสือ ลิสานอัลมิซาน ( ) เล่ม 7 หน้า 366 หมายเลขหะดีษ 7196 ว่าสายรยจากท่าน อิบิสูรอยเราะฮฺ

ระดับของหะดีษ

สมาคมฟัตวาแห่งประเทศซาอุดีอาราเบียได้กล่าวในหนังสือ อัลลฺุญนะฮฺ อัคดาอิมะฮฺ ลิลบฺหุสอัลอิลมิยะฮฺ วัลอิฟตะอฺ ( ) เล่มที่ 4 หน้า 470 หมายเลขฟัตวา 8689 ว่า เป็นหะดีษที่ ใช้ไม่ได้ ( ) สอดคล้องกับคำกล่าวของท่านชัยคุ อิบ นุบาช ในวารสาร อัลบฺหุส อัลอิสลามิยะฮฺ ฉบับที่ 22 / 329 ว่า เป็นหะดีษที่ เมาญูฮฺขึ้น

หะดีษที่ 9 ปรากฏในหน้า 8 บรรทัดที่ 33 ดังนี้

((دان سيدا نبي (ص) اومه اين اومه يغدر حمة اكندي دان تباد داغكت

الله درفدا اكن بلا مليونكن دان دغن دعاء مر

دان سمبهيغ دان سكل اورغ ضعيف 2 ((

ความว่า ท่านนบีได้กล่าวว่าประชาชาตินี้เป็นประชาชาติที่ได้รับ
ความเมตตาและอัลลอฮ์จะไม่ยกภัยแก่เขานอกจากเพราะความบริสุทธิ์
ใจของพวกเขาและขอพรของเขา และการละหมาดของพวกเขา และ
บรรดาของผู้ที่มีความอ่อนแอจากพวกเขา

หะดีษข้างต้นผู้วิจัยค้นแล้วในหนังสือหะดีษปรากฏว่าไม่พบกับสำนวนเดิมของหะ
ดีษ แต่ไปพบกับอีกสำนวนที่มีความหมายใกล้เคียงกัน

)

((

ความว่า ท่านนบีได้กล่าวว่าประชาชาตินี้เป็นประชาชาติที่ถูกประทาน
ความเมตตาซึ่งเป็นประชาชาติที่ไม่ถูกลงโทษในวันปรโลก แท้จริงโทษ
ของประชาชาตินี้จะเกิดขึ้นบนโลกคุณยา ก็จากความหลงผิด จะเกิดแผ่นดิน
ไหว และ จะเกิดการฆ่ากัน

ตำริจญ์หะดีษ

หะดีษข้างต้นบันทึกโดยอบูดาูด ในหนังสือ สุนันอบูดาูด หน้าที 764 หมายเลข
หะดีษ 4278 สายรายงานจากอบูมูสา อัลอัษอะรีย

ระดับของหะดีษ

อัลบานียได้กล่าวในหนังสืออัลลิลละฮ์ อัสเศาะฮีหะฮ์ เล่มที่ 1 หน้าที 959 ว่า เป็น
หะดีษที่ เศาะฮีหฺ และในหนังสือเศาะฮีหฺ อัลญามิอฺ อัสเศาะฮีรุ วะชียาคะดีสุ เล่ม 1 หน้า 295
หมายเลขหะดีษ 1396 ว่าเป็นหะดีษที่เศาะฮีหฺ

หะดีษที่ 10 ปรากฏในหน้า 9 บรรทัดที่ 14 ดังนี้

((دان سيدا نبي (ص) فدا سكل فرامفوان ملك بهواسن

بيراف امانة فدا كامو مك مريك يغب تباد مپوروه اكن استزين دغن سمبيغي
 دان تباد داجر كن سمبيغي مك سان تله اي اكن الله دان رسولن
 دان مستحقله اي درفدا الله اكن سيكسا))

ความว่า และท่านเราะฮ์สุลได้กล่าวถึงบรรดาสตรีว่า แท้จริงพวกนางทั้ง
 หลายนั้นเป็นอามานะฮ์แก่สามี ดังนั้นผู้ที่ไม่สั่งใช้แก่ภรรยาให้ละหมาด
 และไม่สั่งสอนให้ละหมาด แท้จริงเขาได้ทรยศต่ออัลลอฮ์และเราะฮ์สุล
 ซึ่งเป็นการควรแล้วที่เขาจะได้รับการลงโทษจากอัลลอฮ์

หะดีษข้างต้นผู้วิจัยค้นแล้วในหนังสือหะดีษปรากฏว่าไม่พบกับสำนวนเดิมของหะ
 ดีษ แต่ได้พบกับอีกสำนวนที่มีความหมายใกล้เคียงกัน ดังนี้

))

((

ความว่า ท่านอุมร์ กำลังละหมาดในเวลากลางคืน จนกระทั่งเข้าสู่
 ช่วงท้ายของกลางคืนท่านก็จะทำการปลุกครอบครัวของท่านให้
 ตื่นเพื่อทำการละหมาดและท่านจะกล่าวแก่ครอบครัวของท่านว่า
 ละหมาด ละหมาด และท่านจะอ่านอายะฮ์ ที่ ความว่า “ เจ้าจงใช้
 ครอบครัวของเจ้าให้ละหมาด”

ตำริจญ์หะดีษ

หะดีษข้างต้นบันทึกโดยบัยฮะกีษ ในหนังสือ อัลมุสตัดรอก เล่มที่ 4 หน้าที่ 466
 หมายเลขหะดีษ 2822 สายรายงานจากอุมร์

ระดับของหะดีษ

ในหนังสือ อัลมุสตัดรอก เล่มที่ 4 หน้าที่ 466 กล่าวว่า เป็นหะดีษที่ ฎะอ์อิฟ

หะดีษที่ 11 ปรากฏในหน้า 12 บรรทัดที่ 2 ดังนี้

((رواية مسلم درفدا سلمان كتان منكّه اكن كامى رسول بهوا

كامى بر استنجا دغن كورغ درفدا تيگ بيحي باتو مك حك تباد

سوچي تمفت استنجا ايت دغن تيك كالي سافو واجب دتمبهكن
 اتسن .))

ความว่า หะดีษบันทึกโดยมุสลิม จากท่านสลมานได้กล่าวว่า ท่าน
 นบีได้ทรงปรามพวกเราไม่ให้ทำการเช็ดด้วยหินน้อยกว่าสามก้อน
 และหากได้ทำการเช็ดด้วยหินสามก้อนแล้วยังปรากฏว่าไม่สะอาด
 ก็จำเป็นต้องทำการเช็ดเพิ่มขึ้นเรื่อย ๆ

ผู้วิจัยได้พยายามค้นหาสำนวนหะดีษที่มีความหมายตามสำนวนข้างต้นและได้
 ปรากฏพบด้วยหะดีษที่สำนวนสมบูรณ์คือ

))

((

ความว่า มีผู้คนถามว่า นบีของท่านได้สอนพวกท่านทุกอย่างแม้กระทั่ง
 เรื่องปัสสาวะหรือ เขาตอบว่าใช่ ท่านห้ามพวกเราอุจจาระหรือปัสสาวะหัน
 หน้าทางกิบละฮฺ ท่านห้ามมิให้อิสตินญะฮ์ด้วยมือขวา และท่านนบีได้ทรง
 ปรามพวกเราไม่ให้ทำการเช็ดด้วยหินน้อยกว่าสามก้อน และห้ามทำความ
 สะอาดด้วยมูลสัตว์หรือกระดูก

ตำร็จริญ์หะดีษ

หะดีษข้างต้นบันทึกโดย อิมาม มุสลิม ในหนังสือเศาะหฺหฺ มุสลิม เล่มที่ 2 หน้า ที่
 154หมายเลขหะดีษ 262

หะดีษที่ 12 ปรากฏในหน้า 31 บรรทัดที่ 2 ดังนี้

((تر سبوت دالم حديث بارغسياف كواس مك مندقله دكر جكندي
 فد تيف 2 ماري سكاني دان جك تياد كواس مك تيف 2 سجمعة سكاني
 دان جك تياد كواس مك تيف 2 سبولن سكاني دان جك تياد كواس
 مك تيف 2 ستامون سكاني دان جك تياد كواس مك سعمور ميدوفش
 سكاني رواية ابو داود دان بيهقي دان ترمذي))

ความว่า ในหะดีษหนึ่งได้กล่าวว่าผู้ใดที่มีร่างกายแข็งแรงก็ควร

ปฏิบัติวันละครั้ง และหากไม่สามารถก็ควรปฏิบัติทุก ๆ วันศุกร์
 ละครั้ง และถ้าหากไม่มีความสามารถก็ควรปฏิบัติเดือนละครั้ง และ
 หากไม่สามารถก็ควรปฏิบัติปีละครั้งและหากไม่สามารถก็ควรปฏิบัติ
 หนึ่งในชีวิต รายงาน โดย อับดุลวาจิด และ บัยฮากียะห์ และ ตัรมิมิซียะห์

ผู้วิจัยได้พยายามค้นหาสำนวนหะดีษที่มีความหมายตามสำนวนข้างต้นและได้
 ปรากฏพบด้วยหะดีษที่สำนวนสมบูรณ์คือ

ﷺ))

Prince of Songkla University
 Pattani Campus

ความว่า ท่านเราะสูลุลลอฮฺ ﷺ ได้กล่าวแก่อับบาส บินอับดุลมุฏฏะ
 ลิบว่า โอ้อับบาส โอ้ลุงของข้าพเจ้า ข้าพเจ้าจะหยิบยื่นให้แก่ท่าน ข้าพ
 เจ้าจะให้แก่ท่านข้าพเจ้าจะมอบให้แก่ท่านข้าพเจ้าจะกระทำสิบประการ
 แก่ท่าน เมื่อท่านได้กระทำอย่างนั้นแล้ว อัลลอฮฺจะอภัยให้แก่ท่าน
 บาปของท่านตั้งแต่แรกและบาปสุดท้ายบาปเก่าบาปใหม่บาปที่เจตนา
 บาปที่ไม่เจตนาบาปเล็กบาปใหญ่บาปที่เร้นลับบาปที่เปิดเผยสิบประการ
 นี้ให้ท่านละหมาดสี่เราะกะอัต อ่านฟาติหะฮฺทุกครั้งเราะกะอัตและอ่านสุ

เราะสุ เมื่อท่านเสร็จจากการอ่านในเราะกะอ์แรก โดยที่ท่านยังยืนอยู่ให้ท่านกล่าว ( ) (มหาบริสุทธิ์แด่องค์อัลลอฮ์ มวลการสรรเสริญเป็นสิทธิของอัลลอฮ์ และไม่มีพระเจ้าที่คู่ควรแก่การเคารพสักการะนอกจากอัลลอฮ์ และพระองค์อัลลอฮ์นั้นมหายิ่งใหญ่) สิบห้าครั้ง ต่อจากนั้นให้ท่านก้มลงรุกัวะฮ์ โดยให้ท่านกล่าวขณะที่กำลังรุกัวะฮ์สิบห้าครั้ง จากนั้นให้ท่านเงยศีรษะขึ้นจากรุกัวะฮ์และให้กล่าวสิบครั้ง ต่อจากนั้นให้ท่านก้มลงสุญูดให้กล่าวในขณะที่สุญูดสิบครั้ง หลังจากนั้นให้เงยศีรษะขึ้นจากสุญูดให้กล่าวสิบครั้ง ต่อจากนั้นให้ท่านก้มลงสุญูด แล้วให้กล่าวสิบครั้ง ต่อจากนั้นให้ท่านเงยศีรษะแล้วกล่าวอีกสิบครั้ง ดังนั้นจำนวนคัสบ์ในทุกเราะกะอ์มีเจ็ดสิบห้าคัสบ์ ให้ท่านกระทำอย่างนี้ในทั้งสี่เราะกะอ์ถ้าหากท่านมีความสามารถที่จะละหมาดอย่างนี้ทุกวันให้ท่านจงกระทำ ถ้าหากท่านไม่มีความสามารถที่จะกระทำทุกวัน ให้ท่านกระทำสัปดาห์ละหนึ่งครั้ง ถ้าหากท่านไม่มีความสามารถที่จะกระทำทุกสัปดาห์ ให้ท่านกระทำเดือนละหนึ่งครั้ง ถ้าหากท่านไม่มีความสามารถที่จะกระทำทุกเดือน ให้ท่านกระทำปีละหนึ่งครั้ง แต่ถ้าหากท่านไม่มีความสามารถที่จะกระทำทุกปี ให้ท่านกระทำครั้งหนึ่งในชั่วชีวิต และในบางรายงานว่า เพราะความจริงถ้าหากว่าท่านเป็นคนที่มีบาปหนาที่สุดของชาวโลก บาปของท่านก็จะถูกอภัยให้ด้วยการทำละหมาดนั้น รายงานโดยอบูดาูด และติรมิซีย์ โดยติรมิซีย์ใช้สำนวนว่า แม้ว่าบาปของท่านจะมากเหมือนเมล็ดทรายในที่ๆมีทรายมากที่สุด อัลลอฮ์ก็จะอภัยบาปเหล่านั้นให้แก่ท่าน

ตำร็ร็ญุหะดีษ

หะดีษข้างต้นบันทึกโดย อบูดาูด ในหนังสือ Sunan Abu Dawud เล่มที่ 1 หน้า 413 หมวคว่าด้วย การละหมาดคัสบ์ ( ) หมายเลขหะดีษ 1297 สายรายงาน จากท่าน अबดุลลอฮ์ บิน अबباس

และบันทึกโดย บัยฮะกีษ ในหนังสือ Sunan Bayhaqi เล่มที่ 3 หน้า 51 หมวคว่าด้วยการละหมาดคัสบ์ ( ) หมายเลขหะดีษ 4695 สายรายงาน จากท่าน अबดุลลอฮ์ บิน अबباس

และบันทึกโดย ตัรมีลีซ ในหนังสือ สุนันตัรมีลีซ เล่มที่ 2 หน้า 345 หมวคว่าด้วย การละหมาดตัศบีหฺ ( ) หมายเลขหะดีษ 348 สายรายงาน จากท่านอับดุลลอฮฺ บิน อับบาส

ระดับของหะดีษ

ท่าน ชัยคุ อัลบานีย์ กล่าวในหนังสือ เสาะหฺ์ฮุอัล ญามิอฺ อัล เสาะหฺ์ฮุ วัชชียาอะติหฺ เล่มที่ 2 หน้า 1314 หมายเลขหะดีษ 7937 ว่าเป็นหะดีษที่ เสาะหฺ์ฮุ ( )

หะดีษที่ 13 ปรากฏในหน้า 42 บรรทัดที่ 20 ดังนี้

((دان سنة دباچ فدار كعة يغفر تام كمدین درفدا فاتحة سورة جمعة دان
فدار كعة یثكدوا سورة المنافقون دباچ دغن جهر كارن مغيكوة نبي
دروایتكندي اوله مسلم

ความว่า และสุนัตอ่านสุเราะฮฺอุมมะฮฺในร็อกอะฮฺที่หนึ่งหลังจากอ่าน ฟาตีหะฮฺ และอ่านสุเราะฮฺอัลมุนาฟิฏน โดยการอ่านด้วยเสียงดัง เพราะตามแบบอย่างท่านนบี บันทึกโดยอิมามมุสลิม

ผู้วิจัยได้พยายามค้นหาจำนวนหะดีษที่มีความหมายตามจำนวนข้างต้นและได้ปรากฏพบด้วยหะดีษที่จำนวนสมบูรณ์คือ

))

((

ความว่า จากท่านอับนุอับบาส ได้กล่าวว่าท่านนบีอ่านสุเราะฮฺอุมมะฮฺ และอ่านสุเราะฮฺอัลมุนาฟิฏน ในการละหมาดอุมมะฮฺ

ตักรียญ์หะดีษ

หะดีษข้างต้นบันทึกโดย อิมามมุสลิม ในหนังสือ เสาะหฺ์ฮุมุสลิม เล่มที่ 2 หมวคว่าด้วย อายะฮฺที่อ่านในการละหมาดวันศุกร์ ( ) หน้า 599 หมายเลขหะดีษ 879 สายรายงาน จากท่านอับดุลลอฮฺ บิน อับบาส

หะดีษที่ 14 ปรากฏในหน้า 42 บรรทัดที่ 21 ดังนี้

((دان درواية فول بهواسن نبي ممباچ اي فدا جمعة

((دان

ความว่า และรายงานอีกว่า ท่านนบีอ่านสับบิหิสมะรอบบิกะ อัลอะอูลาและอัลอะตาคะหะดีษ อัลฆอซียะฮฺ ในการละหมาดวันศุกร์

ผู้วิจัยได้พยายามค้นหาสำนวนหะดีษที่มีความหมายตามสำนวนข้างต้นและได้ปรากฏพบด้วยหะดีษที่สำนวนสมบูรณ์คือ

))

((

ความว่า ท่านนบี อ่านสับบิหิสมะรอบบิกะ อัลอะอูลาและอัลอะตาคะหะดีษ อัลฆอซียะฮฺ ในการละหมาดวันศุกร์

ตำร็จริญ์หะดีษ

หะดีษข้างต้นบันทึกโดย อบิดาวูดในหนังสือ สุนันอบิดาวูด หน้า 193 หมายเลขหะดีษ 1125 สายรายงาน จากท่าน สุมุเราะฮฺ และในหนังสือ สุนันอัลคาริมีย เล่มที่ 2 หมวคว่าด้วยการอ่านในการละหมาดวันศุกร์ (باب القراءة في يوم الجمعة) หน้า 978 หมายเลขหะดีษ 1609 สายรายงาน จากท่าน นูอมาน บิน บาชีร

ระดับของหะดีษ

ท่าน ชัยคุ อัลบานีย์กล่าวในหนังสือ เศาะฮีหฺสุนันอบิดาวูด ( ) เล่มที่ 1 หน้า 308 หมายเลขหะดีษ 1122 ว่า เป็นหะดีษที่เศาะฮีหฺ ( )

หะดีษที่ 15 ปรากฏในหน้า 42 บรรทัดที่ 31 ดังนี้

((تر سبوة فدا حدِيث يَغ صحيح بارغسياف مندي فدا ماري جمعة مك

فركي اي كمسجد فدا ساعة يغفرتام مك سفرت اي مميري صدقة

اونتا دان بارغسياف فركي فدا ساعة يغكدوا مك اداله اي سفرة مميري

صدقة لمبو دان بارغ سياف فركي فدا ساعة يغ كتيك مك اداله

سفرت مميري صدقة كبش يغبر تندوق دان بارغسياف فركي فدا

ساعة يغكأ مفت مك اداله اي سفرة مميري صدقة ايم دان بارغ
 سياف فركي فدا ساعة يغكليما مك اداله اي سفرة مميري صدقة سبجيء
 تلور مك افيل كلوار امام فدا تمفت كارن نأيك ممير حاضرله سكل
 مندغر سكلينش اكن دان دليفت اكن سكل
 سورتن مك تياد دسورات اكن سورغ))

ความว่า ท่านนบีได้กล่าวในหะดีษเศาะหีหฺ ผู้ใดก็ตามที่อาบนำวันศุกร์
 แล้วเขาเดินทางไปยังมัสญิดในชั่วโมงแรก เขาจะได้รับผลบุญเสมือนเขาได้
 ทำการบริจาคทานด้วยอูฐหนึ่งตัว และผู้ใดก็ตามที่ออกไปยังมัสญิดในชั่วโมง
 โมงที่สอง เขาจะได้รับผลบุญเสมือนเขาได้ทำการบริจาคทานด้วยวัว
 หนึ่งตัว และผู้ใดก็ตามที่ออกไปยังมัสญิดในชั่วโมงที่สาม เขาจะได้รับ
 ผลบุญเสมือนเขาได้ทำการบริจาคทานด้วยแกะหนึ่งตัวที่มีเขา และผู้ใด
 ก็ตามที่ออกไปยังมัสญิดในชั่วโมงที่สี่ เขาจะได้รับผลบุญเสมือนเขาได้
 ทำการบริจาคไก่หนึ่งตัว และผู้ใดก็ตามที่ออกไปยังมัสญิดในชั่วโมงที่ห้า
 เขาจะได้รับผลบุญเสมือนเขาได้ทำการบริจาคไข่หนึ่งฟอง และเมื่อ
 อิมามออกมายังมัสญิดเพื่ออ่านคุตบะฮฺ บรรดามะลาอิกะฮฺก็จะเข้า
 ร่วมฟังคุตบะฮฺ และบรรดามะลาอิกะฮฺจะเก็บบัญชีต่างๆโดยที่สิ่งจะ
 ทำการการบันทึกและจะไม่ทำการบันทึกให้กับผู้ใดอีก

ผู้วิจัยได้พยายามค้นหาสำนวนหะดีษที่มีความหมายตามสำนวนข้างต้นและได้
 ปรากฏพบด้วยหะดีษที่สำนวนสมบูรณ์คือ

))

((

ความว่า ผู้ใดก็ตามที่อาบนำวันศุกร์แล้วเขาไปที่มัสญิดในชั่วโมงแรก
 เขาจะได้รับผลบุญเสมือนเขาได้เชือดอูฐ และผู้ใดก็ตามที่ออกไปยัง
 มัสญิดในชั่วโมงที่สอง เขาจะได้รับผลบุญเสมือนเขาเชือดวัว และผู้ใด
 ก็ตามที่ออกไปยังมัสญิดในชั่วโมงที่สาม เขาจะได้รับผลบุญเสมือนเขา

เชือดแกะที่มีเขา และผู้ใดก็ตามที่ออกไปยังมัสญิดในชั่วโมงที่สี่ เขาจะ
ได้รับผลบุญเสมือนเขาเชือดไก่ และผู้ใดก็ตามที่ออกไปยังมัสญิดในชั่วโมง
ที่ห้า เขาจะได้รับผลบุญเสมือนเขาบริจาคไข่ และเมื่ออิมามออกมา
ยังมัสญิดเพื่ออ่านคุตบะฮฺ บรรดามะลาอิกะฮฺก็จะเข้าร่วมฟังคุตบะฮฺ

ตัลฎอหะดีษ

หะดีษข้างต้นบันทึกโดย มุสลิม ในหนังสือเศาะฮีหฺ มุสลิม เล่มที่ 2 หน้า ที่582
หมายเลขหะดีษ 1422 จากหะดีษที่รายงานโดย อิบิฮุรอัยเราะฮฺ

หะดีษที่ 16 ปรากฏในหน้า 43 บรรทัดที่ 1 ดังนี้

((دان رواية نسائي فدا ساعة يغكليما سفرة يغ مميري صدقة))

بوروغ جيق دان فدا ساعة يغكأم سفرة يغ مميري صدقة سيحي تلور))

ความว่า และหะดีษที่บันทึกโดยนะสาอีย์ ผู้ที่ไปละหมาดในเวลาที่ทำ
เปรียบเสมือนเขาบริจาคคนกระจอกหนึ่งตัว และผู้ที่ไปละหมาดใน
เวลาที่หกเปรียบเสมือนเขาบริจาคไข่หนึ่งฟอง

ผู้วิจัยได้พยายามค้นหาสำนวนหะดีษที่มีความหมายตามสำนวนข้างต้นและได้
ปรากฏพบตัวบทหะดีษที่สำนวนสมบูรณ์คือ

))

((

ความว่า มะลาอิกะฮฺจะนั่งรออยู่ที่ประคัมมัสญิดในวันศุกร์เพื่อจะทำการ
บันทึกผลบุญของผู้คนตามระดับการมาของเขา ดังนั้นมนุษย์จะ
ได้รับผลบุญมีทั้งเสมือนเขาได้เชือดอูฐและเชือดวัว และเชือดแกะ
และเชือดไก่และเชือดคนกระจอกและเสมือนเขาบริจาคไข่

ตัลฎอหะดีษ

หะดีษข้างต้นบันทึกโดยอิมามนะสาอีย์ ในหนังสือสุนันนะสาอีย์ หน้า 227
หมายเลขหะดีษ 1387 จากหะดีษที่รายงานโดย อิบิฮุรอัยเราะฮฺ

ระดับของหะดีษ

ท่านซัยคุ อัลบานีย์ กล่าวในหนังสือ เศาะหีหฺ อัดดีรฺมิบ วะอัดดีรอิบเล่มที่ 1 หน้า 443 หมายเลขหะดีษ 708 ว่าเป็นหะดีษที่เศาะหีหฺ

หะดีษที่ 17 ปรากฏในหน้า 43บรรทัดที่ 15 ดังนี้

((دان تر سبوة فدا حدیث ساتو سمبھیغ دغن ماکي سربان افضل درفدا
دو افولو له لیم سمبھیغ دغن تیاد سربان دان ساتو سمبھیغ جمعة دغن سربان
افضل درفدا توجوه فولوه سمبھیغ جمعة دغن تیاد سربان))

ความว่าได้กล่าวในหะดีษว่า การละหมาดด้วยการผูกผ้าสัรฺบันดีกว่าการ
ละหมาดที่มีได้ผูกผ้าสัรฺบันถึงยี่สิบห้าละหมาด และละหมาดวันศุกร์ด้วยการ
การผูกผ้าสัรฺบันดีกว่าการละหมาดวันศุกร์ที่มีได้ผูกผ้าสัรฺบันถึงเจ็ดสิบละหมาด

ผู้วิจัยได้พยายามค้นหาจำนวนหะดีษที่มีความหมายตามจำนวนข้างต้นและได้
ปรากฏพบด้วยหะดีษที่จำนวนสมบูรณ์คือ

((

ความว่า การละหมาดด้วยการผูกผ้าสัรฺบันดีกว่าการละหมาดที่มีได้ผูกผ้า
สัรฺบันถึงยี่สิบห้าละหมาด และละหมาดวันศุกร์ด้วยการผูกพันสัรฺบัน
ดีกว่าการละหมาดวันศุกร์ที่มีได้ผูกผ้าสัรฺบันถึงเจ็ดสิบละหมาด

ตำรียุคหะดีษ

ปรากฏในหนังสืออัญญาอะอาฟ ฟิ ตัจกิเราะฮฺ อัลเมาฎูอาต เล่ม 1 หน้า 156 จากหะ
ดีษที่รายงานโดย अबดุลลอฮฺ บิน อัมรฺ

ระดับของหะดีษ

ท่าน ซัยคุ อัล อับานีย์ กล่าวในหนังสือสัดลิลฺหฺ อัลอะหาดีษ อัลญะอะอิพะฮฺอัล
เมาฎูอะฮฺ เล่มที่ 1 หน้า ที่ 249 ว่าเป็นหะดีษที่ เมาฎู

หะดีษที่ 18 ปรากฏใน หน้า 43 บรรทัดที่ 18 ดังนี้

((دان وارد فدا حدیث یغ ضعیف بارغیغ منحقوکن اتس افضل بسر))

سر بان دان سیاکیان دضبطکن فنجغن دان لیبرن دغن بارغیغ لایق

دغن اورغ مماکیث فدا عاده فدا ماسن))

ความว่ามีการระบุถึงในหะดีษเงาะอีฟได้กล่าวถึงความเป็นเลิศของ
ฟ้าสวรรค์ที่ใหญ่และควรกำหนดทั้งความยาวและความกว้างให้เหมาะ
สมกับจารีตปฏิบัติของผู้ที่สวมใส่ ณ เวลานั้น ๆ

สำนวนของหะดีษข้างต้นนั้นผู้วิจัยได้ค้นจากหนังสือหะดีษ และหนังสือที่เกี่ยวข้อง
แล้วปรากฏว่าไม่พบกับตัวบทหะดีษที่เป็นภาษาอาหรับแต่อย่างใด

หะดีษที่ 19 ปรากฏใน หน้า 44 บรรทัดที่ 2 ดังนี้

((دان تر سبوة فدا حدیث بارغسیاف ممباچ فاتحة دان ﴿ قل مو الله ﴾

دان ﴿ قل أعوذ برب الفلق ﴾ دان ﴿ قل أعوذ برب الناس ﴾ تیف 2

سورة ایت دیجان توجه 2 کالی کمدين در فدا سلام سمبھیغ جمعة دملو

در فدا مغوبهکن کاکیث در فدا تمفت کدو دقکن دان دملو در فدا

بر کات 2 ای نسچای دامفون الله سکل دو سان یغتنله لالو دان یغلاکی

اکندا تخ دان دکرنیا الله اکندی فهلا سیلیغ 2 اورغیغ بر ایمان دغن الله

دان رسولن دان دفلیهر اکن الله اکن اکامش دان دنیاث دان ایسی رومهث

دان انق 2))

ความว่า มีการกล่าวในหะดีษว่าผู้ที่อ่านฟาตีหะฮฺและกุลสุวัลลอฮฺ
สุอะหัด และกุลอาอูซุบิรอบบิลพะลัก และกุลอาอูซุบิรอบบิโนนาส
ทุกสูเราะฮฺเหล่านั้นให้อ่านเจ็ดครั้งหลังจากให้สาলামละหมาดวัน
ศุกร์ก่อนที่จะมีการเปลี่ยนจากที่นั่งของเขา และก่อนที่เขาจะพูด
สิ่งใด ๆ เขาจะได้รับการลบล้างบาปที่ผ่านมามาทั้งหมด และบาปใน
อนาคตและอัลลอฮฺจะประทานผลบุญเทียบเท่ากับจำนวนผู้ที่ศรัท
ธาต่ออัลลอฮฺและเราะฮฺสุล และอัลลอฮฺจะปกป้องศาสนา ครอบครัว
และลูก ๆ ของเขา

ผู้วิจัยได้พยายามค้นหาสำนวนหะดีษที่มีความหมายตามสำนวนข้างต้นและได้
ปรากฏพบตัวบทหะดีษที่สำนวนสมบูรณ์คือ

))

((

ความว่า ผู้ใดที่อ่านฟาติฮะฮ์ ( ) และกุลสุวัลลอฮ์ ( ) และอัลมะอูซะฮ์นี้¹¹ เจ็ดครั้งหลังจากอิหม่ามละหมาดให้สะลามละหมาดวันศุกร์ และก่อนที่เขาจะเคลื่อนที่จากที่นั่ง อัลลอฮ์จะลบล้างบาปที่ผ่าน มาของเขาและจะลบล้างบาปที่จะมีขึ้นในอนาคตและอัลลอฮ์จะประทาน ผลบุญเทียบเท่ากับจำนวนผู้ที่ศรัทธา ต่ออัลลอฮ์และเราะฮ์สูล

ตำร็ร็ญหะดีษ

หะดีษข้างต้นปรากฏในหนังสือ อัสนา อัลมะอูลอบ เล่ม 1 หน้า 264 และ วะฮะฮ์ฮุซัยลียะได้กล่าวในหนังสือ ฟิกฮุอัลอิสลามวะอะคีดละดีฮ์ เล่มที่ 2 หน้า 307 เป็นหะดีษที่ บันทึกโดยอับนุอัสสูนียะ จากสายรายงาน ท่านอนัส บิน มาลิก

ระดับของหะดีษ

ท่านซัยคุ อัลมะนาวิยะ กล่าวในหนังสือฟัยฎ อัลเกาะดีร์ เล่ม 6 หน้า 265 ว่าเป็นหะดีษที่อ่อนมาก

หะดีษที่ 20 ปรากฏในหน้า 51 บรรทัดที่ 3 ดังนี้

((تباد درفدا اور غ اسلام يغماتي مك دسمههغ اتسن تيك صف ملينكن

دامفونكن باكين)) رواية الحاكم

ความว่า ไม่มีชาวมุสลิมคนใดที่เสียชีวิต แล้วมีผู้คนทำการละหมาดศพ จำนวนสามแถวให้แก่เขา นอกจากอัลลอฮ์จะทรงให้อภัยแก่เขา บันทึก โดยอัลฮากิม

ผู้วิจัยได้พยายามค้นหาจำนวนหะดีษที่มีความหมายตามจำนวนข้างต้นและได้ ปรากฏตัวบทหะดีษที่จำนวนสมบูรณ์คือ

((

))

¹¹ สองสุเราะฮ์ในกรุอานคือ สุเราะฮ์อัลฟะลัคและสุเราะฮ์อันนาส หรือกุลอะอูซุบิรอบบิลฟะลัคและกุลอะอูซุบิรอบ บินนาส

ความว่า ไม่มีสิ่งใดให้แก่ชาวมุสลิมที่เสียชีวิต แล้วมีคนทำการละหมาดศพสามแถวแก่เขา นอกจากอัลลอฮ์จะทรงให้อภัยแก่เขา

ตำริจญ์หะดีษ

หะดีษข้างต้นบันทึกโดย อัลฮากิม ในหนังสือ อัลมุสตัดรอก เล่มที่ 1 หน้า 510 หมายเลขหะดีษ 1342 สายรายงาน จากท่าน มาลิก บินฮะบีเราะฮ์

ระดับหะดีษ

อัลฮากิมกล่าวเพิ่มอีกว่าเป็นหะดีษที่ เศาะหีหฺ ตามเงื่อนไขของมุสลิม และท่านซัยคุ อัลบานียฺได้ในหนังสือญะอะอิฟ อัลยามิอฺ วาชียาอะดีห์ เล่ม 1 หน้า 1735 หมายเลขหะดีษ 5087 ว่าเป็นหะดีษที่ญะอะอิฟ

หะดีษที่ 21 ปรากฏในหน้า 55บรรทัดที่ 31 ดังนี้

((دان سیدانی تیک فرکارا بارغسیاف منداتغ دغندی سرت ایمان
 ماسوق شرک ای درفدا بارغ اف فینتو شرک یغد کهنندقکی اکندی دان
 دکھوینکندی درفدا حور العین سفره بارغیغ دکهنندقن یأیت مریک
 یغ ممبایر اوتغ یغتر سمبویی دان معاف ای درفدا یغممبوننه اکندی دان ممباح
 ((کمدين درفدا تیف 2 درفدا سمبھیغ فرض اکن
 ความว่า ท่านนบีได้กล่าวสามประการ ผู้ใดก็ตามที่ได้ปฏิบัติตาม
 ประการด้วยความศรัทธา เขาจะได้ออกเข้าประตูสวรรค์ตามที่เขา
 ต้องการ และแต่งงานกับหุรุลอัยน์ตามที่เขาต้องการ คือผู้ที่จ่ายหนี้
 ที่ไม่เปิดเผย และผู้ให้การอภัยแก่ผู้มา และผู้ที่อ่าน กุลอุวัลลอฮ์ สิบ
 เอ็ดครั้งหลังละหมาดฟิรฎู

ผู้วิจัยได้พยายามค้นหาสำนวนหะดีษที่มีความหมายตามสำนวนข้างต้นและได้ปรากฏตัวบทหะดีษที่สำนวนสมบูรณ์คือ

))

((

ความว่า ผู้ใดก็ตามที่ปฏิบัติสามประการด้วยความศรัทธา เขาจะ
ได้เลือกเข้าประตูสวรรค์ตามที่เขาต้องการ และแต่งงานกับหุรุลอัยน์
ตามที่เขาต้องการ คือผู้ที่จ่ายหนี้ที่ไม่เปิดเผย และให้การอภัยแก่ผู้มา และ
ผู้ที่อ่าน กุลสุวัลลอฮฺ สิบครั้งหลังละหมาดฟิรฎู

ตำริญหะดีษ

หะดีษข้างต้นบันทึกโดย อิมามอัฏฏอบรอนีย์ ในหนังสือ มุอญัม อัล อาวัสฎุ เล่ม
ที่ 3 หน้า 347 หมายเลขหะดีษ 3361 สายรายงาน จากท่านญาบิรฺ บิน อับดุลลอฮฺ

ระดับของหะดีษ

ท่าน ชัยคุ อัลบานีย์ กล่าวในหนังสือ อัล ญามิอฺ อัลเศาะฆีรฺ วะชะฮาดะติหฺ ( )
(เล่มที่ 1 หน้า 674 หมายเลขหะดีษ 2541 ว่า เป็นหะดีษที่อ่อนมาก ( )
และกล่าวในหนังสือ อัลด-คูอฮฺ ( ) เล่มที่ 3 หน้า 1103 หมายเลขหะดีษ 673 ว่า เป็นหะดีษที่
อ่อน ( )

หะดีษที่ 22 ปรากฏในหน้าที่ 55 บรรทัดที่ 20

((دان سېدا نې تېاد در فدا سورخ ممبا سمېهېڅ اکن فرضودان مغوچف
اي سفوله کالي تېاد بر ديري در فدا تمفت ميغک دامفوني الله
باکيښ سکل دوسان دان جک اداي سو مفا بويه دلأوت دان سو مفا
بو کيت تهامة سكاليفون))

ความว่า ท่านนบี ได้กล่าวว่า บ่าวของอัลลอฮฺท่านใดที่ละหมาดฟิรฎู
และได้กล่าวอัสติอหม์ฟิรฎูสิบครั้งก่อนที่จะลุกขึ้นจากที่นั่ง อัลลอฮฺจะทรง
ให้อภัยแก่เขาทั้งหมด แม้ว่าบาปนั้นมากดังฟองน้ำทะเลและใหญ่ดังภู
เขาตะฮามะฮฺก็ตาม

จำนวนของหะดีษข้างต้นนั้นผู้วิจัยค้นแล้วไม่พบ แต่ผู้วิจัยได้ค้นพบอีกจำนวน

หนึ่งกล่าวคือ

)

((

ความว่า บุคคลใดกล่าวขณะที่เขาจะมุ่งสู่ที่นอนของเขา

“

ความว่า “ฉันขออภัยโทษต่ออัลลอฮ์ผู้ทรงไม่มีพระเจ้าอื่นใดที่เที่ยงแท้เว้นแต่พระองค์ ผู้ทรงเป็น ผู้ทรงดำรงอยู่ และฉันขอสารภาพผิดต่อพระองค์ท่าน” สามครั้ง อัลลอฮ์จะลบล้างบาปของเขา ถึงแม้บาปของเขามากดั่งฟองน้ำที่อยู่ในน้ำทะเลก็ตาม

ตำริจญ์หะดีษ

หะดีษข้างต้นบันทึกโดย อิมามอบีญะอฺลา ในหนังสือ มุสนัดอบีญะอฺลา เล่มที่ 2 หน้า 495 หมายเลขหะดีษ 1339 สายรายงาน จากอบี สะอีด อัลคุศรี

ระดับของหะดีษ

และท่านชัยคุ อัลบานีย์ได้หนังสือฎะอ์อิฟ อัลยามิอฺ วาชียาอะดีห์ เล่ม 1 หน้า 825 หมายเลขหะดีษ 5728 ว่าเป็นหะดีษที่ฎะอ์อิฟ

หะดีษที่ 23 ปรากฏในหน้า 56 บรรทัดที่ 10 ดังนี้

((دان درفدا نبي بارغمان ممبا ممباچ لا اله الا الله الحكيم الكريم
سبحان الله رب العظيم و الحمد لله رب العالمين)) اداله سينر
اتس الله بهوا ادحرام اكندي اتس افى نراك

ความว่า จากท่านนบีได้กล่าวว่ามีผู้ใดที่อ่าน

))

((

ความว่า “ไม่มีพระเจ้าอื่นใดนอกจากอัลลอฮ์ ผู้ทรงรอบรู้ ผู้ทรงมีความเมตตา มหาบริสุทธิ์แต่อัลลอฮ์ พระองค์เป็นผู้ยิ่งใหญ่ และมวลสรรเสริญแต่อัลลอฮ์ผู้ทรงสร้างจักรวาล” แท้จริงอัลลอฮ์จะทรงห้ามไฟนรกจากเขา

จำนวนของหะดีษข้างต้นนั้นผู้วิจัยค้นแล้วไม่พบ แต่ผู้วิจัยได้ค้นพบอีกจำนวนหนึ่ง ซึ่งมีจำนวนความว่า

:

))

((

ความว่า จากท่านอาลีได้กล่าวไว้ว่า ท่านเราะสูลได้กล่าวแก่ฉันว่า
ข้าพเจ้าจะสอน บางคำให้แก่เจ้าปฏิบัติ อัลลอฮ์จะลบล้างบาปแก่เจ้า
เจ้าจงกล่าว

ความว่า ไม่มีพระเจ้าอื่นใดนอกจากอัลลอฮ์ ผู้ทรงสูงส่ง ผู้ทรงยิ่งใหญ่
ไม่มีพระเจ้าอื่นใดนอกจากอัลลอฮ์ ผู้ทรงอ่อนโยน ผู้ทรงกรุณา ไม่มี
พระเจ้าอื่นใดนอกจากอัลลอฮ์ มหาบริสุทธิ์แต่อัลลอฮ์ พระองค์ ผู้ทรง
สร้างอَرْضที่ยิ่งใหญ่

ตำร็ญหะดีษ

หะดีษข้างต้นบันทึกโดย อิมามอัตตัมิมีย ในหนังสือ สุนันตัมิมีย เล่มที่ 5 หน้า
529 หมายเลขหะดีษ 3504 สายรายงาน จากท่านอาลี

ระดับหะดีษ

ท่านซัยคุ อัลมุกอดดิสีย กล่าวในหนังสืออัลอะหะดีษ อัลมุกตารอฮฺ เล่ม 2 หน้า 269
หมายเลขหะดีษ 648 ว่าเป็นหะดีษที่ เสาะหึหฺ (صحيح)

หะดีษที่ 24 ปรากฏในหน้า 56 บรรทัดที่ 16 ดังนี้

((دان سبدا نبي (ص) بارغسياف مباح مغيريغي تيف 2 سمبهيج))

﴿ اداله باكين درفدا فهلا امفما توجه فتلا لاغيت ﴾

((دان توجه فتلا بومي دان بارغسيغ درفداسكلينش))

ความว่า และท่านนบีได้กล่าวไว้ว่า ผู้ใดที่อ่านหลังละหมาดทุกครั้ง

(111 :) ﴿

ความว่า “ การสรรเสริญทั้งหมดเป็นของอัลลอฮ์ ซึ่งไม่ทรงตั้งพระ
บุตรและไม่มีภาคีใด ๆ ร่วมกับพระองค์ในอำนาจและไม่มีผู้ช่วยเหลือ
ใด ๆ แก่พระองค์ให้พ้นจากความต่ำต้อยและจงให้ความเกรียงไกร
แต่พระองค์อย่างกึกก้อง”เขาจะได้รับผลบุญมากดั่งฟ้าเจ็ดชั้นและ
แผ่นดินเจ็ดชั้น และสรรพสิ่งทุกอย่างระหว่างฟ้าและแผ่นดินทั้งหมด

ผู้วิจัยได้พยายามค้นหาสำนวนหะดีษที่มีความหมายตามสำนวนข้างต้นและได้
ปรากฏพบด้วยบทหะดีษที่สำนวนสมบูรณ์คือ

))

((

ความว่า และท่านนบีได้กล่าวว่าผู้ใดที่อ่านหลังจากละหมาดทุกครั้ง

)

(

“ความว่า “ การสรรเสริญทั้งหมดเป็นของอัลลอฮ์ ซึ่งไม่ทรงตั้งพระ
บุตรและไม่มีภาคีใด ๆ ร่วมกับพระองค์ในอำนาจและไม่มีผู้ช่วยเหลือ
ใด ๆ แก่พระองค์ให้พ้นจากความต่ำต้อยและจงให้ความเกรียงไกร
แต่พระองค์อย่างกึกก้อง” เขาจะได้รับผลบุญมากดั่งฟ้าเจ็ดชั้นและ
สรรพสิ่งที่มีอยู่ในชั้นฟ้าและสรรพสิ่งทุกอย่างที่มีอยู่ใต้ฟ้า และบรรดา
ภูเขา

ตำรียุคหะดีษ

หะดีษข้างต้นบันทึกโดยกูบรอนีย์ ในหนังสือ อัคคูอาห์ เล่มที่ 2 หน้า 676

หมายเลขหะดีษ 1105 รายงานโดย อะบิสูรอุยเราะฮ์

ระดับของหะดีษ

อัลบานีย์ กล่าวในหนังสือสลัลละฮ์อัลอะหะดีษ อัลญะอะอิฟะฮ์อัลมาญูอะฮ์ เล่มที่
13 หน้า 694 หมายเลขหะดีษ 6317ว่า เป็นหะดีษมุนักร์¹²

¹² เป็นหะดีษที่มีสายสืบหรือผู้ที่เล่าต่อมีความผิดพลาดอยู่เสมอหรือเป็นคนหลงลืมง่าย หรือเป็นหะดีษที่มีการ
รายงานที่ขัดแย้งกับหะดีษที่มีความน่าเชื่อถือมากกว่า (Amr Abd al-Munim, 2000 : 73)

หะดีษที่ 25 ปรากฏในหน้า 56 บรรทัดที่ 19 ดังนี้

((رواية انس بن مالك درفدا نبي (ص) بارغسياف سمبيغ جماعة
 دان سمبيغ اي كمدين درفدا ن دوار كعة دغن كتيادان بر كات 2 سوات
 درفدا فكر جان دنيا دباچ فاتحة سكالې دان اية الكرسي سكالې دان قل
 مو الله احد ليم بلس كالي نسچاي دينا الله باكين سريونكري
 درفدا منتيارا دان ياقوت د دالم جنات عدن))

ความว่า หะดีษรายงาน โดยอนัส บิน มาลิก จากท่านนบี ท่านได้
 กล่าวว่าผู้ใดละหมาดมัฆริบโดยญะมาอะฮ์ และหลังจากนั้นเขา
 ละหมาดสุนัตสองรอกออตโดยที่เขาไม่ได้พูดใด ๆ เกี่ยวกับเรื่องคุณยา
 แล้วเขาอ่านฟาติฮะฮ์หนึ่งครั้ง และอายะฮ์สุรทศีย์หนึ่งครั้ง และกุลสุ
 วัลลอฮ์ สิบห้าครั้ง อัดลอสฺทรงประทานสถานที่อาศัยในสวรรค์อัน
 ที่สร้างด้วยเพชรและยาจุดที่มีความกว้างถึงหนึ่งพันประเทศ

จำนวนของหะดีษข้างต้นนั้นผู้วิจัยค้นหาแล้วไม่พบ แต่ผู้วิจัยได้ค้นพบอีกจำนวน
 หนึ่ง ซึ่งมีจำนวนต่อไปนี้

))

((

ความว่า ผู้ใดละหมาดสองรอกอะฮ์หลังจากละหมาดมัฆริบก่อนที่
 เขาจะพูดใด ๆ ละหมาดของเขาจะถูกจัดไว้ที่อิลลียีน

ตำริจญ์หะดีษ

หะดีษข้างต้นบันทึกโดย อับดุลรอซาก ในหนังสือ มุศอนนัฟ อับดุลรอซาก เล่มที่ 3
 หน้า 70 หมายเลขหะดีษ 4833 สายรายงาน จากท่านอับดุลอาซิซ บิน อุมร์

ระดับของหะดีษ

ท่านซัยคุ อัลบานีย์กล่าวในหนังสือ ญะอะอิฟ ตัรฆีฟ วัดตริฮิบ เล่มที่ 1 หน้า 172
 หมายเลขหะดีษ 335 เป็นหะดีษที่ ญะอะอิฟ

หะดีษที่ 26 ปรากฏในหน้า 56 บรรทัดที่ 24 ดังนี้

((دان سبدا نبي (ص) بارغسياف مندوعاً دغن دعاً اين كمدين درفدا

تيف 2 سمبهيغ فرض نسچاي مغمنا باكين شفاعة درفدا اكو دان يأت

)

(((

ความว่า และท่านนบีได้กล่าวว่า ผู้ใดก็ตามที่ขอพรด้วยบทขอพรนี้
หลังละหมาดฟัรฎู เขาจะได้รับความช่วยเหลือจากฉัน บทขอพรนั้น

)

(

“ความว่า โอ้อัลลอฮฺ โปรดประทานความประเสริฐแก่ท่านมุหัมมัด
และทรงให้ท่านเป็นผู้ที่ถูกเลือกเป็นที่รักของพระองค์ และทรงให้
ตำแหน่งที่สูงส่ง และทรงประทานแนวทางที่นำไปสู่ความใกล้ชิดต่อ
อัลลอฮฺ”

ผู้วิจัยได้พยายามค้นหาสำนวนหะดีษที่มีความหมายตามสำนวนข้างต้นและได้
ปรากฏพบด้วยบทหะดีษที่สำนวนสมบูรณ์คือ

))

((

ความว่า ผู้ใดก็ตามที่ขอพรด้วยบทขอพรนี้หลังละหมาดฟัรฎู เขาจะ
ได้รับความช่วยเหลือจากฉัน ในวันโลกหน้า

“ความว่า โอ้อัลลอฮฺ โปรดประทานความประเสริฐแก่ท่านมุหัมมัด
และทรงให้ท่านเป็นผู้ที่ถูกเลือกเป็นที่รักของพระองค์ และทรงให้
ตำแหน่งที่สูงส่ง และทรงประทานแนวทางที่นำไปสู่ความใกล้ชิดต่อ
อัลลอฮฺ” นอกจากเป็นการแน่นอนสำหรับเขาแล้วจะได้รับความ
ช่วยเหลือในวันโลกหน้า

ตำราเรื่องหะดีษ

หะดีษข้างต้นบันทึกโดย อิมามอัลญะาะบะรอนีย์ ในหนังสือ มุอญั้ม อัล เอาสฎุ เล่มที่ 10 หน้า 14 หมายเลขหะดีษ 9790 สายรายงาน จากท่านอับดุลลอฮ์

ระดับของหะดีษ

ท่านซัยคุ อัลบานีย์กล่าวในหนังสือ ญะาะอียฟ อัลดรัฆีฟ วัตดัรฮีบ เล่มที่ 1 หน้า 492 หมายเลขหะดีษ 989 เป็นหะดีษที่ ญะาะอียฟ

หะดีษที่ 27 ปรากฏในหน้า 57 บรรทัดที่ 1 ดังนี้

((دان رواية درفدا نبي بهواسن بر سبدا اي بارغسياف ممبا چ كمدین

درفدا تيف 2 سمبهيخ فرض)

(نسجاي دفنحغكن اوله الله اكن عمرن دان دكيا

كندي درفدا سكلينث))

ความว่าจากท่านนบีได้กล่าวไว้ว่า ผู้ใดที่อ่านหลังละหมาดฟัรฎู
( )

“ความว่ามหาบริสุทธิ์แต่อัลลอฮ์ผู้ซึ่งไม่มีผู้อื่นรู้ถึงสถานะของเขา และไม่มีผู้บรรยายใดที่สามารถบอกถึงคุณลักษณะใดคุณลักษณะหนึ่งของเขา”เขาจะได้รับการยืดอายุ และหลุดพ้นจากสิ่งถูกสร้างทั้งหมด

จำนวนของหะดีษข้างต้นนั้นผู้วิจัยได้ค้นหาจากหนังสือหะดีษ และหนังสือที่เกี่ยวข้องแล้วปรากฏว่าไม่พบกับตัวบทหะดีษที่เป็นภาษาอาหรับ

หะดีษที่ 28 ปรากฏในหน้าที่ 57 บรรทัดที่ 5

((درفدا انس نبي صلى الله عليه وسلم بارغسياف ممبا چ افيل مميري

سلام امام ماري جمعة يعني مميري سلام جمعة دملو درفدا براوبه دان

برفينده باكين درفدا كدودو فكن اكن فاتحة دان ﴿﴾

﴿﴾ دان ﴿﴾ قل اعوذ برب الناس ﴿﴾ توجه 2 كالي

دامفوني الله باكين بارغبيغ تله تر دملو درفدا دوسان))

ความว่า จากท่านอนัสท่านนบีได้กล่าวว่า ผู้ใดที่อ่านฟาติฮะฮ์
( ) และกุลฮุวัลลอฮ์ ( ) และกุลอาอู
ชูบิรอบบินาส ( ) เจ็ดครั้ง หลังจากอิมา
มละหมาดให้สาলামละหมาดวันศุกร์ และก่อนที่เขาจะเคลื่อนจากที่นั่ง
อัลลอฮ์จะทรงลบล้างบาปที่ผ่านมาของเขา

ผู้วิจัยได้พยายามค้นหาสำนวนหะดีษที่มีความหมายตามสำนวนข้างต้นและได้
ปรากฏตัวบทหะดีษที่สำนวนสมบูรณ์คือ

:))
﴿ ﴾ ﴿ ﴾ ﴿ ﴾
((﴿ ﴾

ความว่าผู้ใดที่อ่านฟาติฮะฮ์ ( ) และกุลฮุวัลลอฮ์ ( ) และ
กุลอาอูชูบิรอบบินาส ( ) เจ็ดครั้ง เจ็ดครั้งหลังจาก
อิมามละหมาดให้สาলামละหมาดวันศุกร์ และก่อนที่เขาจะเคลื่อน
ที่นั่ง อัลลอฮ์จะลบล้างบาปที่ผ่านมาของเขา

ตำร็ญหะดีษ

หะดีษข้างต้นปรากฏในหนังสือฟัยฎ อัลเกาะดिर เล่มที่ 6 หน้า 204 และในหนังสือ
ต้นวีรุ อัลหะวาลิก เล่มที่ 1 หน้า 85 สายรายงาน จากท่านอนัส บิน มาลิก

ระดับของหะดีษ

หะดีษข้างต้นท่านซัยคุ อัลบานียฺ ได้กล่าวในหนังสือ ฎะอ์อิฟ อัลญามิอุ อัล-
เศาะฆิรุ วะชีฮาอะติฮ์ เล่มที่ 1 หน้า 831 หมายเลขหะดีษ 5758 ว่า เป็นหะดีษที่ เมาฏู

หะดีษที่ 29 ปรากฏใน หน้า 57 บรรทัดที่ 10 ดังนี้

((بارغسياف مباح كمدین درفدا سلسي سمبهيخ جمعة (سبحان ربي

العظيم و بحمده) دامفوني الله باكين سراتس رييو دو سان دان باكي دوا

ايو بافش دوا فوله امفت رييو دو سان))

ความว่า ผู้ใดที่อ่าน ( ) หลังละหมาดวัน

ศุภร์เขาจะได้รับลบบ้างไปถึงหนึ่งแสนบาทและบาทของบิดามารดา
ของเขาถึงสองหมื่นสี่พันบาท

สำนวนของหะดีษข้างต้นนั้นผู้วิจัยค้นแล้วไม่พบ แต่ผู้วิจัยได้ค้นพบอีกสำนวน
หนึ่ง ซึ่งมีสำนวนความว่า

))

((

ความว่า ผู้ใดที่กล่าว ชุบหานะ อัลลอฮุ วะบิฮัมดิฮิ อัลลอฮุจะบันทีก
ความดีแก่เขาถึงหนึ่งแสนสองหมื่นสี่พันความดี

ตำริญจุ หะดีษ

หะดีษข้างต้นบันทึกโดย อัฏฏอบรอนีย์ ในหนังสือมุญัหมิม อัลกะบิรเล่ม 12 หน้า
437หมายเลขหะดีษ 13597รายงานโดยอิบนิอุมัร

ระดับของหะดีษ

ท่านซัยคุ อัลบานีย์กล่าวในหนังสือ สิลลิสละฮุ อัลอะหาดีษ อัลญะอะอิฟะฮุวัล
เมาญูอะฮุ เล่มที่ 14 หน้า 280 หมายเลขหะดีษ 6618 ว่าเป็นหะดีษที่ ฎะอะอิฟ

4.3.3 วิธีการกล่าวบทบัญญัติโดยไม่ได้อ้างหลักฐาน

นอกจากวิธีการแต่งตำราภูเขา อัลอัฟรอหุ วะอิศบาหุอัลฟะลาหุของท่านซัยคุ
มุหัมมัด บิน อิสมาอีล ดาวูดที่ได้อธิบายบทบัญญัติโดยอ้างหลักฐานจากอัลกูรออันและอัลหะดีษ
แล้ว ผู้วิจัยได้ศึกษาพบอีกว่าท่านได้อธิบายบทบัญญัติอย่างเดียวโดยมิได้อ้างหลักฐานแต่อย่างใด
ทั้งนี้อาจจะเป็นด้วยเหตุผลว่า ท่านต้องการที่จะเน้นผู้อ่านหรือผู้ศึกษาในระดับต้นหรือคนจริงมิได้
เน้นการขยายความที่ยาวเพราะเป็นหนังสือเล่มเล็ก ดังนั้นท่านจึงเสนอกับผู้ที่ต้องการศึกษาถึง
รายละเอียดที่ขยายความมากนั้นต้องค้นคว้าจากหนังสือที่อธิบายยาว ๆ ตามที่ท่านได้เขียนใน
หนังสือของท่าน หน้า 17 บรรทัดที่ 32 ว่า “เจ้าต้องศึกษาในหนังสือเล่มใหญ่” และอีกเหตุผลหนึ่ง
อาจจะเป็นว่าท่านได้ยึดตามข้อมูลในหนังสือที่ท่านได้ใช้ประกอบในการนิพนธ์หรือแต่งหนังสือ
ภูเขา อัลอัฟรอหุ วะอิศบาหุ อัลฟะลาหุ ท่านได้คัดลอกในหนังสือเล่มดังกล่าวและบางครั้งท่านแปล

โดยสรุป ด้วยเหตุผลเหล่านี้จึงเป็นไปได้ว่าท่านจึงมิได้อ้างหลักฐาน ผู้วิจัยได้เรียบเรียงลำดับตามเนื้อหาที่ปรากฏในหนังสือเล่มนี้ ดังต่อไปนี้ กล่าวคือ.

**บทที่ 1 บทบัญญัติว่าด้วยเกี่ยวกับความสะอาด(อะหฺกามุ อັฏฎะฮฺฮาระฮฺ) ปรากฏ
ในหน้า 10 จนถึงหน้า 12**

ท่านซัยคุหมัมมัด บิน อิสมาอีล ดาวูด อัลพะฎอนีย์ ได้อธิบายกฎหมายอิสลามว่า
ด้วยเกี่ยวกับการทำความสะอาด ท่านได้อธิบายเกี่ยวกับความสะอาดที่ปรากฏในหนังสือเล่มนี้มีอยู่
ทั้งหมด 7 หมวดด้วยกัน คือ 1.การอาบน้ำละหมาด 2.การเสียน้ำละหมาด 3.การอาบน้ำ 4.กา
รตะขุมมูม หรือการอาบน้ำละหมาดด้วยฝุ่น 5.เลือดประจำเดือน 6.เลือดหลังคลอด และเลือดเสีย
(หัยฎุ นีฟาส และอิสติฮาฎุฮฺ) 7. สิ่งสกปรกและวิธีการล้างสิ่งสกปรก

จากการศึกษาวิเคราะห์ในบทที่ 1 พบว่า ท่าน ซัยคุ ได้อธิบายบทบัญญัติโดยมิได้
อ้างหลักฐานแต่อย่างใดซึ่งมีตัวอย่างดังต่อไปนี้

1 - บทบัญญัติว่าด้วยการล้างสิ่งสกปรกด้วยน้ำสะอาดปรากฏในหน้า 10 บรรทัดที่
28 ได้กล่าวว่า

(برمولى تباد ماروس لاكي تباد صح مغغكتكن حدثن دان مغهيلغن نجيس ملينكن دغن)

(یريغ سوچي)

ความว่า ไม่นอญูติและถือว่าใช้ไม่ได้ในการยกหะดัษและล้างสิ่งสกปรกนอกจาก
ล้างด้วยน้ำที่สะอาด

ข้อความข้างต้นมีความสอดคล้องกับอัลกุรอานได้ตรัสว่า

(11 :) وَيُنزِلُ عَلَيْكُمْ مِّنَ السَّمَاءِ مَاءً لِّيُطَهِّرَكُم بِهِ ۖ

ความว่า และทรงให้น้ำลงมาจากฟ้าเพื่อทรงชำระพวกเจ้า
ด้วยน้ำนั้น (อัลอันฟาล : 11)

อายะฮฺ อัลกุรอานข้างต้นเป็นหลักฐานที่แสดงว่าต้องล้างสิ่งสกปรกด้วยน้ำสะอาด

2 - บทบัญญัติว่าด้วยการที่สิ่งสกปรกตกในน้ำสะอาด ปรากฏในหน้า 11 บรรทัด
ที่ 13 ได้กล่าวว่า

(دان جك جاتوه نجيس فدا اير يغ سوچي لاكي مپوچيكن دان براوبه دغن نجيس ايت

باءون اتوراسان اتو ورنان جك سد يكييت براوبه سكيليفون نجيسله)

ความว่า หากมีสิ่งสกปรกได้ตกลงในน้ำสะอาดที่มีลักษณะในตัวที่สะอาด มีลักษณะที่สามารถทำให้สิ่งอื่นสะอาดได้ และน้ำนั้นได้เกิดการเปลี่ยนกลิ่น หรือรสชาติ หรือสี ถึงแม้จะน้อยนิดก็ตามก็ถือว่าเป็นสิ่งนายิส

ข้อความข้างต้นมีความสอดคล้องกับหะดีษที่รายงานโดยท่านสะอิด อัลคุดรีย์ จากท่านนบี ได้กล่าวว่า

(( ))

ความว่า แท้จริงน้ำนั้นสะอาด ไม่มีสิ่งใดที่จะให้น้ำกลายเป็นสิ่งสกปรก

ตำรียุ่หะดีษ

หะดีษข้างต้นบันทึกโดย ออบูดาวูด ในหนังสือสุนันอบูดาวูด เล่มที่ 1 หน้า ที่17

หมายเลขหะดีษ 67

ระดับของหะดีษ

ท่านซัยคุ อัลบานีย์ กล่าวในหนังสือ เสาะหีหุสุนันอบีดาวูด เล่ม 1 หน้า 29เป็นหะดีษที่ เสาะหีหุ

หะดีษข้างต้นเป็นหลักฐานที่แสดงว่าน้ำนั้นสะอาด เว้นแต่มีสิ่งใดที่เป็นนาญิสตกลงลงมาจนทำให้น้ำเปลี่ยนสภาพเดิมจึงเป็นนาญิส

3 -บทบัญญัติว่าด้วยการล้างสิ่งสกปรกที่ออกจากทวารหนัก และทวารเบาของมนุษย์ ปรากฏในหน้า 11 บรรทัดที่ 26 ซึ่งท่านได้กล่าวว่า

(برمول واجب استنحاء در فدا تيف سوات يغكلوار در فدا قبل اتو دير)

ความว่า วาญิบจะต้องล้างกับทุก ๆ สิ่งที่ออกจากทวารหนักและทวารเบา

ข้อความข้างต้นนี้มีความสอดคล้องกับหะดีษที่รายงานโดย อนัส บินมาลิกจากท่านนบีได้กล่าวว่า

)

((

ความว่า เมื่อท่านระสูลจะถ่าย ตัวฉันและเด็กรับใช้ ที่ราวคราวเดียวกันกับฉันจะออกตามไปโดยนำถุงน้ำใบหนึ่งบรรจุน้ำเต็มพร้อมไม้เท้า แล้วท่านชำระด้วยน้ำ

ตักรัจญ์หะดีษ

หะดีษข้างต้นบันทึกโดย อิมาม มุสลิม ในหนังสือเศาะหี้หฺ มุสลิม เล่มที่ 2 หน้า ที่ 165 หมายเลขหะดีษ 70

หะดีษข้างต้นเป็นหลักฐานที่แสดงว่าวาญิบจะต้องล้างกับทุก ๆ สิ่งที่อยู่จากทวารหนักและทวารเบา

4 – บทบัญญัติว่าด้วยการเช็ดด้วยหินสามก้อนปรากฏในหน้า 11บรรทัด ที่ 35 ได้กล่าวว่

(دان جك بر استنحأء اي دغن باتو واجب دسافو كن تيك كالي دغن تيك باتو)

ความว่า ถ้าหากเขาชำระล้างด้วยหินวาญิบต้องเช็ดด้วยหินสามครั้งกับหินสามก้อน

ข้อความข้างต้นมีความสอดคล้องกับหะดีษที่รายงานโดย ท่านสลมาน จากท่านนบี ได้กล่าวว่

))

((

ความว่า มีผู้คนถามว่า นบีของท่านได้สอนพวกท่านทุกอย่างแม้กระทั่งเรื่องปัสสาวะหรือ เขาตอบว่าใช่ ท่านห้ามพวกเราอุจจาระหรือปัสสาวะหันหน้าทางกิบละฮฺ ท่านห้ามมิให้อิสตินญะฮ์ด้วยมือขวา และท่านนบีได้ทรงปรามพวกเราไม่ให้ทำการเช็ดด้วยหินน้อยกว่าสามก้อน และห้ามทำความสะอาดด้วยมูลสัตว์หรือกระดูก

ตักรัจญ์หะดีษ

หะดีษข้างต้นบันทึกโดย อิมาม มุสลิม ในหนังสือเศาะหี้หฺ มุสลิม เล่มที่ 2 หน้า ที่ 15 หมายเลขหะดีษ 262

หะดีษข้างต้นเป็นหลักฐานที่แสดงว่าการชำระล้างด้วยหินนั้นวาญิบต้องเช็ดด้วยหินสามครั้งกับหินสามก้อน

และมีความสอดคล้องกับหะดีษที่รายงานโดย ท่านหญิง อาอิชะฮฺ จากท่านนบี ได้กล่าวว่

))

((

ความว่า เมื่อผู้ใดจะถ่าย เขาจะต้องนำหินสามก้อน เพื่อชำระให้ดี
ด้วยก้อนหินนั้น แท้จริงก้อนหินสามก้อนนั้นถือว่าเพียงพอแล้ว

ตักริฎหะดีษ

หะดีษข้างต้นบันทึกโดย อิบิ ดาอุด ในหนังสืออวามุค มะอ์บูด เล่มที่ 1 หน้า ที่ 40
หมายเลขหะดีษ 40

ระดับของหะดีษ

ท่านซัยคุ อัล บานีย์ กล่าวในหนังสือ อัลญามิอุ อัล เศาะฆิรุ วะชียาคะดีฮฺ เล่ม 1
หน้า 55 เป็นหะดีษที่ เศาะหิหฺ

หะดีษข้างต้นเป็นหลักฐานที่แสดงว่าผู้ใดก็ตามที่ได้มีการถ่าย แล้วมีความประสงค์
จะทำความสะอาดด้วยหินเขาจะต้องเช็ดสามครั้งด้วยหินสามก้อน

5 – บทบัญญัติว่าด้วยล้างสิ่งที้ออกจากทวารหนักและเบาปรากฏในหน้า 11 บรรทัด
ที่ 30 ท่านได้กล่าวว่า

(دان ماروس باكي ر غ بهوا اي استنجااء دغن باتو جوا)

ความว่า อนุญาตเช็ดสิ่งที้ออกจากทวารหนักและทวารเบาด้วยหินอย่างเดียว
ข้อความข้างต้นมีความสอดคล้องกับหะดีษที่รายงานโดยท่านหญิงอาอีชะฮฺจาก
ท่านนบี ได้กล่าวว่า

))

((

ความว่า เมื่อผู้ใดจะถ่าย เขาจะต้องนำหินสามก้อน เพื่อชำระให้ดี
ด้วยก้อนหินนั้น แท้จริงก้อนหินสามก้อนนั้นถือว่าเพียงพอแล้ว

หะดีษข้างต้นท่านเราะฮ์ลุได้ชี้แจงถึงการชำระล้างสิ่งที้ออกจากทวารหนักและ
ทวารเบาด้วยหินสามก้อน จึงเป็นหลักฐานที่แสดงว่าอนุญาตเช็ดสิ่งที้ออกจากทวารหนักและทวาร
เบานั้นด้วยหินอย่างเดียวได้

หมวดที่ 1 ของบทที่ 1 บทบัญญัติว่าด้วยเกี่ยวกับการอาบน้ำละหมาด(วุฎู)ปรากฏ
 ในหน้า12จนถึงหน้า 14 จากการศึกษาพบว่าท่านมิได้อ้างหลักฐานแต่อย่างใดซึ่งมีตัวอย่างดังต่อไปนี้

1.1บทบัญญัติว่าด้วยอวัยวะที่จำเป็นในการอาบน้ำละหมาดปรากฏในหน้า12บรรทัดที่

20

برمول فرض وضوء اتم فركارا

ความว่า พิธีของการอาบน้ำละหมาดมีหกประการ

ข้อความข้างต้นมีความสอดคล้องกับอายะฮ์อัลกุรอานซึ่งอัลลอฮ์ ได้ตรัสว่า

﴿ يَا أَيُّهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا إِذَا قُمْتُمْ إِلَى الصَّلَاةِ فَاغْسِلُوا وُجُوهَكُمْ

وَأَيْدِيَكُمْ إِلَى الْمَرَافِقِ وَامْسَحُوا بِرُءُوسِكُمْ وَأَرْجُلَكُمْ إِلَى الْكَعْبَيْنِ

(المائدة 6)

ความว่า โอ้บรรดาผู้ศรัทธาทั้งหลาย เมื่อพวกเขาขึ้นขึ้นจะไปละหมาด

ก็จงล้างหน้าของพวกเขา และมือของพวกเขาจนถึงข้อศอก และจงลูบศีรษะ

ของพวกเขา และล้างเท้าของพวกเขาถึงตามุ้งทั้งสองข้าง (al-Maidah :6)

อายะฮ์อัลกุรอานข้างต้นเป็นหลักฐานที่แสดงว่าอัลลอฮ์ได้กำหนดอวัยวะที่จะต้อง
 ล้างเมื่ออาบน้ำละหมาด จึงไม่ว่าญิบกับอวัยวะอื่นที่มีได้กล่าวถึง ในอัลกุรอาน

และข้อความนี้มีความสอดคล้องกับหะดีษที่รายงานโดย นุอัยมี บิน अबดุลลอฮ์ ได้

กล่าวว่า

))

((

ความว่า เมื่อได้มีการอาบน้ำละหมาดแล้ว เขาได้ล้างหน้า เขาได้ทำ

การล้างอย่างสมบูรณ์หลังจากนั้นเขาล้างมือขวาจนถึงท่อนบนของ

แขน แล้วจึงล้างมือซ้ายจนถึงท่อนบนของแขน แล้วจึงเช็ดศีรษะ

แล้วล้างเท้าขวาจนถึงน่อง แล้วล้างเท้าซ้ายจนถึงน่องท่านอบู สุรอยุ

เราะฮ์ กล่าวว่า อย่างนี้แหละ ฉัน ได้เห็นท่านเราะฮ์สูด อาบน้ำละหมาด

ตักรัจญ์หะดีษ

หะดีษข้างต้นบันทึกโดย อิมาม มุสลิม ในหนังสือเศาะหีหฺ มุสลิม เล่มที่ 2 หน้า ที่ 136 หมายเลขหะดีษ 34

หะดีษข้างต้นท่านเราะสูลได้ชี้แจงถึงอวัยวะที่จำเป็นในการอาบน้ำละหมาดจึงเป็นหลักฐานที่แสดงว่าอวัยวะที่จะต้องล้างเมื่ออาบน้ำละหมาดนั้น คืออวัยวะที่ได้กล่าวถึงในหะดีษเท่านั้น

1.2 บทบัญญัติว่าด้วยการอ่านบิสมิลละฮฺเป็นส่วนหนึ่งของสุนัตในการอาบน้ำละหมาดปรากฏในหน้า 13 บรรทัดที่ 24 ซึ่งมีความว่า

(برمول سنة وضوء ايت امت بايق ستغه در فدان ممباچ بسم الله)

ความว่า สุนัตอาบน้ำละหมาดนั้นมีมากหนึ่งในนั้นคืออ่านบิสมิลละฮฺ ข้อความข้างต้นนี้มีความสอดคล้องกับหะดีษที่รายงานโดย อนัส บิน มาลี ได้กล่าว

)

((

ความว่า บรรดาเศาะหาบะฮฺได้เฝ้าชมองหาน้ำเพื่อจะทำการอาบน้ำละหมาดแต่ไม่พบ ท่านอนัสกล่าวว่าท่านเราะสูลกล่าวว่า “นี่ที่นี้” ฉันได้เห็นท่านเราะสูลได้เอามือลงไปในภาชนะที่ข้างในมีน้ำอยู่หลังจากนั้นท่านกล่าวว่า “พวกท่านจงอาบน้ำละหมาดด้วย“บิสมิลละฮฺ”

ตักรัจญ์หะดีษ

หะดีษข้างต้นบันทึกโดย อิบูยะฮุลา ในหนังสือมุสนัด อิบูยะฮุลา เล่มที่ 5 หน้า ที่ 379 หมายเลขหะดีษ 3036

ระดับของหะดีษ

(ท่านหุสัยนฺ สุลัยม์ อะลัด ได้กล่าวว่า เป็นหะดีษที่มีสายรายงานที่ เศาะหีหฺ)

หะดีษข้างต้นเป็นหลักฐานที่แสดงว่าการอ่านบิสมิลละฮฺในขณะที่จะอาบน้ำละหมาดนั้นเป็นสุนัต

หมวดที่ 2 ของบทที่ 1 บทบัญญัติว่าด้วยการทรงน้ำละหมาดเสียปรากฏในหน้าที่ 14 บรรทัดที่ 9 จากการสังเกตใน พบว่าท่านซัยคุ มุหัมมัด บิน อิสมาอิล ดาวูด อัลพะฎอนีย์ ได้กล่าว บทบัญญัติอย่างเดียวกันโดยมิได้อ้างหลักฐานแต่อย่างใดซึ่งมีตัวอย่างดังต่อไปนี้

2.1 บทบัญญัติว่าด้วยการทรงน้ำละหมาดเสียปรากฏในหน้าที่ 14 บรรทัดที่ 9 ซึ่งมีความว่า

این باب فدا میا ت کن یغ مم بطل کن وضوء

ความว่า บทนี้ชี้แจงเกี่ยวกับการทรงน้ำละหมาดนั้นเสีย

ข้อความข้างต้นสอดคล้องกับอายะฮ์อัลกุรอานซึ่งอัลลอฮ์ได้ตรัสว่า

﴿ أَوْ جَاءَ أَحَدٌ مِّنْكُمْ مِنَ الْغَايِبِ أَوْ لَمَسْتُمُ النِّسَاءَ ﴾

ความว่า หรือการที่คนใดคนหนึ่งในหมู่พวกท่านมาจากการ

ไปถ่ายอุจจาระและปัสสาวะหรือได้สัมผัสหญิงมา (al-Maidah : 6)

อายะฮ์อัลกุรอานข้างต้นเป็นหลักฐานที่แสดงว่าการถ่ายหรือแตะผู้หญิงทำให้การทรงน้ำละหมาดเสีย

และสอดคล้องจากอัลหะดีษที่รายงาน โดย อิบิ สุรอเยรอฮฺ จากท่านนบีได้กล่าวว่า

(( ))

ความว่า อัลลอฮ์จะไม่ส่งรับละหมาด ของคนใดในพวกท่าน เมื่อมีหะดีษจนกว่าเขาจะมีอาบน้ำละหมาด ชายคนหนึ่งจากชาว ฮัดเราะตุลเมาต์ถามขึ้นว่า หะดีษคืออะไร โอ้อับดุลลอฮ์เราะฮฺ เขาตอบว่า คือการผายลมหรือการรด

ตำริญญ์หะดีษ

หะดีษข้างต้นบันทึกโดย อับดุลรอซซาก ในหนังสือมุศอนนิฟ อับดุลรอซซาก เล่มที่ 1 หน้าที่ 139 หมวดว่าด้วยการอาบน้ำละหมาดเนื่องจากมีหะดีษ หมายเลขหะดีษ 530

ระดับของหะดีษ

ท่านซัยคุ อัล บานีย์ กล่าวในหนังสือ อัลญามิอฺ อัล สะอะฆิรฺ วะชียาคะดิสฺ เล่ม 1 หน้า 1371 หมายเลขหะดีษ 13703 เป็นหะดีษที่ สะอะหิหฺ และหนังสือ สะอะหิหฺ อิบีดาวูด)
(เล่มที่ 1 หน้าที่ 15 หมายเลข หะดีษ 54 เป็นหะดีษที่ สะอะหิหฺ เช่นกัน

หะดีษข้างต้นเป็นหลักฐานที่แสดงว่าการตหรือการผายลมถือว่าการทรงน้ำ
ละหมาดเสีย

2.2 บทบัญญัติว่าด้วยสิ่งที้ออกจากทวารหนักและทวารเบาเป็นสิ่งที่ทำให้การเสี
ยทรงน้ำละหมาดปรากฏในหน้า 14 บรรทัดที่ 10ซึ่งมีความว่า

يغى مبطل وضوء ايت ليم فركارا فرتامن كلوار سوات در فد قبل اتو دير
ซึ่งมีความสอดคล้องกับหะดีษที่รายงานโดย อิบิฮุรอัยเราะฮฺ ได้กล่าวว่
)

((

ความว่าเมื่อคนหนึ่งคนใดในหมู่พวกท่านพบว่าในท้องของเขามีบาง
สิ่งบางอย่างแล้วทำให้เกิดสงสัยแก่เขาว่ามีสิ่งหนึ่งสิ่งใดออกจากท้อง
ของเขาหรือไม่ ดังนั้นเขาอย่าออกจากมัสญิดเป็นอันขาด จนกว่าเขาจะ
ได้ยินเสียงหรือได้กลิ่น

ตำร็ญหะดีษ

หะดีษข้างต้นบันทึกโดย อิมาม มุสลิม ในหนังสือสะอะหิหฺ มุสลิม เล่มที่ 1 หมายเลข
หะดีษ 189

หะดีษข้างต้นเป็นหลักฐานที่แสดงว่าสิ่งที่ออกจากทวารหนักและทวารเบาเป็นสิ่งที่
ทำให้การทรงน้ำละหมาดเสีย

2.3 . บทบัญญัติว่าด้วยการที่ผู้ชายกระทบกับผู้หญิงที่มีไข่มุหุริม

دان كأمفت يغى مبطل وضوء مپنتوه للاكي اكن فرامفوان دغن تباد برلافيك يغبو كن محرم

ความว่า และประการที่สี่ สิ่งที่ทำให้การทรงน้ำละหมาดเสีย คือการที่ผู้ชายสัมผัส
กับผู้หญิงที่มีได้เป็นมุหุริมกับเขา

ข้อความข้างต้นมีความสอดคล้องกับอัลกุรอานซึ่งอัลลอฮฺ ได้ตรัสว่า

أَوْ جَاءَ أَحَدٌ مِّنْكُمْ مِنَ الْغَايِبِ أَوْ لَمَسْتُمُ النِّسَاءَ ﴿٦﴾ المائدة : 6

ความว่า หรือการที่คนใดคนหนึ่งในกลุ่มพวกท่านมาจากการ
ไปถ่ายอุจจาระและปัสสาวะหรือได้สัมผัสหญิงมา (al-Maidah : 6)
จากอายะฮ์ข้างต้นเป็นหลักฐานที่แสดงว่าที่ผู้ชายสัมผัสกับผู้หญิงที่มีชมฺุหุริมนั้น
เป็นส่วนหนึ่งที่ทำให้การทรงน้ำละหมาดเสีย

หมวดที่ 3 ของบทที่ 1 บทบัญญัติว่าด้วยการอาบน้ำ (อัลฆอสุลฺ) ปรากฏในหน้า 15
จนถึงหน้า 16 จากการศึกษาพบว่าท่านชัยคุ มุหัมมัด บิน อิสมาอีล ดาวูด อัลพะฎอนียฺ ได้กล่าว
บทบัญญัติอย่างเดียวกันโดยมิได้อ้างหลักฐานแต่อย่างใดซึ่งมีตัวอย่างดังต่อไปนี้

3.1 บทบัญญัติว่าด้วยการอาบน้ำวาญิบ อันเนื่องจากการรวมประเวณีหน้า 15
บรรทัดที่ 2 ได้กล่าวว่า

(دان فرتام برمول يغ مواجبكن مندي برحفا دوا)

ความว่า และประการที่หนึ่งสิ่งที่ว่าญิบต้องอาบน้ำ คือการร่วมเพศ

ซึ่งมีความสอดคล้องกับอัลหะดีษที่รายงาน โดยอบีสุรอยรฮฺจากท่านอบีได้กล่าวว่า

(( ))

ความว่า เมื่อเขาได้นั่งระหว่างส่วนทั้งสี่ของนางแล้ว(แขนทั้งสองและ
ขาทั้งสอง)หลังจากนั้นเขาได้ใช้ความพยายามกับนาง ดังนั้นแท้จริงการ
อาบนั้นจำเป็นแก่เขาแล้ว

ตำรียุ้หะดีษ

หะดีษข้างต้นบันทึกโดย อิมาม มุสลิม ในหนังสือเศาะฮีหฺ มุสลิม เล่มที่ 2 หน้า ที่
274 หมายเลขหะดีษ 87

หะดีษข้างต้นเป็นหลักฐานที่แสดงว่าวาญิบอาบน้ำ อันเนื่องจากการรวมประเวณี
ดังนั้นการร่วมประเวณีวาญิบที่จะต้องอาบน้ำ

3.2 บทบัญญัติว่าด้วยวาญิบอาบน้ำโดยการหลั่งน้ำอสุจิ ปรากฏในหน้าที่ 15
บรรทัดที่ 8

دان كدوا درفدا مواجبكن مندي كلوار مني درفدا سورغ

ความว่า และประการที่สองสิ่งทีวาญิบต้องอาบน้ำ คือผู้ที่หลังอสุจิ
ซึ่งมีความสอดคล้องกับอัลหะดีษที่รายงานโดย ท่านหญิง อุมมุ สะละมัส จาก
ท่านนบีได้กล่าวว่า

ﷺ

))

((

ความว่า อุมมุ สุลัยม์ ได้มาหาท่านเราะสูลแล้วได้กล่าวว่า โอ้ท่าน
เราะสูล ความจริงพระองค์อัลลอฮ์ จะไม่อายในเรื่องความจริง ผู้หญิง
จะต้องอาบน้ำใหม่ เมื่อนางฝันท่านเราะสูลตอบว่า ต้องอาบ ถ้าหากนาง
เห็นน้ำ

ตักรียญ์หะดีษ

หะดีษข้างต้นบันทึกโดย อิมาม มุสลิม ในหนังสือเศาะฮีหฺ มุสลิม เล่มที่ 2 หน้า ที่
225 หมายเลขหะดีษ 32

หะดีษข้างต้นเป็นหลักฐานที่แสดงว่าต้องอาบน้ำวาญิบเมื่อหลังอสุจิ

3.3 บทบัญญัติว่าด้วยการอาบน้ำอันเนื่องมาจากเสียชีวิต

دان كتيك ماتي (درفدا فركارايغ واجب مندي)

ความว่า และประการที่ สาม(สิ่งที่ต้องอาบน้ำ) คือ การเสียชีวิต

ข้อความข้างต้นสอดคล้องกับอัลหะดีษที่รายงานโดยท่านอุมมุสะละมัสได้กล่าวว่า

))

((

ความว่า ท่านนบี ได้เข้ามายังพวกเราขณะที่พวกเรากำลังอาบน้ำศพ
ให้กับบุตรสาวของท่านนบี ท่านนบีกล่าวว่าจงอาบน้ำให้เธอสาม
ครั้งหรือห้าครั้ง หรือมากกว่านั้น หากพวกเธอเห็นว่ามีความจำเป็น
ด้วยน้ำผสมด้วยใบพุทรา และให้พวกเธออาบในครั้งสุดท้ายด้วยน้ำ
ผสมการบูร หรือสิ่งหนึ่งจากการบูร ครั้งเมื่อเสร็จแล้ว ให้บอกกับฉัน
เมื่อพวกเราเสร็จแล้ว พวกเราก้ไปบอกกับท่านท่านได้ยื่นผ้าถุงของ
ท่านให้กับพวกเรา พลางกล่าวว่า ใช้ผ้านี้ห่อเธอเป็นชิ้นแรก

ตำร็ร็ญหะด็ช

หะด็ชข้งด้นบ้นท็กโดย อ็مام มุสล็ม ในหนังสือเศาะห็หุ มุสล็ม เล่มที่ 4 หน้า ที่5
หมายเลขหะด็ช 939

หะด็ชข้งด้นเป็นหลักฐานที่แสดงว่าการเส็ชชีวิตเป็นเหตุหนึ่งทีจ้งเป็นด็องทำการ
อาบนำให้

3.4 บทบัญญัติว่าด้วยการอาบนำของผู้ทีมีความประสงค็จะไปละหมาดวันศุกร็
ปรากฏในหน้าที 16 บรรทัดที 13

(فصل) برمولى مندى يغ سنة ايت امت بايق سنغه درفدان مندى جمعة باكى اورغىغ

بركهندق فركى حاضر كن جمعة

ความว่า การอาบนำทีถือเป็นสุนัตนั้นม็มากมาย และหนึ่งในนั้นค็ือการอาบนำของ
ผู้ทีมีความประสงค็จะไปละหมาดวันศุกร็

ข้อความข้งด้นสอดคล็องกับอัลหะด็ชทีรายงาน โดยท่านอับดุลลอฮุ จากท่านนบ็
ได้กล่าวว้

(( ))

ความว่า เมื่อผู้หนึ่งผู้ใดประสงค็จะไปละหมาดวันศุกร็ ก็จ้งทำการ
อาบนำด้วย

ตำร็ร็ญหะด็ช

หะด็ชข้งด้นบ้นท็กโดย อ็مام มุสล็ม ในหนังสือเศาะห็หุ มุสล็ม เล่มที่ 3 หน้า ที
393 หมายเลขหะด็ช 844 จากหะด็ชทีรายงาน โดย ท่าน อับดุลลอฮุ

หะด็ชข้งด้นเป็นหลักฐานที่แสดงว่าสุนัตให้อาบนำเมื่อมีความประสงค็จะไป
ละหมาดวันศุกร็

หมวดที 4 ของบทที 1 ว่าด้วยการอาบนำละหมาดด้วยฝุ่น (ตะยัมมูม) ปรากฏใน
หน้าที16 จนถึงหน้า 18 จากการศึกษาพบว่าท่านมิได้อ้างหลักฐานแต่อย่างใดซึ่งม็ตัวอย่างด็งต็ไปน็

4.1บทบัญญัติว่าด้วยการตะยัมมูมหรือการอาบนำละหมาดด้วยฝุ่นปรากฏในหน้าที
16 บรรทัดที33 ได้กล่าวว้ด็งน็

اين باب فدا مپاتكن حكم تيمم

ความว่า บทนี้เป็นบทที่เกี่ยวกับหุ้ก่มตะข้มมุม
 ข้อความข้างต้นสอดคล้องกับอายะฮ์อัลกุรอานที่อัลลอฮ์ได้ตรัสว่า
 ﴿وَإِنْ كُنْتُمْ مَرْضَىٰ أَوْ عَلَىٰ سَفَرٍ أَوْ جَاءَ أَحَدٌ مِّنْكُمْ مِنَ الْغَائِطِ أَوْ لَمَسْتُمُ
 النِّسَاءَ فَلَمْ تَجِدُوا مَاءً فَتَيَمَّمُوا صَعِيدًا طَيِّبًا فَامْسَحُوا بِوُجُوهِكُمْ
 وَأَيْدِيكُمْ مِنْهُ ۗ﴾

ความว่า และถ้าหากพวกท่านป่วยหรืออยู่ในการเดินทาง หรือมาจาก
 การไปถ่ายอุจจาระปัสสาวะหรือพวกท่านไปกระทบกับพวกผู้หญิง และ
 พวกท่านไม่มีน้ำ พวกท่านจงทำการตะข้มมุมด้วยฝุ่นดินที่สะอาดเกิด ให้
 พวกท่านจงเช็ดหน้า และมือของพวกท่านด้วยฝุ่นดินนั้น (al-Maidah:6)

จากอายะฮ์อัลกุรอานข้างต้นเป็นหลักฐานที่แสดงว่าต้องอาบน้ำละหมาดด้วยฝุ่น
 หรือตะข้มมุมเมื่อไม่มีน้ำ

และสอดคล้องกับอัลหะดีษที่รายงาน โดยท่านหุซัยฟะฮ์ จากท่านนบีได้กล่าวว่า
 (( ))

ความว่า อัลลอฮ์ทรงประทานความประเสริฐแก่พวกเราเหนือกว่า
 ประชาชาติอื่นด้วยสามประการคือได้ถูกบันดาลแถวของพวก
 เราเสมือนแถวของมะลาอิกะฮ์ และได้ถูกบันดาลแผ่นดินทั้ง
 หลายแก่พวกเราให้เป็นมัสนู๊ด และดินของมันได้ถูกบันดาลให้ แก่
 พวกเราเป็นสิ่งที่ใช้ทำความสะอาดเมื่อพวกเราไม่มีน้ำ

ตำร็ญญ์หะดีษ

หะดีษข้างต้นบันทึกโดย อิมาม มุสลิม ในหนังสือเศาะฮีหุ มุสลิม เล่มที่ 3 หน้า ที่
 6 บทที่ว่าด้วย มัสนู๊ดและสถานที่ละหมาด ( ) หมายเลขหะดีษ 4

หะดีษข้างต้นเป็นหลักฐานที่แสดงว่าต้องทำการตะข้มมุมหรือการอาบน้ำละหมาด
 ด้วยฝุ่นเมื่อไม่มีน้ำ

4.2 บทบัญญัติว่าด้วยเช็ดใบหน้าและมือทั้งสองข้างเป็นองค์ประกอบหนึ่งของพิธี
ตะยัมมปรากฏในหน้า 17 บรรทัดที่ 19 ได้กล่าวว่า

دان يغتيك دان يغكأمفتش ميافو موك دان دوا تاغن سرت دوا سيكوث دغن دوا كالي

فوكل يأت سكالې ميافو كن موك دان سكالې ميافو كن دواتاغن

ความว่า และประการที่สามและประการที่สี่ เช็ดใบหน้าและมือทั้งสองข้าง จนถึง
ข้อศอก ด้วยการเช็ดสองครั้งคือครั้งที่หนึ่ง เช็ดที่ใบหน้า และอีกครั้งที่ มือทั้งสองข้าง

ข้อความข้างต้นมีความสอดคล้องกับหะดีษที่รายงานโดยท่าน अबดุลเราะมาน บิน
อับซา จากท่านนบี ได้กล่าวว่า

(( ))

ความว่า ท่านนบี ได้ตบดินด้วยมือของท่านแล้วท่านเช็ดที่ใบหน้า
และฝ่ามือ

ตำรียุหะดีษ

หะดีษข้างต้นบันทึกโดย อิมาม บุคอรีห์ ในหนังสือเศาะฮีหฺ บุคอรีห์ เล่มที่ 1 หน้า
ที่ 128 หมายเลขหะดีษ 343

หะดีษข้างต้นเป็นหลักฐานที่แสดงว่า ว่าจะที่จะต้องเช็ดในการตะยัมมนั้นมีสอง
อวัยวะคือใบหน้าและมือทั้งสองข้าง จึงไม่มีอวัยวะอื่นที่วาญิบต้องทำการตะยัมม

4.2 บทบัญญัติว่าด้วยสิ่งที่ทำให้การตะยัมมนั้นเสีย ปรากฏในหน้า 17 บรรทัดที่
32 ได้กล่าวว่า

دان كدوان (فركارايغ ممطل تيمم) مغتهوي اكن اداير

ความว่า และประการที่ สอง สิ่งที่ทำให้การตะยัมมเสียคือเมื่อทราบว่า มีน้ำ

ข้อความข้างต้นมีความสอดคล้องกับหะดีษที่รายงานโดยอะบี สะอิด อัลคูรีรี ได้
กล่าวว่า

(( ))

((

ความว่า มีผู้ชายสองคน ได้ออกเดินทาง จนกระทั่งเข้าเวลาละหมาด ซึ่งทั้งสองคนไม่มีน้ำ ดังนั้นทั้งสองคนจึงตะข่มมุมน และละหมาด ทันใดนั้นทั้งสองได้พบน้ำพุ ที่พัก หนึ่งในสองคนนั้น ได้ทำการละหมาดและอาบน้ำละหมาดใหม่ แต่อีกคนนั้นมิได้อาบน้ำละหมาดและละหมาดใหม่ หลังจากนั้นทั้งสองได้ไปหาท่านเราะสูล และเล่าเรื่องให้เราะสูล ท่านเราะสูลได้กล่าวแก่ผู้ที่ไม่ละหมาดว่า การกระทำของท่านถูก และเพียงพอ หลังจากนั้นท่านเราะสูลกล่าวแก่ผู้ที่อาบน้ำละหมาดและละหมาดใหม่ว่า จะได้รับผลบุญถึงสองเท่า

ตำริจญ์หะดีษ

หะดีษข้างต้นบันทึกโดย อับู ดาวูด ในหนังสือ สุนัน อับูดาวูด เล่มที่ 1 หน้า ที่ 146 หมายเลขหะดีษ 338

ระดับของหะดีษ

ท่านซัยคุ มุหัมมัด บิน อับดุลลอฮ์ อัล เคาะตีบ อัล ตับริซี ( )
(กล่าวในหนังสือ มิฆกาตุ อัลมะศอบีหฺ เล่ม 1 หน้าที่ 116 หมายเลขหะดีษ 533 เป็นหะดีษที่ เศาะหีหฺ ( )

หะดีษข้างต้นเป็นหลักฐานที่แสดงว่าตะข่มมุมนจะถือว่าเป็นโมฆะเมื่อทราบว่ามีน้ำ

หมวดที่ 5 ของบทที่ 1 บทบัญญัติว่าด้วยเลือดประจำเดือน น้ำคาวปลา และเลือดเสีย ปรากฏในหน้าที่ 18 จนถึงหน้า 19 จากการศึกษาพบว่าท่านไม่ได้อ้างหลักฐานจากอัลกุรอาน และอัลหะดีษที่กล่าวถึงมีดังต่อไปนี้

5.1. บทบัญญัติว่าด้วยเลือดประจำเดือน ท่านได้กล่าวไว้ดังนี้

این باب فدا میاتکن حکم حیض

ความว่า ในบทนี้ชี้แจงเรื่องเกี่ยวกับหุกมของเลือดประจำเดือน

ข้อความข้างต้นสอดคล้องกับอายะฮ์กุรอานที่อัลลอฮ์ได้ตรัสไว้ดังนี้

﴿وَيَسْأَلُونَكَ عَنِ الْمَحِيضِ قُلْ هُوَ أَذَىٰ فَأَعْرِضُوا لِلنِّسَاءِ ۗ الْمَحِيضِ

وَلَا تَقْرُبُوهُنَّ حَتَّىٰ يَطْهُرْنَ ۖ فَإِذَا تَطَهَّرْنَ فَأْتُوهُنَّ مِنْ حَيْثُ

أَمْرُكُمْ اللَّهُ إِنَّ اللَّهَ يُحِبُّ التَّوَّابِينَ وَيُحِبُّ الْمُتَطَهِّرِينَ ﴿٢٢٢﴾

(البقرة : 222)

ความว่า และพวกเขาจะถามท่าน(โอดูหัมมัด)ถึงเลือดประจำเดือน ท่านจึงตอบเถิดว่า มันเป็นสิ่งสกปรก ดังนั้นท่านทั้งหลายจงปลีกตัวจากผู้หญิงขณะที่มีเลือดประจำเดือน และท่านทั้งหลายอย่าเข้าไปใกล้พวกนาง จนกว่าพวกนางจะสะอาด ดังนั้นเมื่อพวกนางสะอาดแล้วท่านทั้งหลายจงมาสู่พวกนางเถิด จากคัมภีร์อัลลอฮ์ทรงบัญชาแก่พวกท่าน(al-Baqarah:222)

อายะฮ์อัลกุรอานข้างต้นเป็นหลักฐานที่แสดงว่า อัลลอฮ์ได้กล่าวถึงเลือดประจำเดือนซึ่งเป็นเลือดที่สกปรก จากความสกปรกนี้จึงเป็นที่มาของหุกุม

และสอดคล้องกับหะดีษที่รายงานโดยท่านหญิงอาอิชะฮ์ ได้กล่าวว่า

ﷺ

))

((

ความว่า ท่านหญิงฟาติมะฮ์บุตริของอบิหุบัษชได้มาหาท่านเราะฮ์ลุ เธอได้กล่าวว่าโอ้ท่านเราะฮ์ลุแท้จริงฉันเป็นสตรีที่ได้มีเลือดเสียฉันจึงเป็นผู้ที่ไม่สะอาด ฉันจะต้องละทิ้งการละหมาดใหม่ ท่านเราะฮ์ลุได้กล่าวว่าไม่แท้จริงนั่นคือเหงื่อไม่ใช่เลือดประจำเดือน ดังนั้นเมื่อเลือดประจำเดือนมา ให้เธอละทิ้งการละหมาดและเมื่อเลือดประจำเดือนหมดไป ให้เธอล้างหน้าชำระเลือดนั้นจากเธอ หลังจากนั้นเธอละหมาด

ตำริญญ์หะดีษ

หะดีษข้างต้นนั้นบันทึกโดยอิมาม มุสลิมในหนังสือเศาะหิหฺมุสลิม เล่มที่ 2 หน้าที่ 252 หมายเลขหะดีษ 62 มีสายรายงานโดยท่านหญิง อะอิชะฮ์

หะดีษข้างต้นเป็นหลักฐานที่แสดงว่าจะต้องทิ้งการละหมาดเมื่อมีเลือดประจำเดือน

5.2 - บทบัญญัติว่าด้วยการถือศีลอดของผู้ที่มีประจำเดือนปรากฏในหน้า 18

دان حرام فواس فرض دان سنة

ความว่า และหะรอม(แก่ผู้ที่มีประจำเดือน) ถือศีลอด ทั้งไฟรฎุและสุนัต
ข้อความข้างต้นมีความสอดคล้องกับอัลหะดีษที่รายงานโดยอับดุลลอฮฺ บิน อุมร์

ได้กล่าวว่า

))

((

ความว่า จากท่านเราะสูลได้กล่าวว่า โอ้ผู้หญิงทั้งหลายพวกท่านจงทำ
ทานและขอภัยโทษมาก ๆ เพราะฉันเห็นเพศหญิง ส่วนใหญ่อยู่ใน
นรก มีผู้หญิงผู้ชาญฉลาดคนหนึ่งในกลุ่มพวกเธอก้าวขึ้นว่า ที่ท่านกล่าว
ว่าพวกเราส่วนใหญ่ของชาวนรก อะไรคือความผิดของพวกเรา หรือท่านเราะ
สูลตอบว่า หญิงส่วนมากมักด่าทอสามีและดื้อดั่งต่อสามี ฉันไม่เคยเห็น
คนกลุ่มใด มีความด้อยทางความคิด และความด้อยในทางศาสนายิ่งกว่า
เพศหญิง ผู้หญิงคนเดิมได้ถามอีกว่าพวกเรามีความด้อยในทางความคิด
และเรื่องศาสนาอย่างไร ท่านเราะสูลได้ตอบว่าความด้อยในเรื่องความ
คิดได้แก่การเป็นพยานของหญิงสองคนเท่ากับผู้ชายหนึ่งคนซึ่งเป็นเรื่อง
ด้อยทางด้านความคิด และหญิงมีอาจละหมาดในบางวัน และมีอาจถือ
ศีลอดในเดือนรอมฎอนซึ่งเป็นความด้อยทางด้านศาสนา

ตัดריךญ์หะดีษ

หะดีษข้างต้นนั้นบันทึกโดยมุสลิม ในหนังสือเศาะหี้หฺ มุสลิม เล่มที่ 1 หน้าที่

343 หมายเลขหะดีษ 132

หะดีษข้างต้นเป็นหลักฐานที่แสดงว่าหะรอมถือศีลอด เมื่อมีประจำเดือน

5.3 – บทบัญญัติว่าด้วยจำเป็นแก่ผู้ที่มาประจำเดือนต้องชดใช้การถือศีลอดแต่ไม่ต้องชดใช้ละหมาดปรากฏ 18 หน้า บรรทัด 33

दान واجب أتم فرامفوان یغ قضاء فواساڠ برسالمڠ سمبھیغ تیاد واجب قضاء

اتسن

ความว่า และวาญิบแก่ผู้ที่มาประจำเดือนต้องชดใช้การถือศีลอดแต่ไม่ต้องชดใช้การละหมาด

ข้อความข้างต้นมีความสอดคล้องกับหะดีษที่รายงานโดยมุอาชะฮุ ได้กล่าวว่า
))

((

ความว่า ทำไมคนที่มีเลือดประจำเดือนต้องถือศีลอดชดใช้แต่ไม่ต้องละหมาดชดใช้ ท่านหญิงอาอิชะฮุถามขึ้นว่าเธอเป็นชาวหะรูริยะฮุ¹³ ด้วยหรือฉันจึงพูดว่า ฉันไม่ใช่ชาวหะรูริยะฮุ ฉันเพียงแต่ถาม ท่านหญิงอาอิชะฮุได้ตอบว่าเรื่องดังกล่าวประสพกับพวกเรา กล่าวคือพวกเราต้องถือศีลอดชดใช้ แต่ไม่ต้องละหมาดชดใช้

ตำร็จริญ์หะดีษ

หะดีษข้างต้นบันทึกโดย อิมาม มุสลิม ในหนังสือเศาะฮีหุ มุสลิม เล่มที่ 2 หน้า ที่ 261 หมายเลขหะดีษ 336

หะดีษข้างต้นเป็นหลักฐานที่แสดงว่าไม่ต้องชดใช้ละหมาดห่าเวลาสำหรับผู้หญิงที่มีประจำเดือน

5.4- บทบัญญัติว่าด้วยเป็นการหะรอมเฎาะวาฟ

दान حرام طواف فرض دان سنة

ความว่า และหะรอม (ผู้ที่มีประจำเดือน) ทำการเฎาะวาฟทั้งฟัรฎูและสุนัต

¹³ หะรูริยะฮุเป็นชื่อชุมชนหนึ่งตั้งอยู่ใกล้กับเมืองกูฟะฮุ ซึ่งเป็นสถานที่ที่มีพวกเคาะวาริจญ์ เริ่มก่อตั้งประกาศแนวคิดของตน คนกลุ่มนี้บางคนเห็นว่าหญิงจะต้องละหมาดชดเชยทุกละหมาดที่มีได้ปฏิบัติในช่วงมีเลือดประจำเดือน (จาริก เซ็นเจอร์ญู และ มุฮัมมัด พายัพ , 2541 : 164)

ข้อความข้างต้นมีความสอดคล้องกับหะดีษที่รายงานโดย อิบนิ อับบาซ จากท่านนบีได้กล่าวว่

)

((

ความว่า แท้จริงการแกะวาฟที่บัยตุลลอฮ์ นั้นเสมือนกับการละหมาด เว้นแต่พวกท่านสามารถพูดคุยกันได้ในช่วงการละหมาดดังนั้นหากผู้ใดจะพูด ก็อย่าได้พูด เว้นแต่จะพูดสิ่งดี ๆ

ตำริจญ์หะดีษ

หะดีษข้างต้นบันทึกโดย อัลหาคิม ในหนังสืออัลมุสตัดรอก เล่มที่ 1 หน้า ที่ 632 หมายเลขหะดีษ 1689 จากหะดีษที่รายงานโดย ท่านอับนุอับบาซ

ระดับของหะดีษ

ท่านอัลหาคิม ได้กล่าวในหนังสืออัลมุสตัดรอก เล่มที่ 1 หน้า ที่ 632 ว่าเป็นหะดีษที่สายราช เศาะหีห

หะดีษข้างต้นเป็นหลักฐานที่แสดงว่าหะรอมแกะวาฟ เพราะการแกะวาฟที่บัยตุลลอฮ์นั้นเสมือนหนึ่งของการละหมาดซึ่งหญิงที่มีประจำเดือนเป็นที่ต้องห้ามในการละหมาดโดยไม่อนุญาตให้หญิงมีประจำเดือนทำการละหมาดนั้นการที่ท่านเราะสูลได้กล่าวถึงแกะวาฟว่าเป็นเสมือนหนึ่งของการละหมาดก็เท่ากับว่าการมีประจำเดือนเป็นเหตุที่ต้องห้ามไม่ให้กระทำการแกะวาฟเหมือนกับเป็นเหตุที่ต้องห้ามไม่ให้มีการละหมาดนั่นเอง

หมวดที่ 6 ของบทที่ 1 บทบัญญัติว่าด้วย สิ่งสกปรก และการล้างสิ่งสกปรก (นะญาสาต ะอิชาละติห์) ปรากฏในหน้า 19 จนถึงหน้า 20 จากการศึกษาพบว่าท่านมิได้อ้างหลักฐานจากอัลกุรอานและอัลหะดีษดังที่จะกล่าวต่อไปนี้

6.1 – บทบัญญัติว่าด้วยซากศพของมนุษย์นั้นสะอาด ปรากฏในหน้าที่ 19 บรรทัดที่ 30

دان سكل بغكي بناتغ نجيس سكلينث ملينكن بغكي مانسي

ความว่า และบรรดาซากสัตว์นั้นเป็นสิ่งสกปรกนอกจากซากศพของมนุษย์
ข้อความข้างต้นมีความสอดคล้องกับอัลกุรอานที่อัลลอฮ์ได้ตรัสว่า

﴿وَلَقَدْ كَرَّمْنَا بَنِي آدَمَ وَحَمَلْنَاهُمْ فِي الْبَرِّ وَالْبَحْرِ وَرَزَقْنَاهُمْ

مِنَ الطَّيِّبَاتِ وَفَضَّلْنَاهُمْ عَلَى كَثِيرٍ مِّمَّنْ خَلَقْنَا تَفْضِيلًا ﴿٧٠﴾
(70 :)

ความว่า และโดยแน่นอน เราได้ให้เกียรติแก่ลูกหลานของ
อาดัม และเราได้บันทึกพวกเขาทั้งทางบกและทางทะเล และได้ให้
ปัจจัยยังชีพที่ดีทั้งหลายแก่พวกเขา และเราได้ให้พวกเขาดีเด่นอย่าง
มีเกียรติเหนือกว่าผู้ที่เราได้ให้บังเกิดมาเป็นส่วนใหญ่(al-Israa :70)
อายะฮ์อัลกุรอานข้างต้นเป็นหลักฐานที่แสดงว่าซากศพของมนุษย์นั้นสะอาด
เพราะในขณะที่พวกเขามีชีวิตอยู่ก็ถือว่าตัวตนของมนุษย์นั้นมีความสะอาดจะเป็นผู้ศรัทธาหรือผู้
ปฏิเสธศรัทธาก็ตามซึ่งถือเป็นเกียรติที่ได้รับ การประทานจากอัลลอฮ์นั้นหลังจากที่เขาเสียชีวิตแล้ว
เกียรติดังกล่าวก็ยังอยู่กับพวกเขาจึงสามารถถือได้ว่าซากศพของพวกเขานั้นสะอาด

และมีความสอดคล้องกับหะดีษที่ท่านอะบิซุรเราะฮะฮ์ จากท่านนบี ได้กล่าวว่า
(( ))

ความว่า มหาบริสุทธิ์แต่อัลลอฮ์ แท้จริงมุสลิมไม่เป็นนาญิส

ตำรารีฎญ์หะดีษ

หะดีษข้างต้นบันทึกโดย อิมาม บุคอรีฮ์ ในหนังสือเศาะฮีหฺ บุคอรีฮ์ เล่มที่ 1 หน้า ที่
109 หมายเลขหะดีษ 283

หะดีษข้างต้นเป็นหลักฐานที่แสดงว่าซากศพของมนุษย์นั้นสะอาด

6.2 บทบัญญัติว่าด้วยน้ำอสุจิของมนุษย์นั้นถือได้ว่าสะอาด ปรากฏในหน้าที่ 19
บรรทัดที่ 30 ได้กล่าวว่า

دان سكل يغ جأير يغ كلوار درفدا دوا جالن نجيس سكلينث ملينكن ميني انق ادم

ความว่า ทุกๆ สิ่งที่เป็นของเหลว ที่ออกจากทวารหนักและทวารเบาของมนุษย์ถือ
ว่าเป็นนาญิสนอกจากน้ำอสุจิ

ข้อความข้างต้นมีความสอดคล้องกับหะดีษที่ท่านหญิง อาอิชะฮ์ ได้กล่าวว่า

(( ))

ความว่า มันเพียงแค่ขูดออกจากผ้าของท่านเราะฮ์สุล

ตักรัจญ์หะดีษ

หะดีษข้างต้นบันทึกโดย อิมาม มุสลิม ในหนังสือเศาะหีหฺ มุสลิม เล่มที่ 1 หน้า ที่ 238 หมายเลขหะดีษ 288

หะดีษข้างต้นเป็นหลักฐานที่แสดงว่าทุก ๆ สิ่งที่เป็นของเหลว ที่ออกจากทวารหนัก และทวารเบาของมนุษย์ถือว่าเป็นนาญิสนอกจากน้ำอสุจิ

6.3 บทบัญญัติว่าด้วยการล้างปัสสาวะของเด็กผู้ชายที่มีได้รับประทานสิ่งใด นอกจากน้ำนม ปรากฏในหน้า 20บรรทัดที่ 11 ได้กล่าวว่า

دان کنجیغ کانتق 2 لاکي 2 یغ بلوم لاکي ماکن دان مینوم یغلائین درفدا لب اتس جالن

مغیغکن دملو درفدا لالو ماس دو اتامون سو جیله تمفتش دغن دفرنجیسکن ایر اتسن

ความว่า ปัสสาวะของเด็กผู้ชายที่มีได้รับประทานและดื่มสิ่งใดนอกจากน้ำนมเป็นอาหาร ก่อนที่เขาจะมีอายุเกินสองปี สถานที่ที่ถูกปัสสาวะถือว่าเป็นสะอาดโดยการรดน้ำที่สถานที่ที่มีน้ำปัสสาวะอยู่

ข้อความข้างต้นสอดคล้องกับหะดีษที่ท่านหญิงอาอิชะฮฺ ได้กล่าวว่า

))

((

ความว่า มีคน ได้นำเด็กซึ่งอยู่ในวัยของเด็กที่ยังติดนมให้กับท่านเราะฮฺลุส แล้วเขาได้ปัสสาวะบนดักของเราะฮฺลุส จากนั้นท่านเราะฮฺลุสได้ขอน้ำแล้ว ท่านรดน้ำบนปัสสาวะนั้น

ตักรัจญ์หะดีษ

หะดีษข้างต้นบันทึกโดย อิมาม มุสลิม ในหนังสือเศาะหีหฺ มุสลิม เล่มที่ 2 หน้า ที่ 196 หมายเลขหะดีษ 286 จากหะดีษที่รายงานโดย ท่านหญิง อาอิชะฮฺ

หะดีษข้างต้นเป็นหลักฐานที่แสดงว่า ปัสสาวะของเด็กในวัยที่มีได้รับประทานสิ่งใดนอกจากกินนม เมื่อเขาปัสสาวะแล้ว ก็ล้างด้วยการรดน้ำที่มีปัสสาวะอยู่

6.4 -บทบัญญัติว่าด้วยการล้างนาญิสที่มาจาก สุนัข สุกร และลูกที่เกิดจากทั้งสอง หน้า 20 บรรทัดที่ 17 ได้กล่าวว่า

(دان واجب دباسو مکن درفدا انجيس انجیح دان بابي دان اتق درفدا ساله سوات

درفدا کدوان توجه کالي دغن ایر ساله سات درفدا ان ایر تانه)

ความว่า และถือเป็นการวาญิบล้างสิ่งสกปรกที่มาจากสุนัข สุกกร และลูกที่เกิดจาก ทั้งสอง เจ็ดครั้งด้วยน้ำ และหนึ่งในเจ็ดครั้งดังกล่าวต้องล้างด้วยน้ำป่นดิน

ข้อความข้างต้นมีความสอดคล้องกับหะดีษที่ท่านอะบีสูรอยเราะฮ์ ได้กล่าวว่า

))

((

ความว่า การที่ภานะของคนใดคนหนึ่งจากพวกท่าน เมื่อสุนัขได้ เลียลงในภานะนั้น จะสะอาดได้ด้วยการล้างมันเจ็ดครั้ง ครั้งที่หนึ่ง จากเจ็ดครั้งนั้นเป็นน้ำป่นดิน

ตำร็ญหะดีษ

หะดีษข้างต้นบันทึกโดย อิมาม มุสลิม ในหนังสือเศาะหึหฺ มุสลิม เล่มที่ 2 หน้า ที่ 185 หมายเลขหะดีษ 279

หะดีษข้างต้นเป็นหลักฐานที่แสดงว่าวาญิบล้างนาญิสที่มาจาก สุนัข หมู และ ลูกที่เกิดจากทั้งสอง

บทที่ 2 ว่าด้วย การละหมาด (อัสเศาะลาฮฺ) ปรากฏในหน้าที่ 20

บทที่สองนี้ท่านซัยคุ มุหัมมัด บิน อิสมาอีล ดาหวุด ได้อธิบายกฎหมายอิสลามว่าด้วย เกี่ยวกับการละหมาดซึ่งท่านได้แยกออกเป็น 12 หมวดด้วยกันดังนี้ 1. เงื่อนไขของการละหมาด 2. หลักการละหมาด 3. การละหมาดเป็นโมฆะ 4. การสูญคุดส์หิวีย 5. การละหมาดสุนัต 6. การละหมาด กอศ์รฺและญามาอะ 7. การละหมาดร่วมกัน 8. การละหมาดวันศุกร์ 9. การละหมาดวันอีดี 10. การ ละหมาดเนื่องจากเกิดสุริยุปราคาและจันทรุปราคา 11. การละหมาดเพื่อขอให้ฝนตก 12. การ ละหมาดศพ

จากการศึกษาในบทที่ 2 พบว่าท่านซัยคุ มุหัมมัด บิน อิสมาอีล ดาหวุด อัลพะฆอนียฺ ได้กล่าวบทบัญญัติอย่างเดียวโดยมิได้อ้างหลักฐานแต่อย่างใดมีดังต่อไปนี้

1- บทบัญญัติว่าด้วยฟัรฎุละหมาดห้าเวลา กลางวันและกลางคืน ปรากฏในหน้าที่ 20 บรรทัดที่ 29ซึ่งท่านได้กล่าวว่า

برمول سمبهيغ يغد فرضو كندي ايت ليم وقت فدا سهاري سما لمك واجب تيف 2

درفدان

ความว่า การละหมาดฟิรฎูนัน มีห้าเวลาทั้งกลางวันและกลางคืน ดังนั้นวาญิบจะต้องปฏิบัติทั้งห้าเวลา

ข้อความข้างต้นมีความสอดคล้องกับหะดีษที่รายงานโดยท่านเงาะละหะฮฺ บินอุบัยดิลละฮฺจากท่านนบี ได้กล่าวว่า

)

((

ความว่า มีห้าละหมาดในหนึ่งวันกับคืนหนึ่ง ชาวอาหรับชนบท

ได้ถามขึ้นว่า มีการละหมาดอื่น ๆ อีกหรือไม่ที่เป็นภาระเหนือตัวฉันท่าน

นบี ตอบว่า ไม่มี นอกจากเป็นการละหมาดสุนัต

ตำร็จริญ์หะดีษ

หะดีษข้างต้นบันทึกโดย อิมาม มุสลิม ในหนังสือเศาะฮีหฺ มุสลิม เล่มที่ 1 หน้า ที่ 40 หมายเลขหะดีษ 11

หะดีษข้างต้นเป็นหลักฐานที่แสดงว่าการละหมาดฟิรฎูนันมีห้าเวลาทั้งกลางวันและกลางคืน

2 - บทบัญญัติว่าด้วยการเป็นวาญิบแก่ผู้เป็นบิดาและมารดาที่จะต้องสั่งใช้บรรดาลูก ๆ ให้ทำการละหมาด ปรากฏในหน้าที่ 21 บรรทัดที่ 14ซึ่งท่านได้กล่าวว่า

(دان واجب اتس سكل باف دان ايو مپورو مكن انق دغن سمبهيغ افيل سمفي

عمورث توجه تا من دان دفو كلكندي اتس منيغكل سمبهيغ افيل عمورث سفوله تا من)

ความว่า เป็นหน้าที่ของบิดาและมารดาที่จะต้องสั่งใช้บรรดาลูก ๆ ให้ทำการละหมาดเมื่ออายุของเขาถึงเจ็ดขวบ และให้เขียนตีหากเขามีการละทิ้งการละหมาดเมื่ออายุของเขาได้ครบสิบปี

ข้อความข้างต้นมีความสอดคล้องกับหะดีษที่รายงานโดยลิบเราะฮฺ ได้กล่าวว่า

)

((

ความว่า ท่านทั้งหลายจงสั่งใช้ให้เด็กทำการละหมาดเมื่อเขามีอายุ

ได้ครบเจ็ดขวบ และเมื่อเขามีอายุได้สิบขวบก็จึงเขียนสั่งสอนเขา

หากเขาได้ละทิ้งไม่ได้ปฏิบัติการละหมาด

ตำร็ญุหะดีษ

หะดีษข้างต้นบันทึกโดย ออบูดาวูด ในหนังสือสุนันอบูดาวูด เล่มที่ 1 หน้า ที่91
หมายเลขหะดีษ 494

ระดับของหะดีษ

ท่านซัยคุ อัลบานีย์ กล่าวในหนังสือ อัลญามิอฺ อัล สะฆิรฺ วะชียาคะดีห์ เล่ม 1
หน้าที่ 1081 หมายเลขหะดีษ 10806 เป็นหะดีษที่ สะหะหฺ ( )

หะดีษข้างต้นเป็นหลักฐานที่แสดงว่าเป็นหน้าที่ของผู้เป็นบิดาและมารดาที่จะต้อง
สั่งใช้บรรดาลูก ๆ ทำการละหมาดเมื่ออายุของเขาถึงเจ็ดขวบ และให้ทำการเขียนสั่งสอนพวกเขา
หากพวกเขาได้ละเลยเมื่ออายุของพวกเขาได้ครบสิบปี

หมวดที่ 1 ของบทที่ 2 บทบัญญัติว่าด้วยเงื่อนไขของการละหมาดปรากฏในหน้าที่
21 จนถึงหน้าที่ 22 จากการศึกษา วิเคราะห์พบว่าท่าน ซัยคุ มุหัมมัด บิน อิสมาอิล ดาวูด
อัลพะฎอนียฺได้กล่าวบทบัญญัติอย่างเดียวโดยมิได้อ้างหลักฐานแต่อย่างใดซึ่งมีตัวอย่างดังต่อไปนี้

1.1 – บทบัญญัติว่าด้วยเงื่อนไขของการละหมาด ซึ่งจะต้องปราศจากจากสิ่งสกปรก
และหะดีศปรากฏในหน้าที่ 21 บรรทัดที่ 17

شرط سمبهيغ د ملو درفدا ماسوق فدان بهوا اداي سوچي درفدا حدث دان درفدا نجيس

ความว่า เงื่อนไขของการละหมาดก่อนเข้าสู่การละหมาด เขาจะต้องสะอาด
ปราศจากจากหะดีศ และนาญิส

ข้อความข้างต้นมีความสอดคล้องกับหะดีษที่รายงานโดยท่านอับดุลลอฮฺ บิน อุมร์
ได้กล่าววว่า

(( ))

ความว่า ละหมาดจะไม่ถูกรับพิจารณา โดยที่ไม่มีความสะอาด

ตำร็ญุหะดีษ

หะดีษข้างต้นบันทึกโดย อิมามมุสลิม ในหนังสือสะหะหฺหฺ มุสลิม เล่มที่ 1 หน้า ที่
203 หมวดว่าด้วย วาญิบทำความสะอาดเพื่อทำการละหมาด( )

หมายเลขหะดีษ 224

หะดีษข้างต้นเป็นหลักฐานที่แสดงว่าวาญิบต้องทำความสะอาดก่อนที่จะทำการ
ละหมาด

22

1.1 บทบัญญัติว่าด้วยวาญิบปกปิดอวัยวะที่พึงสงวน ปรากฏในหน้าที่ 21 บรรทัด ที่

دان واجب فول منوتوف عورات درفدا مأنسي لأين درفدا سمبيغ
ความว่า และวาญิบปกปิดอวัยวะที่พึงสงวนของมนุษย์ที่นอกเวลาละหมาด

ข้อความข้างต้นมีความสอดคล้องกับอัลกุรอานที่อัลลอฮ์ได้ตรัสว่า

﴿ يَبْقَىٰ آدَمَ خُدُوا زِينَتَكُمْ عِنْدَ كُلِّ مَسْجِدٍ ﴾

ความว่า “ ลูกหลานอาดัมเอ๋ย ท่านทั้งหลายจงเอาอาภรณ์ประดับ
ของท่านทั้งหลาย ณ ทุกๆสถานที่ที่สูญุดเอ็ด ” (al- Aaraf: 31)

อายะฮ์อัลกุรอานข้างต้นเป็นหลักฐานที่แสดงว่าวาญิบปกปิดอวัยวะที่พึงสงวนของ
มนุษย์ถึงจะเป็นนอกเวลาละหมาดก็ตาม

1.3-บทบัญญัติว่าด้วยการละหมาดในยามสงคราม หน้า 22 บรรทัดที่ 14 ได้กล่าวว่

دان ماروس منيغكلكن بر مادف قبله سام ادا سمبيغ فرضواتو سنة سمبيغ شدة

ความว่า การละหมาดฟัรฎูและละหมาดสุนัตในยามสงครามอนุญาตให้ละหมาด
โดยไม่หันหน้าทางกิบลัตได้

ข้อความข้างต้นมีความสอดคล้องกับอัลกุรอานที่อัลลอฮ์ได้ตรัสว่า

فَإِنْ خِفْتُمْ فَرِجَالًا أَوْ رُكْبَانًا فَإِذَا أَمِنْتُمْ فَأَذْكُرُوا اللَّهَ كَمَا عَلَّمَكُمْ

مَا لَمْ تَكُونُوا تَعْلَمُونَ ﴿ 239 ﴾

ความว่า ถ้าพวกเจ้ากลัว ก็จงละหมาดพลางเดินหรือขี่ ครั้นเมื่อเจ้า
ปลอดภัยแล้ว ก็จงกล่าวรำลึกถึงอัลลอฮ์ ดังที่พระองค์ได้ทรงสอน
พวกเจ้าซึ่งสิ่งที่คุณเจ้ามิเคยรู้มาก่อน (al- Baqarah: 239)

อายะฮ์อัลกุรอานข้างต้นเป็นหลักฐานที่แสดงว่าการละหมาดฟัรฎูและละหมาด
สุนัตในยามสงครามอนุญาตให้ละหมาดโดยไม่หันหน้าทางกิบลัตได้

1.4 - บทบัญญัติว่าด้วยละหมาดสุนัตในระหว่างการเดินทางปรากฏในหน้าที่ 22 บรรทัดที่ 16 ซึ่งท่านได้กล่าวว่า

(دان ماروس منيغكلكن بر مادف قبلة فدا سمهيهغ سنة دالم مسافر يغهاروس)

ความว่า การละหมาดสุนัตในระหว่างการเดินทางสามารถทำการละหมาดโดยไม่หันหน้าทางกิบละฮ์ได้

ข้อความข้างต้นมีความสอดคล้องกับอัลหะดีษที่รายงานโดย ญาบิร ได้กล่าวว่า

))

((

ความว่า ท่านเราะสูลทำการละหมาดบนพาหนะไม่ว่าพาหนะจะหันไปทางใดก็ตามและในรายงานหนึ่ง ท่านหันหน้าไปทางทิศตะวันออกเมื่อท่านประสงค์จะทำการละหมาดฟิรฎูท่านจะลงจากพาหนะเพื่อละหมาดโดยหันหน้าไปทางกิบละฮ์

ตำร็ญุหะดีษ

หะดีษข้างต้นบันทึกโดย อิมาม บุอริยฺ ในหนังสือเศาะหิหฺ บุคอรียฺ เล่มที่ 1 หน้า ที่ 156 หมายเลขหะดีษ 224

หะดีษข้างต้นท่านเราะสูลจะลงจากพาหนะและหันหน้าไปทางกิบละฮ์เมื่อประสงค์ที่จะละหมาดฟิรฎู แต่ท่านเราะสูลจะคงอยู่บนพาหนะโดยปล่อยให้มันมุ่งไปอย่างอิสระเมื่อประสงค์ที่จะละหมาดสุนัต ดังนั้นจึงเป็นหลักฐานที่แสดงว่าอนุญาตละหมาดสุนัตในระหว่างการเดินทางโดยไม่หันหน้าไปทางกิบละฮ์

หมวดที่ 2 ของบทที่ 2 บทบัญญัติว่าด้วย องค์ประกอบของการละหมาด ปรากฏในหน้าที่ 22 จนถึงหน้าที่ 26 จากการศึกษา วิเคราะห์พบว่าท่าน ชัยคุ มุหัมมัด บิน อิสมาอีล ดาวูด อัลพะฎอนียฺได้กล่าวบทบัญญัติอย่างเดียวโดยมิได้อ้างหลักฐานแต่อย่างใดมีดังต่อไปนี้

2.1 บทบัญญัติว่าด้วยเกี่ยวกับองค์ประกอบของการละหมาดปรากฏในหน้าที่ 23 บรรทัดที่ 1 ซึ่งท่านได้กล่าวว่า

دان كدوان قيام بر ديرى بتول فدا سمهيهغ فرض باكي بغ كو اس بر ديرى

دغن د بتولكن بلا كغث

ความว่า ต้องยื่นละหมาดโดยการตั้งตรงสำหรับผู้ที่มีความสามารถยื่นได้ในการทำการละหมาดฟิรฎู

ข้อความข้างต้นมีความสอดคล้องกับหะดีษที่รายงานโดยอัมรอน บิน หุศศิน ได้กล่าวว่

(( ))

ความว่า จงยื่นละหมาดโดยการตั้งตรง ถ้าหากท่านไม่มีความสามารถ ก็ให้นั่งละหมาด และถ้าหากท่านไม่มีความสามารถ ก็ให้นอนละหมาด

ตำริจญ์หะดีษ

หะดีษข้างต้นบันทึกโดย อิมาม บุคอรีห์ ในหนังสือเศาะหี้หุ บุคอรีห์ เล่มที่ 1 หน้า ที่ 376 หมายเลขหะดีษ 224

หะดีษข้างต้นเป็นหลักฐานที่แสดงว่าท่านเราะสุลสั่งให้ยื่นละหมาดโดยการตั้งตรงแก่ผู้ที่มีความสามารถยื่นได้

2.2 -บทบัญญัติว่าด้วยส่งเสริมให้อ่านในขณะถูกอ " "

ปรากฏในหน้า 24 บรรทัดที่ 10 ได้กล่าวว่

14 (دان سنة دباچ ددالم ركوعث)

ความว่า และผู้ละหมาดส่งเสริมให้อ่านในขณะที่เขาถูกอว่า “ สิบหวนะรอบบิยะอัลอะซีมะ” แปลว่า มหาบริสุทธิ์ของอัลลอฮ์ที่ยิ่งใหญ่

ข้อความข้างต้นมีความสอดคล้องกับหะดีษที่รายงานโดยหุซัยฟะฮุ ได้กล่าวว่

: : ﷻ))

((:

¹⁴ ในหนังสือสุนันอบุดาวูดมีคำว่ ( ) รายงานโดยอุกบะฮ์ บินอามิร ได้กล่าวว่

((:))

ความว่า เมื่อท่านบิ ﷻ ได้ถูกอท่านจะกล่าว สามครั้ง และเมื่อท่านสุญูด ท่านจะกล่าวว่ สามครั้ง ท่านซัยด อัลบานีฮ์ กล่าว ว่เป็นหะดีษที่เศาะหี้หุ (al - Bani 1988

ความว่า “ฉันได้ละหมาดพร้อมกับเราะสูลลลอฮุ ﷺ ในคืนหนึ่ง และ
ในหะดีษนั้นมีใจความว่า หลังจากนั้นท่านได้รู้ภาวะอและกล่าวว่า
หลังจากนั้นท่านได้สูญุดและกล่าวว่า

ตำร็ร็ญหะดีษ

หะดีษข้างต้นบันทึกโดย มุสลิม ในหนังสือเศาะห็หุ มุสลิม เล่มที่ 1 หมายเลขหะดีษ

772

หะดีษข้างต้นเป็นหลักฐานที่แสดงว่าสุนัตอ่านในขณะที่เราถู้อว่า “ สุบหานะรอบ
บิยะ อัลอะชิม” แปลว่า มหาบริสุทธิ์ของอัลลลอฮุที่ยิ่งใหญ่ และการสรรเสริญเป็นสิทธิของพระองค์

2.3- บทบัญญัติว่าด้วยสุนัตอ่านในขณะที่ยู่ะติดาล " " ปรากฎ

ในหน้า 24 บรรทัดที่ 14 ได้กล่าวว่า

(دان سنة بهوا بر كات اي فدا كتنيك اغكت كفلا ن درفدار كوع سمع الله لمن حمده)

ความว่า และถือเป็นสุนัตกล่าวในขณะที่ยกศรีษะจากถู้อว่า “ สะมิอัลลลอฮุลิมันหะ
มิตะฮุ ” แปลว่า พระองค์อัลลลอฮุทรงได้ยินต่อผู้ที่ให้การสรรเสริญ

ข้อความข้างต้นมีความสอดคล้องกับหะดีษที่รายงานโดยอบ็ิสูรอยเราะฮุได้กล่าวว่า

))

((

ความว่า เมื่อท่านเราะสูลลลอฮุขึ้น ไปละหมาด ท่านจะตักบิรขณะยืน
และตักบิรขณะถู้อ หลังจากนั้นท่านจะกล่าวว่า “สะมิอัลลลอฮุลิ
มันหะมิตะฮุ” ขณะเมื่อเหยียดหลังตรงจากถู้อแล้ว ท่านจะกล่าวใน
ขณะที่ท่านยืนตรงว่า” รอบบะนาวะละกัลหัมด์

ตำร็ร็ญหะดีษ

หะดีษข้างต้นบันทึกโดย อิมาม มุสลิม ในหนังสือเศาะห็หุ มุสลิม เล่มที่ 1 หน้า ที่
272 หมวดว่าด้วย ตักบิรในขณะที่ยู่ ( ) หมายเลขหะดีษ 756

หะดีษข้างต้นเป็นหลักฐานที่แสดงว่าสุนัตกล่าวในขณะที่ยกศรีษะจากถู้อ “ สะ
มิอัลลลอฮุลิมันหะมิตะฮุ” พระองค์อัลลลอฮุทรงได้ยินต่อผู้ที่ให้การสรรเสริญ

2.4 ส่งเสริมให้อ่านในขณะที่สุด " " ปรากฏใน
หน้า 24 บรรทัดที่ 30 ได้กล่าวว่า

(دان سنة دباچ دالم سجود سبحان ربي الأعلى وجمده)

ความว่า และผู้ละหมาดส่งเสริมให้อ่านในขณะที่เขาสุญุดว่า “ สูดหวนะรอบบิยะ อัลอะซิมะ วะบิห์มัดิส ” แปลว่า มหาบริสุทธิ์ของอัลลอฮ์ที่ยิ่งใหญ่ และการสรรเสริญเป็นสิทธิของพระองค์

ข้อความข้างต้นมีความสอดคล้องกับหะดีษที่รายงานโดยอุกบะฮฺ บินอามิรฺ ได้กล่าวว่า

((: ﷺ))
((:))

ความว่า เมื่อท่านนบี ﷺ ได้รู้กัวะฮฺท่านจะกล่าว
สามครั้ง และเมื่อท่านสุญุด ท่านจะกล่าวว่า
สามครั้ง

ตัดรียุ้หะดีษ

หะดีษข้างต้นบันทึกโดย ออบูอาวูด ในหนังสือสุนัน ออบูอาวูด เล่มที่ 1 หน้า ที่ 15
หมายเลขหะดีษ 870

ระดับของหะดีษ

ท่านซัยคุ อัลบานีย์ กล่าวในหนังสือ เศาะฮีหฺ อัลญะมิอฺ อัลเศาะฆิรฺ วะชียาคะดีหฺ
เล่มที่ 2 หน้าที่ 41 ว่าเป็นหะดีษที่เศาะฮีหฺ

หะดีษข้างต้นเป็นหลักฐานที่แสดงว่าสุนัตอ่านในขณะที่สุดว่า “ สูดหวนะ
รอบบิยะ อัลอะฮฺลา วะบิห์มัดิส ” ความว่า มหาบริสุทธิ์ของอัลลอฮ์ที่สูงส่ง และการสรรเสริญเป็น
สิทธิของพระองค์

2.5 บทบัญญัติว่าด้วยส่งเสริมให้อ่านในระหว่างสุญุด " ... " ปรากฏใน
หน้า 24 บรรทัดที่ 35 ได้กล่าวว่า

وارحميني وارفعيني واحبرني وارزقني " دان سنة دباچ فداث "

(" وامنني وعافني واعف عني ")

ความว่า และส่งเสริมให้อ่านในระหว่างสุญุด “ รอบบิฆฟิรลีัย วัรหัม
 นีัย วัรพะอูนีัย วัญญ์บุรูนีัย วัรชุกนีัย วะฮุดนีัย มะอาฟีนีัย วะอูฟุอันนีัย”
 ความว่าโอ้อัลลอฮุงอภัยโทษแก่ข้า และโปรดความเมตตาปราณี
 แก่ข้า และ โปรดให้ข้าพระองค์มีฐานะสูงขึ้น และ โปรดให้ครบสม
 บบูรณ์ในสิ่งที่ข้ายังบกพร่อง และ โปรดประทานปัจจัยยังชีพแก่ข้า
 และ โปรดจงชี้แนะแก่ข้า และ โปรดให้ข้ามีความสุขสบายและโปรด
 ให้อภัยแก่ข้า

ข้อความข้างต้นปรากฏในหนังสืออะหฺยาอฺอัลอฺลุุม อัลดีน เล่ม1หน้า 183 ได้กล่าวว่

وارحميني "))

((" وارزقني واملني واجبرني وعافني واعف عني "

ความว่า ท่านนบี ได้กล่าวในระหว่างสุญุดว่า “รอบิฆฟิรลีัย วัรหัม
 นีัย วัรพะอูนีัย วัญญ์บุรูนีัย วัรชุกนีัย วะฮุดนีัย มะอาฟีนีัย วะอูฟุอัน
 นีัย” ความว่าโอ้อัลลอฮุงอภัยโทษแก่ข้า และ โปรดให้ความเมตตาปราณี
 แก่ข้า และ โปรดประทานปัจจัยยังชีพแก่ข้า และ โปรดจงชี้แนะแก่ข้า
 และ โปรดให้ครบสมบูรณ์ในสิ่งที่ข้ายังบกพร่อง และ โปรดให้ข้ามีความ
 สุขสบายและโปรดให้อภัยแก่ข้า

จากการศึกษาวิเคราะห์สำนวนข้างต้นมีความสอดคล้องกับบางประโยคในหะดีษที่
 บันทึกโดยตริมิซียฺ สายรายงานจากอิบนิอับบาสได้กล่าวว่

))

((

ความว่าท่านนบีได้กล่าวในระหว่างสุญุด โอ้อัลลอฮุงอภัยโทษแก่ข้า
 และ โปรดความเมตตาปราณีแก่ข้า และ โปรดให้ครบสมบูรณ์ใน
 สิ่งที่ข้ายังบกพร่อง และจงชี้แนะแก่ข้า (Tarmidhi : 1\ 284)

และหะดีษที่บันทึกโดย อนุควาดสายรายงานจากอิบนิอับบาสได้กล่าวว่

))

((

ความว่าท่านนบีได้กล่าวในระหว่างสุญุด โอ้อัลลอฮุงอภัยโทษแก่ข้า
 และ โปรดความเมตตาปราณีแก่ข้า และ โปรดให้ข้ามีความสุขสบาย และ

จงชี้แนะแก่ข้า และ โปรดประทานปัจจัยยังชีพแก่ข้า(Abu Dawud : 850)

และหะดีษที่บันทึกโดยอัลหาคิม สายรายงานจากอิมานีอับบาสได้กล่าวว่า
))

((

ความที่ท่านนบีได้กล่าวในระหว่างสุญูด โอ้อัลลอฮ์จงอภัยโทษแก่ข้า
และ โปรดความเมตตาปราณีแก่ข้า และ โปรดให้ครบสมบูรณ์ใน
สิ่งที่ข้ายังบกพร่อง และ โปรดให้ข้าพระองค์มีฐานะสูงขึ้น และ โปรด
จงชี้แนะแก่ข้า และ โปรดประทานปัจจัยยังชีพแก่ข้า(al-Hakim:1\1006)

และหะดีษที่บันทึกโดยอิมามอะฮฺมัด สายรายงานจากอิมานีอับบาสได้กล่าวว่า
))

((

ความที่ท่านนบีได้กล่าวในระหว่างสุญูด โอ้อัลลอฮ์จงอภัยโทษแก่ข้า
และ โปรดความเมตตาปราณีแก่ข้าและ โปรดประทานปัจจัยยังชีพแก่ข้า
และ โปรดให้ข้าพระองค์มีฐานะสูงขึ้น (ibn Majah:1\898)

ระดับของหะดีษ

อิมามนะวะวีได้กล่าวในหนังสืออัลมัจญ์มูเล่มที่3หน้า 414 ว่าบรรดาหะดีษ
ข้างต้น เป็นหะดีษที่หะสัน ส่วนประโยค ¹⁵ท่านอิมามฆอซาลีได้เพิ่มขึ้นมา

หะดีษข้างต้นเป็นหลักฐานที่แสดงว่าส่งเสริมให้อ่าน “รอบิฆุฟิรฺลีย์ วัรหัมนีย วัร
พะอูนีย์ วัญญูบูนีย์ วัรชุกนีย วัระฮุคนีย มะอาฟีนีย์ วัอะฟูอันนีย” ในขณะที่นั่งในระหว่างสุญูด

2.6 – บทบัญญัติว่าด้วยสุนัตก่อนทำการละหมาดปรากฏในหน้าที่ 25บรรทัดที่ 10

برمول سنة دملو درفدا ماسوق فداث دوا فرکارا فرتامش اذان

ความว่า สุนัตก่อนเข้าละหมาดมีสองประการประการที่หนึ่งคือ อาซาน
ข้อความข้างต้นมีความสอดคล้องกับอัลกุรอานที่อัลลอฮ์ ได้ตรัสว่า

¹⁵ดูในหนังสืออะหฺยาอฺ อัลอุลุม อัลคีน ของท่านอิมามฆอซาลี เล่ม 1 หน้า 183

يَأْتِيهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا إِذَا نُودِيَ لِلصَّلَاةِ مِنْ يَوْمِ الْجُمُعَةِ فَاسْعَوْا إِلَىٰ

ذِكْرِ اللَّهِ وَذَرُوا الْبَيْعَ ۚ ذَٰلِكُمْ خَيْرٌ لَكُمْ إِنْ كُنْتُمْ تَعْلَمُونَ ﴿٩﴾ (9 :

ความว่า และเมื่อได้มีประกาศให้มาละหมาดวันศุกร์ พวกท่าน
จงรีบเร่งไปสู่การรำลึกถึงอัลลอฮ์เถิด และละทิ้งการค้าขายไปก่อน

อายะฮ์อัลกุรอานข้างต้นเป็นหลักฐานที่แสดงว่าสุนัตก่อนเข้าละหมาดคือ อาซาน

หมวดที่ 3 บทบัญญัติว่าด้วย การเสียละหมาด ปรากฏในหน้าที่26จนถึงหน้า 28
จากการศึกษา วิเคราะห์พบว่าท่าน ชัยคุ มุหัมมัด บิน อิสมาอิล ดาวูด อัลพะฎอนียได้กล่าวถึง
บทบัญญัติอย่างเดียวโดยมิได้อ้างหลักฐานแต่อย่างใดซึ่งมีตัวอย่างดังต่อไปนี้

3.1 -บทบัญญัติว่าด้วยสิ่งที่ทำให้เสียการละหมาด ปรากฏในหน้าที่ 26 บรรทัดที่ 30

برمول فركارا يغ ممبطلكن سمبهغ امة بابق دان دسبوتكن دسيني سبلس فركارا فرتامث

بركات 2 دغن سغاج

ความว่า สิ่งที่ทำให้เสียการละหมาดนั้นมีหลายประการ และจะขอกว่า ณ ที่นี้แค่
ติบเอ็ดประการ กล่าวคือประการที่หนึ่งคือ การพูดโดยเจตนา

ข้อความข้างต้นมีความสอดคล้องกับอัลหะดีษที่รายงานโดยชัยคุ บิน อรรถอมุ ได้กล่าวว่า

))

"

((

"

ความว่า พวกเราได้พูดกันในขณะที่ละหมาด ซึ่งมีหนึ่งในบรรดา
พวกเราได้พูดกับเพื่อนเขา จนอัลลอฮ์ได้ประทานอายะฮ์นี้ “ความว่า
พวกเจ้าจงรักษาการละหมาดทั้งห้าเวลาอย่างเคร่งครัด และละหมาด
อัลวุศฎอและจงดำรงด้วยความนอบน้อมแต่อัลลอฮ์”¹⁶ หลังจากนั้น
พวกเราถูกสั่งใช้ให้เงียบ

¹⁶ al-Baqarah:238

ตำร็ญหะด็ช

หะด็ชข้งด้นบ้นท็กโดย อ็مام บุกอร็ย ในหนังสือเศาะห็ห บุกอร็ย เล่มที่ 4 หน้า ที่ 1648 หมายเลขหะด็ช 4260 จากหะด็ชที่รายงานโดย ซัยคุ บิน อรรุกอม

หะด็ชข้งด้นเป็นหลักฐานที่แสดงว่าการพุดโดยเจตนาเป็นสิ่งที่ทำให้การละหมาดนั้นเสีย

3.2 - บทบัญญัติว่าด้วยการที่ผู้ละหมาดมีหะด็ส ปรากฏในหน้าที่ 27 บรรทัดที่ 16 ได้กล่าวว่า

دان كتيك بر حدث بسر اتو كجيل ددا لم سمبهيغ

ความว่า และประการที่ สาม(สิ่งที่ทำให้เสียละหมาด) ผู้ละหมาดมีหะด็สน้อยหรือใหญ่

ข้อความข้งด้นมีความสอดคล้องกับอัลหะด็ชที่รายงานโดยอะบ็ิสูรอยเราะฮุ ได้กล่าวว่า

(( ))

ความว่า การละหมาดของผู้หนึ่งผู้ใดจากพวกท่านจะไม่ถูกยอมรับหากท่านมีหะด็สเว้นแต่เขาจะทำการอาบน้ำละหมาด

ตำร็ญหะด็ช

หะด็ชข้งด้นบ้นท็กโดย อ็مام มุสลิม ในหนังสือเศาะห็ห มุสลิม เล่มที่ 2 หน้า ที่ 104 หมายเลขหะด็ช 225

หะด็ชข้งด้นเป็นหลักฐานที่แสดงว่าที่ผู้ละหมาดมีหะด็ส การละหมาดของเขาจะไม่ถูกรับพิจารณา

3.3 - บทบัญญัติว่าด้วยการเสียละหมาดที่ไม่หันหน้าทางกิบลัตปรากฏในหน้าที่ 27 บรรทัดที่ 31

دان كتوجه بر فاليغ در فدا قبله دغن دادا ككيري اتو ككانن

ความว่า และประการที่เจ็ด ผู้ละหมาดเบนหน้าออกออกไปทางซ้ายหรือขวาจากกิบลัต

ข้อความข้างต้นมีความสอดคล้องกับอัลหะดีษที่รายงานโดยญาบิร ได้กล่าวว่า
))

((

ความว่า ท่านเราะสูลทำการละหมาดบนพาหนะไม่ว่าพาหนะจะหันไป
ทางใดก็ตามและในรายงานหนึ่ง ท่านหันหน้าไปทางทิศตะวันออก
เมื่อท่านประสงค์จะทำการละหมาดฟิรฎูท่านจะลงจากพาหนะเพื่อละหมาด
โดยผินหน้าไปทางกิบละฮ์
หะดีษข้างต้นเป็นหลักฐานที่แสดงว่า ผู้ที่ทำการละหมาดฟิรฎูหากไม่หันหน้าทาง
กิบละฮ์ก็จะถือว่าการละหมาดนั้นเป็น โมะฆะ

หมวดที่ 4 ของบทที่ 2 บทบัญญัติว่าด้วยการสัจญ์ จากการศึกษา วิเคราะห์
พบว่าท่าน ชัยคุ มุหัมมัด บิน อิสมาอีล ดาวูด อัลพะฎอนียี้ได้กล่าวบทบัญญัติอย่างเดียวโดยมิได้อ้าง
หลักฐานแต่อย่างใดซึ่งมีตัวอย่างดังต่อไปนี้

4.1 – บทบัญญัติว่าด้วยการสัจญ์ ปรากฏหน้า 28 บรรทัดที่ 16 ได้กล่าวว่า

دان سنة أبعاض أفبيل دتيغلككنث سنة دجبر كثن دغن سجد سهوي

ความว่า และสิ่งที่เป็นสุนัตอับอบาบบุเมื่อถูกละเลย ก็สุนัตทดแทนด้วยการสัจญ์
หะดีษข้างต้นมีความสอดคล้องกับอัลหะดีษที่รายงานโดยอับดุลลอฮ์ บิน นุหัยนะฮ์
ได้กล่าวว่า

ﷺ

)

((

ความว่า ท่านเราะสูลลอส ﷺ ได้นำพวกเราละหมาดสองเราะกะอัต
ของละหมาดบางละหมาด และในรายงานหนึ่งว่า ท่านได้ลุกขึ้นเมื่อละหมาด
ได้สองเราะกะอะฮ์ของละหมาดซุฮร หลังจากนั้น ท่านได้ลุกขึ้นโดยไม่ได้นั่ง
ผู้คนได้ยืนขึ้นพร้อมกับท่านนบี เมื่อท่านได้ละหมาดเสร็จ และพวกเรารอคอย
การสะลามของท่าน ท่านได้ตักบิรก่อนสะลามและได้สัจญ์สองครั้ง ขณะที่ท่าน
นั่งหลังจากนั้นท่านจึงให้สะลาม

ตักรัจญ์หะดีษ

หะดีษข้างต้นบันทึกโดย อิมาม มุสลิม ในหนังสือเศาะหี้หฺ มุสลิม เล่มที่ 3 หน้า 62
หมายเลขหะดีษ 570

หะดีษข้างต้นเป็นหลักฐานที่แสดงว่าสิ่งที่เป็นสุนัตอับอาบเมื่อถูกละทิ้ง ก็สุนัต
ทดแทนด้วยการสุญุดสี่ฮะวี

4.2- บทบัญญัติว่าด้วยการสงฆ์จำนวนรอกอฮฺ ปรากฏในหน้า 28 บรรทัดที่ 27

مك جك شك اي فدا سمبهيج بغ امفت ركعة اداكه سوده اي سمبهيج تيك ركعة اتو امفت

ركعة مندقله تمبهكن سر ركعة لاكي كارن اصلن كتيدان اي مغرج كندي دان سنة سحود سهوي

ความว่า หากเขาละหมาดที่มีสี่รอกอะฮฺและเขาได้เกิดความสงสัยของจำนวน
รอกอฮฺว่าเขาได้ละหมาดสามหรือสี่รอกอฮฺแล้ว เขาจะต้องเพิ่มอีกหนึ่งรอกอฮฺ เพราะเดิมนั้นเขามีได้
กระทำ และสุนัตเขาสุญุดสี่ฮะวี

ซึ่งมีความสอดคล้องกับอัลหะดีษที่รายงานโดย อบี สะอีด ได้กล่าวว่าแท้จริงท่าน
เราะฮฺลุ ได้กล่าวว่า

))

((

ความว่า เมื่อคนใดในพวกท่านสงสัยในละหมาดของเขา และเขาไม่รู้ว่า
ได้ละหมาดไปสามหรือสี่ รอกอฮฺแล้ว ให้เขาจงสลัดสิ่งที่เขาสงสัย คือสี่
รอกอะฮฺ และให้เขาจงดำเนินต่อไปบนสิ่งที่เขามั่นใจคือสามรอกอฮฺ หลังจาก
นั้นให้เขาสุญุดสองครั้งก่อนสาলাম ดังนั้นถ้าหากเขาได้ละหมาดห้ารอกอฮฺ
สุญุดนั้นจะทำให้ละหมาด ของเขาเป็นจำนวนคู่คือสี่ และถ้าหากเขา
ได้ละหมาดครบสี่รอกอฮฺสุญุดทั้งสองครั้งนั้นก็ทำให้ชัษตอนด้อยต่ำ

ตักรัจญ์หะดีษ

หะดีษข้างต้นบันทึกโดย อิมาม มุสลิม ในหนังสือเศาะหี้หฺ มุสลิม เล่มที่ 3 หน้า ที่
63 หมายเลขหะดีษ 571

ความว่า ละหมาดเราะวาติบที่เป็นสุนัตมออักกัคนั้นมีสองรอกอตั้ก่อนละหมาดซุบฮุ
และสองรอกอตั้ก่อนละหมาดซุฮฺร์และสองรอกอตั้หลังละหมาดซุฮฺร์ และสองรอกอตั้หลัง
ละหมาดมัฆริบและอิซาอ์

ข้อความข้างต้นมีความสอดคล้องกับหะดีษที่ท่านอิบนุ อุมร์ ได้กล่าวว่า
)

((

ความว่า ฉันได้ทำการละหมาดพร้อมกับท่านนบี สองรอกอตั้ก่อนซุฮฺร์
สองรอกอตั้หลังซุฮฺร์ และสองรอกอตั้หลังมัฆริบสองรอกอตั้หลังอิซาอ์
และสองรอกอตั้หลังละหมาดญุมอตั้ แต่ก่อนละหมาดมัฆริบ และก่อนละ
หมาดอิซาอ์ และละหมาดญุมอตั้ฉันนั้น ฉันละหมาดที่บ้านพร้อมกับท่านนบี

ตำร็ญญ์หะดีษ

หะดีษข้างต้นบันทึกโดย อิมาม มุสลิม ในหนังสือเศาะฮีหฺ มุสลิม เล่มที่ 3 หน้า ที่
260 หมายเลขหะดีษ 729

หะดีษข้างต้นเป็นหลักฐานที่แสดงว่าการละหมาดสุนัตเราะวาติบนั้นมิทั้งที่
ละหมาดก่อนและหลังละหมาดฟิรฎุ

5.2- บทบัญญัติว่าด้วยการละหมาดวิตรี ปรากฏในหน้าที่ 29 บรรทัดที่ 24 ได้กล่าวว่า

دان وتر سلفس درفدا سمیهیغ عشاء

ความว่า และสุนัตละหมาดวิตรีหลังละหมาดอิซาอ์

ข้อความข้างต้นมีความสอดคล้องกับหะดีษที่รายงานโดยท่านอิบนุ อุมร์ ได้กล่าวว่า

(( ))

ความว่า ท่านทั้งหลายจงให้ทำการละหมาดกลางคืนของพวกท่าน
เป็นละหมาดวิตรี

ตำร็ญญ์หะดีษ

หะดีษข้างต้นบันทึกโดย อิมาม มุสลิม ในหนังสือเศาะฮีหฺ มุสลิม เล่มที่ 3 หน้า ที่
286 หมายเลขหะดีษ 751 จากหะดีษที่รายงานโดย อิบนุ อุมร์

หะดีษข้างต้นเป็นหลักฐานที่แสดงว่าสุนัตละหมาดวิดริหลังละหมาดอิซาอ์

5.3 – บทบัญญัติที่ว่าด้วยสุนัตละหมาดตะหียะตุ อัลมัศญิดปรากฏในหน้าที่30 บรรทัดที่12ได้กล่าวว่า

دان دوار كعة سمبهيج سنة تحية المسجد

ความว่า ละหมาดสุนัตตะหียะตุลมัสญิด สองรอกอ์ต

ข้อความข้างต้นมีความสอดคล้องกับหะดีษที่ท่านอบี สุรอยเราะฮฺ ได้กล่าวว่า

(( ))

ความว่า เมื่อคนใดในหมู่พวกท่านเข้ามัสญิดก็จงทำการ ละหมาด สองรอกอ์ต ก่อนที่เขาจะนั่ง

ตัดรียุ้หะดีษ

หะดีษข้างต้นบันทึกโดย อิมาม มุสลิม ในหนังสือเศาะฮีหฺ มุสลิม เล่มที่ 3 หน้า ที่ 243 หมายเลขหะดีษ 714จากหะดีษที่รายงานโดย อบี สุรอยรฮฺ

หะดีษข้างต้นเป็นหลักฐานที่แสดงว่าสุนัตละหมาดตะหียะตุอัลมัศญิดและจะทำการละหมาดก่อนที่จะทำการนั่ง

5.4 – บทบัญญัติที่ว่าด้วยสุนัตละหมาดตะฮัจญุด ปรากฏในหน้าที่ 30 บรรทัดที่ 22 ได้กล่าวว่า

دان سمبهيج تهجد يأت سمبهيج فدا ما لم كمدين درفدا تيدور

ความว่า และสุนัตละหมาดตะฮัจญุด คือละหมาดในช่วงเวลากลางคืนหลังจากนอนหลับ

ข้อความข้างต้นมีความสอดคล้องกับอัลกุรอานที่อัลลอฮฺ ได้ตรัสว่า

وَمِنَ اللَّيْلِ فَتَهَجَّدْ بِهِ نَافِلَةً لَّكَ عَسَىٰ أَن يَبْعَثَكَ رَبُّكَ

مَقَامًا مَّحْمُودًا ﴿٨٩﴾ (الاسراء: 89)

ความว่า และช่วงหนึ่งของเวลากลางคืนนั้น ให้ท่านจงลุกขึ้นจากการหลับไหล กระทำละหมาดที่นอกจากฟิรฎุ แน่แท้ซึ่งคือภีบาลของท่าน จะบังเกิดท่านขึ้นมาในตำแหน่งที่ควรแก่การสรรเสริญ(al-Isra'a:89)

อายะฮ์อัลกุรอานข้างต้นเป็นหลักฐานที่แสดงว่าสุนัตละหมาดตะฮัจญุดในเวลา
กลางคืน

และมีความสอดคล้องกับหะดีษที่ท่านอบีสุรอยเราะฮ์ ได้กล่าวว่า
)

((

ความว่า มีผู้ถามท่านเราะฮ์ลุว่า ละหมาดอะไรดีเยี่ยมที่สุดภายหลัง
จากละหมาดฟิรฎู และการถือศีลอดอะไรที่ดีเยี่ยมหลังจากเดือนรอม
ฎอน ท่านตอบว่า ละหมาดในเวลากลางคืน

หะดีษข้างต้นเป็นหลักฐานที่แสดงว่าสุนัตละหมาดตะฮัจญุดในเวลากลางคืนเป็น
สิ่งที่ศาสนาส่งเสริม

หมวดที่ 6 บทบัญญัติว่าด้วย การละหมาดรวม (ญะมาอะฮ์) ปรากฏในหน้า 32 จาก
การศึกษา วิเคราะห์พบว่าท่าน ชัยคุ มุหัมมัด บิน อิสมาอีล ดาวูด อัลพะฆอนีย์ได้กล่าวบทบัญญัติ
อย่างเดียวโดยมิได้อ้างหลักฐานแต่อย่างใดซึ่งมีตัวอย่างดังต่อไปนี้

6.1 – บทบัญญัติว่าด้วยการละหมาดญะมาอะฮ์ปรากฏในหน้า 32 บรรทัดที่ 7 ได้
กล่าวว่า

برمول سمبهيغ بر جماعة ايت فرض كفاية اتس أ ملي نكري

ความว่า การละหมาดญะมาอะฮ์นั้นเป็นฟิรฎูกิฟายะฮ์แก่ชาวเมือง

ข้อความข้างต้นมีความสอดคล้องกับหะดีษที่ท่านอบี คัรฎอ ได้กล่าวว่า
)

((

ความว่า มีมีบุคคลที่ครบสามคนจะเป็นในหมู่บ้านหรือในถิ่นการ
คารที่ไม่ได้ดำรงการละหมาดโดยการญะมาอะฮ์ระหว่างพวกเขา
นอกจากชัยตอนจะเข้าครอบงำพวกเขา ดังนั้นท่านจงทำการละหมาด
ญะมาอะฮ์เถิด เพราะความจริงหมาป่าจะกินลูกแกะที่หลงฝูง

ตักรียญ์หะดีษ

หะดีษข้างต้นบันทึกโดย ออบูดาวูด ในหนังสือสุนันอบูดาวูด เล่มที่ 1 หน้า ที่ 205

หมายเลขหะดีษ 547

ระดับของหะดีษ

ท่านซัยคุ อัลบานีย์ กล่าวในหนังสืออัลญามิอฺ อัศเศาะฆิรฺ วะซียาคะติศฺ เล่มที่ 1 หน้า 994ว่า เป็นหะดีษที่ หะสัน

หะดีษข้างต้นเป็นหลักฐานที่แสดงว่าละหมาดญะมาอะฮ์นั้นเป็นฟิรฎุกิฟายะฮ์แก่ทุกคน

6.2 – บทบัญญัติว่าด้วยของความประเสริฐของการละหมาดญะมาอะฮ์ปรากฏในหน้าที่32บรรทัด 12

دان حاصل فضيلة جماعة دغن سور غ امام دان سور غ موم

ความว่า ผู้ละหมาดที่มีอิมามและมะฆูมหนึ่งคนก็ถือว่าได้รับความประเสริฐของการละหมาดญะมาอะฮ์แล้ว

ข้อความข้างต้นมีความสอดคล้องกับหะดีษที่รายงานโดยอะบีมุสอาอ์ด อัศอารีย์

(( ))

ความว่า ท่านเราะฮ์ลุได้กล่าวว่า การมีสองคนหรือมากกว่าสองคนนั้นถือเป็นการละหมาดญะมาอะฮ์

ตัดรึงญ์หะดีษ

หะดีษข้างต้นบันทึกโดย อิบน์ญะฮ์ฮ์ ในหนังสือสุนัน อิบน์ญะฮ์ฮ์ เล่มที่ 1 หน้า 312 หมวคว่าด้วย สองคนคือญะมาอะฮ์ ( )หมายเลขหะดีษ 972

ระดับของหะดีษ

ท่านซัยคุ อัลบานีย์ กล่าวในหนังสืออัลญามิอฺ อัศเศาะฆิรฺ วะซียาคะติศฺ เล่มที่ 1 หน้า 22ว่า เป็นหะดีษที่ เฎาะอ์ฟและในหนังสืออิรวาอ์อัลฆอลิล เล่ม 2 หน้า 248 ว่าเป็นหะดีษที่เศาะหิหฺ

หะดีษข้างต้นเข้าใจได้ว่าการละหมาดด้วยกันสองคนหรือมากกว่าสองคน ก็เป็น การละหมาดญะมาอะฮ์

หมวคที่ 7 บทบัญญัติว่าด้วยการละหมาดย่อ และรวมละหมาด (เกาะซัรฺ และญะมาอะฮ์) ปรากฏในหน้า34 จากการศึกษา วิเคราะห์พบว่าท่าน ซัยคุ มุหัมมัด บิน อิสมาอิล ดาอูด อัลพะฎอนีย์ได้กล่าวบทบัญญัติอย่างเดียวกันโดยมิได้อ้างหลักฐานแต่อย่างใดซึ่งมีตัวอย่างดังต่อไปนี้

7.1 – บทบัญญัติว่าด้วยการอนุญาตแก่ผู้เดินทางให้ละหมาดเกาะฮัจรฺได้ ปรากฏใน หน้า 34 บรรทัด 17 ได้กล่าวว่

مك ماروس باكي اورغيغ مسافر يغ فنجغ سفرن لاكي ماروس اي قصر كن سمبهغ

ความว่าเป็นที่อนุญาตแก่ผู้เดินทางที่มีระยะทางไกลเขาจะทำการละหมาดย่อ(เกาะฮัจรฺ)

ข้อความข้างต้นมีความสอดคล้องกับอัลกุรอานที่อัลลอฮฺ ได้ตรัสว่า

﴿ وَإِذَا ضَرَبْتُمْ فِي الْأَرْضِ فَلَيْسَ عَلَيْكُمْ جُنَاحٌ أَنْ تَقْصُرُوا مِنْ

الصَّلَاةِ ﴾ (النساء : 101)

ความว่า และเมื่อท่านทั้งหลายเดินทางไปในหน้าแผ่นดิน จะไม่มีบาปใด ๆ ตกอยู่กับพวกท่าน การที่ท่านทั้งหลายจะย่อละหมาด(al- Nisaa : 101)

อายะฮฺอัลกุรอานข้างต้นเป็นหลักฐานที่แสดงว่าอนุญาตแก่ผู้เดินทางที่มีระยะทางไกลละหมาดเกาะฮัจรฺได้

7.2- บทบัญญัติว่าด้วยการละหมาดย่อ (เกาะฮัจรฺ) ปรากฏในหน้า 34บรรทัดที่19ได้กล่าวว่

برمول اول سفرن جك ادا نكري ايت بر كوت كلواراي در فد كوت جكلو بر بيلغ 2

سكيليفون

ความว่า เมืองที่มีเขตกำแพงถือว่าเป็นจุดเริ่มต้นของการเดินทาง เขาจะต้องพ้นจากเขตกำแพงนั้นถึงแม้กำแพงนั้นจะมากมายก็ตาม

ข้อความข้างต้นมีความสอดคล้องกับหะดีษที่ท่านอะนัส บิน มาลิก ได้กล่าวว่

(( ))

ความว่า ฉัน ได้ละหมาดซุฮฺรฺกับท่านนบี ที่มะดีนะฮฺสี่รอกออัด และละหมาดที่ซุลหุลัยพะฮฺสองรอกออัด

ตำร็ญุหะดีษ

หะดีษข้างต้นบันทึกโดย บุคอรีฮฺ ในหนังสือเศาะฮีหฺบุคอรีฮฺ เล่มที่ 1 หน้า ที่342 หมายเลขหะดีษ 1089

หะดีษข้างต้นเป็นหลักฐานที่แสดงว่าอนุญาตให้รวมละหมาดย่อหากเขาพ้นจากเมืองที่มีเขตกำแพง ซึ่งถือว่าเป็นจุดเริ่มต้นของการเดินทาง

7.3- บทบัญญัติว่าด้วยการอนุญาตให้รวมละหมาด (ญามาอะฮ์) ปรากฏในหน้า 35 บรรทัด 16 ได้กล่าวว่า

دان ماروس باكي اورغيغ مسافر يغ ماروس قصرن اي جمعكن سمبهغ ظهر دغن عصر

دان دغن عشاء

ความว่า อนุญาตแก่ผู้เดินทางละหมาดญามาอะฮ์ (รวมละหมาด) ระหว่างละหมาดซุฮร์ กับ ละหมาด อัศร์ และละหมาด มัจริบ กับ ละหมาดอิชาฮ์

ข้อความข้างต้นมีความสอดคล้องกับหะดีษที่ท่านอิบนิ อับบาส ได้กล่าวว่า

))

((

ความว่า ท่านเราะสูล ได้ละหมาดซุฮร์กับละหมาดอัศร์ เมื่อท่านอยู่ระหว่างเดินทาง และรวมละหมาดมัจริบกับอิชาฮ์

ตำริจญ์หะดีษ

หะดีษข้างต้นบันทึกโดย บุคอรีห์ ในหนังสือเศาะหีหฺบุคอรีห์ เล่มที่ 1 หน้า ที่346 หมายเลขหะดีษ 1107

หะดีษข้างต้นเป็นหลักฐานที่แสดงว่าอนุญาตให้ทำการละหมาดซุฮร์ร่วมกับละหมาดอัศร์ และรวมละหมาดมัจริบกับละหมาดอิชาฮ์ได้ในภาวะการณ์เดินทาง

หมวดที่ 8 บทบัญญัติว่าด้วยการ ละหมาดวันศุกร์ (ญุมอะฮ์) ปรากฏในหน้า36 จากการศึกษา วิเคราะห์พบว่าท่าน ชัยคุ มุหัมมัด บิน อิสมาอีล ดาหวุด อัลพะฎอนียฺได้กล่าวบทบัญญัติอย่างเดียวโดยมิได้อ้างหลักฐานแต่อย่างใดซึ่งมีตัวอย่างดังต่อไปนี้

8.1 - บทบัญญัติว่าด้วยการละหมาดญุมอะฮ์ถือเป็นฟิรดูอัยน์ หน้า 36 บรรทัดที่ 5 ได้กล่าวว่า

(برمول سمبهغ جمعة ايت فرض عين)

ความว่า ละหมาดญุมอะฮ์เป็นหน้าที่ส่วนบุคคล

ข้อความข้างต้นมีความสอดคล้องกับหะดีษที่รายงานโดย ฎอริก บิน ซิฮาบ ได้
กล่าวว่

)

((

ความว่า ญมอะฮ์เป็นหน้าที่ที่ วาญิบ (จำเป็น)เหนือมุสลิมทุกคน
นอกจากบุคคลสี่ประเภทกล่าวคือ ทาส หรือผู้หญิง หรือเด็ก หรือ
ผู้ป่วย

ตักญหะดีษ

หะดีษข้างต้นบันทึกโดย ออบูดาวูด ในหนังสือสุนันอบูดาวูด เล่มที่ 1 หน้า ที่347
หมายเลขหะดีษ 1067

ระดับหะดีษ

ท่านซัยคุ อัลบานียฺ กล่าวในหนังสืออัลญามิอุ อัสเศาะฆิรฺ วะชียาคะติฮฺ เล่มที่ 1 หน้า
596ว่า เป็นหะดีษที่ เศาะหิหฺ และในหนังสืออิวาอฺ อัลฆอลิล เล่ม3 หน้า54 ว่าเป็นหะดีษเศาะหิหฺ
หะดีษข้างต้นเป็นหลักฐานที่แสดงว่าละหมาดญมอะฮ์เป็นหน้าที่ส่วนบุคคล นอก
จากบุคคลสี่ประเภทคือกล่าวคือ ทาส หรือผู้หญิง หรือเด็ก หรือผู้ป่วย

8.2 – บทบัญญัติว่าด้วยจำนวนผู้ที่ละหมาดญมอะฮ์ ปรากฏในหน้าที่ 36 บรรทัด
ที่13ได้กล่าวว่

برمول أهل دوسن يغ ادا فدا امفت فوله لاكي يغمرد مكا لاكي عقل لاكي
مستوطن ددالمش سرت دغن شرطن يغ لاكي اكنداغ واجب اتس منديريكن جمعة فدا تمفت

ความว่า ชาวสวนที่มีจำนวนครบสี่สิบคน ผู้เป็นอิสระชน มีสติปัญญา บรรลุศาสน
ภาวะ มีแหล่งพำนักอยู่ในสถานที่ที่ทำญมอะฮ์ วาญิบแก่พวกเขาต้องละหมาดญมอะฮ์

ข้อความข้างต้นมีความสอดคล้องกับหะดีษที่ญาบิร บิน अबดุลอฮ์ได้กล่าวว่

((

)

ความว่า ถือเป็นแนวสุนนะฮ์แล้วว่า ในทุก ๆ สี่สิบ คน และเกิน
กว่านั้นต้องทำการละหมาดญมอะฮ์

คัดลอกหะดีษ

หะดีษข้างต้นบันทึกโดย อัลบัยฮากีย์ ในหนังสือสุนันบัยฮากีย์ กุบรอห์ เล่มที่ 3 หน้า ที่177หมายเลขหะดีษ 5397

ระดับของหะดีษ

ท่านซัยคุ อัลบานีย์ กล่าวในหนังสือ อิรฺวอฺ อัลอะมะลียฺ เล่ม 3 หน้าที่ 69 โดยอ้างคำพูดของ บัยฮากีย์ ว่า เป็นหะดีษที่ไม่สามารถใช้เป็นหลักฐานได้ :

และท่านได้อ้างคำพูดของอิบนุหิบบานอีกว่า เป็นหะดีษที่ไม่อนุญาตใช้เป็นหลักฐาน ได้ (:)

หะดีษข้างต้นเป็นหลักฐานที่แสดงว่าวาญิบจะต้องทำการละหมาดญุมอะฮฺเมื่อมีจำนวนคนครบสี่สิบคน

8.3 – บทบัญญัติที่ว่าด้วยต้องการละหมาดญุมอะฮฺในเวลาซุฮฺรปรากฏในหน้าที่ 37 บรรทัดที่ 10ได้กล่าวว่า

بموجب شرط باكي صح جمعة ايت ام فركارا (شرط فرتامن) بهوا جاتوه جمعة دالم وقت

ظهر

ความว่า เงื่อนไขของการละหมาดญุมอะฮฺที่ถือว่าใช้ได้นั้นต้องมีหกประการ (ประการที่1)ต้องกระทำละหมาดญุมอะฮฺในเวลาทำการละหมาดซุฮฺร

ข้อความข้างต้นมีความสอดคล้องกับหะดีษที่รายงานโดยอนัส บิน มาลิกได้กล่าวว่า

))

((

ความว่า ท่านนบีได้ละหมาดญุมอะฮฺ ขณะที่ ตะวันคล้อย คือเอียงไปทางตะวันตก

คัดกริ่งญ์หะดีษ

หะดีษข้างต้นบันทึกโดย บุคอรีย์ ในหนังสือเศาะฮีหฺ บุคอรีย์ เล่มที่ 1 หน้า ที่307 หมายเลขหะดีษ 862

หะดีษข้างต้นเป็นหลักฐานที่แสดงว่าละหมาดญุมอะฮ์ นั้นเมื่อตะวันตกล้อย ก็เป็นเวลา
ละหมาดซุฮ์ร

8.4 – บทบัญญัติว่าด้วยละหมาดญุมอะฮ์ต้องกระทำ ณ สถานที่เดียวกันปรากฏใน
หน้า 37 บรรทัดที่ 26

جاغن تر دملو اكن جمعة ايت دان جاغن مپر تآي اكندي اوله جمعة يغلايين فدا تمفت جمعة

ايت كارن ترتكه بريبلغ جمعة فدا ساتو نكري

ความว่า จะต้องไม่มีการกระทำการละหมาดวันศุกร์ก่อนหรือกระทำการพร้อม ๆ
กัน ในสถานที่เดียวกันเพราะเป็นสิ่งต้องห้ามที่จะให้มีการละหมาดวันศุกร์หลาย ๆ ครั้งในสถานที่
เดียวกัน

ข้อความข้างต้นมีความสอดคล้องกับหะดีษที่รายงานโดยท่านหญิงอาอิชะฮ์ได้
กล่าวว่า

))

((.

ความว่า ผู้คน จะทยอยกันมาในวันศุกร์ จากบ้านเรือนของพวกเขา
และจากอะวาตี พวกเขาได้มา ซึ่งพวกเขาถูกฝุ่นและเหงื่อไหลออกมา
ท่านเราะฮ์ลุได้ไปหาผู้คน คนหนึ่งในบรรดาพวกเขา และเขาผู้นั้น
อยู่ใกล้กับนบี ท่านนบีได้กล่าวว่าฉันประสงค์ที่จะให้ท่านทำความสะอาด
สะอาดตัวของท่านในวันนี้ของพวกเขา

ตัดจบหะดีษ

หะดีษข้างต้นบันทึกโดย บุคอรีห์ ในหนังสือเศาะฮีหฺ บุคอรีห์ เล่มที่ 1 หน้า ที่ 286
หมายเลขหะดีษ 902

หะดีษข้างต้นเป็นหลักฐานที่แสดงว่าจะต้องไม่มีการกระทำการละหมาดญุมอะฮ์
ก่อนหรือกระทำการพร้อม ๆ กัน ในสถานที่เดียวกัน

8.5 – บทบัญญัติว่าด้วยการละหมาดญุมอะฮ์ของเด็ก ทาส ผู้หญิง บุคคลที่มีสองเพศ
และผู้เดินทาง ปรากฏในหน้า 38 บรรทัดที่ 29 ได้กล่าวว่า

ادافون كانق 2 دان سهيا دان فرامفوان دان دان يغ مسافر مك صح جمعة مريك ايت

ความว่า เด็ก ๆ ทาส ผู้หญิง บุคคลที่มีสองเพศ และผู้เดินทาง การละเมิดของมุอะฮ์ของพวกเขานั้นถือว่าใช้ได้

ข้อความข้างต้นมีความสอดคล้องกับหะดีษที่รายงานโดย จากท่านฏอริก บิน ซิฮาบ ได้กล่าวว่า

)

((

ความว่า มุอะฮ์เป็นหน้าที่ที่ วาญิบ (จำเป็น) แก่มุสลิมทุกคน นอก
จากบุคคลสี่ประเภท ทาส ผู้หญิง เด็ก หรือผู้ป่วย

หะดีษข้างต้นเป็นหลักฐานที่แสดงว่าทาส ผู้หญิงหรือบุคคลที่มีสองเพศ เด็ก
ผู้ป่วย และผู้เดินทาง ไม่ว่าวาญิบ ละเมิดมุอะฮ์แต่ไม่ได้ปฏิเสธว่าหากเขาได้ปฏิบัติการละเมิด
มุอะฮ์พร้อมกับคนอื่น ๆ ว่าจะเป็นการละเมิดนั้นถูกต้อง

8.6 – บทบัญญัติว่าด้วยการฟังกุตบะฮ์ทั้งสอง ปรากฏในหน้าที่ 39 บรรทัดที่ 27 ได้
กล่าวว่า

دان لاكني واجب بهوا مندغر سكلين يغ أمفت فولوه ايت اكن سكل روكون دوا

ความว่าและถือเป็นหน้าที่บังคับกับบุคคลทั้งสี่สิบคนที่ถือเป็นสับปบุรุษ
ของมุอะฮ์จำเป็นต้องได้รับฟังเนื้อหาที่เป็นองค์ประกอบสำคัญของทั้งสองคุตบะฮ์

ข้อความข้างต้นมีความสอดคล้องกับหะดีษที่รายงานโดยอบิสุรอยเราะฮ์ได้กล่าวว่า

((

)

ความว่าเมื่อท่านกล่าวแก่เพื่อนของท่านในวันศุกร์ว่าจงเจียบขณะ
ที่อิมามกำลังอ่านคุตบะฮ์อยู่ ถือว่าได้กระทำ สิ่งที่ดีก่อให้เกิด ความสุญ
เปล่าแก่มุอะฮ์ของท่าน

ตัลฆุจหะดีษ

หะดีษข้างต้นบันทึกโดย บุคอรีฮ์ ในหนังสือเศาะฮีหฺ บุคอรีฮ์ เล่มที่ 1 หน้า ที่295
หมายเลขหะดีษ 934

หะดีษข้างต้นเป็นหลักฐานที่แสดงว่าบังคับกับบุคคลทั้งสี่สิบคนที่ถือเป็นบรุษของญุมอะฮ์จำเป็นต้องได้รับฟังเนื้อหาที่เป็นองค์ประกอบสำคัญของทั้งสองคุตบะฮ์

8.7 บทบัญญัติว่าด้วยผู้อ่านคุตบะฮ์ถือไม้เท้าหรือดาบ ปรากฏในหน้าที่ 42 บรรทัดที่ 15

دان سنة باكي ممكغ فدغ اتو توغكت اتو امفمان

ความว่า สุนัดแก่ผู้ที่ อ่านคุตบะฮ์ ถือไม้เท้าหรือดาบหรือสิ่งที่คล้ายคลึงกับทั้งสองอย่างดังกล่าว

ข้อความข้างต้นมีความสอดคล้องกับหะดีษที่รายงานโดยอับดุลเราะหฺมานจากท่านนบีได้กล่าวว่า

((

ความว่า ท่านเราะฮูฎได้ถือธนูเมื่อกล่าวคุตบะฮ์ในยามที่ท่าสงคราม และถือไม้เท้าเมื่อกล่าวคุตบะฮ์ในวันศุกร์

ตัดจบหะดีษ

หะดีษข้างต้นบันทึกโดย บัยฮะกีญ์ ในหนังสือสุนันบัยฮะกีญ์ กุบรอห์ เล่มที่ 3 หน้าที่ 206 หมายเลขหะดีษ 5542 จากหะดีษที่รายงานโดย อับดุลรอหฺมาน บินสะอัด

ระดับของหะดีษ

ท่านชัยคุ อัลบานีย์ กล่าวในหนังสืออัลญามิอฺ อัลเศาะฮีรฺ วะชียาอะตุสฺ เล่ม 1 หน้าที่ 987 เป็นหะดีษที่ ฎะอฺอีฟ

หะดีษข้างต้นเป็นหลักฐานที่แสดงว่าสุนัดแก่ผู้ที่อ่านคุตบะฮ์ถือไม้เท้าหรือดาบหรือสิ่งที่คล้ายคลึงกับทั้งสอง

8.8-บทบัญญัติว่าด้วยการอาบน้ำของผู้ที่จะทำการละหมาดญุมอะฮ์ปรากฏในหน้าที่ 42 บรรทัดที่ 26 ได้กล่าวว่า

مك سنة مندي جمعة اين كارن سمهيهغ جوا بوكن كارن مارين

ความว่าและเป็นสุนัดอาบน้ำวันศุกร์นั้นก็เนื่องจากการละหมาดมิใช่อันเนื่องมาจากเพราะเป็นวันศุกร์

ข้อความข้างต้นมีความสอดคล้องกับหะดีษที่รายงานโดยอับดุลลอฮฺ บิน อุมร์ ได้กล่าวว่

(( ))

ความว่า เมื่อคนใดในพวกท่าน จะมาทำการละหมาดวันศุกร์ ให้เขาจงอาบน้ำเถิด

คัดลอกหะดีษ

หะดีษข้างต้นบันทึกโดย บุคอรีห์ ในหนังสือเศออีห์ บุคอรีห์ เล่มที่ 1 หน้า ที่299 หมายเลขหะดีษ 837

หะดีษข้างต้นเป็นหลักฐานที่แสดงว่าสุนตอาบนำของผู้ที่จะไปละหมาดวันศุกร์

8.9- บทบัญญัติว่าด้วยการค้าขายของผู้ที่จะละหมาดวันศุกร์ หน้า 44 บรรทัดที่ 6 ได้กล่าวว่

دان حرام اتس اورغیغ واجب اتس جمعة دغن او مفام برحوال سفرة سكل عقد دان سكل فكر جان

ความว่า ถือเป็นที่หะรอมแก่ผู้ที่ต้องการทำการละหมาดมอะฮฺที่จะเข้าไปยุ่งเกี่ยวกับการค้าขายเช่นการทำสัญญา หรือกิจการงานอื่น ๆ

ข้อความข้างต้นมีความสอดคล้องกับอัลกุรอานที่อัลลอฮฺ ได้ตรัสว่

﴿ يَا أَيُّهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا إِذَا نُودِيَ لِلصَّلَاةِ مِنْ يَوْمِ الْجُمُعَةِ فَاسْعَوْا إِلَىٰ

ذِكْرِ اللَّهِ وَذَرُوا الْبَيْعَ ذَٰلِكُمْ خَيْرٌ لَكُمْ إِنْ كُنْتُمْ تَعْلَمُونَ ﴾

ความว่า โอ้บรรดาผู้ศรัทธา เมื่อได้มีเสียงร้องเรียก (อาซาน) เพื่อทำการละหมาดในวันศุกร์ ก็จงรีบเร่งไปสู่การรำลึกถึงอัลลอฮฺ และจงละทิ้ง การค้าขายเสีย นั้นเป็นการดีสำหรับพวกเจ้า หากพวกเจ้ารู้

อายะฮฺอัลกุรอานข้างต้นเป็นหลักฐานที่แสดงว่าการค้าขายในช่วงเวลาที่มีการเชิญชวนไปละหมาดวันศุกร์นั้นเป็นการกระทำที่หะรอม

หมวดที่ 9 ว่าด้วย การละหมาดอีตทั้งสองปรากฏใน หน้า 44 จากการศึกษาวิเคราะห์พบว่าท่าน ชัยคุ มุหัมมัด บิน อิสมาอีล ดาวูด อัลพะฎอนีย์ได้กล่าวบทบัญญัติอย่างเดียวโดยมิได้อ้างหลักฐานแต่อย่างใดซึ่งมีตัวอย่างดังต่อไปนี้

9.1 –บทบัญญัติว่าด้วยการละหมาดอีตปรากฏในหน้า 44 บรรทัดที่4 ได้กล่าวว่า

برمول سمبهيخ دوا ماريراى فطره دان أضحى سنة مؤكدة

ความว่า การละหมาดอีติลฟิตรีย์ และอีติลฮัจญ์นั้นถือว่าการละหมาดสุนัตมุอักกะดะฮ์

ข้อความข้างต้นมีความสอดคล้องกับหะดีษที่รายงานโดยญะละฮะฮ์ บิน อุบัยดิลละฮ์ได้กล่าวว่า

(( ))

ความว่า มีห่าละหมาดในหนึ่งวันกับหนึ่งคืน ชาวอาหรับชนบท ได้ถามว่า ที่จำเป็นเหนืออื่นนอกจากห่าละหมาดนั้น ยังมีอีกไหม ท่านนบี ตอบว่า ไม่มี นอกจากเป็นการละหมาดสุนัต

ตัดยุงหะดีษ

หะดีษข้างต้นบันทึกโดย มุสลิม ในหนังสือเศฮีหฺ มุสลิม เล่มที่ 1 หน้าที่40 หมายเลขหะดีษ 11

หะดีษข้างต้นเป็นหลักฐานที่แสดงว่าการละหมาดที่เป็นฟิรฎุนั้นมีห่าเวลาเท่านั้น ดังนั้นการละหมาดอีตทั้งสองนั้นถือว่าการละหมาดสุนัต

9.2 – บทบัญญัติว่าด้วยการอ่านคุตบะฮ์หลังละหมาดอีต ปรากฏในหน้า 44 บรรทัดที่ 36 ได้กล่าวว่า

دان دسنه باچکن دوا کمدين درفدا سمبهيخ

ความว่า และสุนัตอ่านคุตบะฮ์หลังละหมาดอีตทั้งสอง

ข้อความข้างต้นมีความสอดคล้องกับหะดีษที่รายงานโดย อิบนิอับบาสได้กล่าวว่า

(( ))

ความว่า ฉันได้ออกไปพร้อมกับท่านนบีในวันอีตฟิตรีและอีตอัฮฮา

ท่านได้ละหมาด แล้วจึงอ่านคุตบะฮ์

ตัคญุหะดีษ

หะดีษข้างต้นบันทึกโดย บุคอรีห์ ในหนังสือเศาะฮีหฺ บุคอรีห์ เล่มที่ 1 หน้า ที่331
หมายเลขหะดีษ 932

หะดีษข้างต้นเป็นหลักฐานที่แสดงว่าการอ่านคุตบะฮ์หลังละหมาดอีกถือว่าเป็น
สุนัต

หมวดที่ 10 บทบัญญัติว่าด้วย การละหมาดอันเนื่องจากเกิดสุริยุปราคาและ
จันทรุปราคา (อัลกุสุฟ) ปรากฏในหน้า 45 จากการศึกษา วิเคราะห์พบว่าท่าน ชัยคุ มุหัมมัด บิน อิศ
มาอีล ดาวูด อัลพะฎอนียฺได้กล่าวบทบัญญัติอย่างเดียวกันโดยมิได้อ้างหลักฐานแต่อย่างใดซึ่งมีตัวอย่าง
ดังต่อไปนี้

10.1 - บทบัญญัติว่าด้วยการละหมาดอันเนื่องจากเกิดสุริยุปราคาและจันทรุปราคา
ปรากฏในหน้าที่45 บรรทัดที่ 19 ได้กล่าวว่า

این باب فدا میاتکن سمیع کر منا متهار ی دان بولن بر مول کدواث سنة مؤ کد

ความว่า ในหมวดนี้เป็นการชี้แจงเกี่ยวกับการละหมาดอันเนื่องจากเกิดสุริยุปราคา
และจันทรุปราคา และการละหมาดทั้งสองนั้นถือว่าการละหมาดสุนัต

ข้อความข้างต้นมีความสอดคล้องกับอัล หะดีษที่รายงานโดยอบี มัสฮูด อัลอันศอ
รียฺได้กล่าวว่า

))

((

ความว่า แท้จริงดวงอาทิตย์และดวงจันทร์นั้น ทั้งสองเป็นส่วนหนึ่ง
จากบรรดาสัญญานแห่งความยิ่งใหญ่ของอัลลอฮ์ที่พระองค์ทรงให้
ป่าวเกรงกลัวต่อพระองค์ﷻ และทั้งสองไม่ได้มีความมืด อันเนื่อง
จากการตายของผู้ใด เมื่อพวกท่านได้พบปรากฏการณ์ดังกล่าว พวก
ท่านจงละหมาดและวิงวอนต่ออัลลอฮ์ จนกว่าสิ่งที่เกิดกับพวกท่าน
คายออก

คำวินิจฉัยหะดีษ

หะดีษข้างต้นบันทึกโดย อิมาม มุสลิม ในหนังสือเศาะहीหฺ มุสลิม เล่มที่ 3 หน้า ที่ 484 หมายเลขหะดีษ 21

หะดีษข้างต้นเป็นหลักฐานที่แสดงว่าการทำการละหมาดอันเนื่องจากการเกิดสุริยุปราคาและจันทรุปราคานั้นถือว่าเป็นการละหมาดที่สุนัต

10.2-บทบัญญัติว่าด้วยวิธีอ่านในการละหมาดกุสุฟและละหมาดกุสุฟปรากฏในหน้าที่46บรรทัดที่ 4

دان سنة ديار يغكن بجأن فدا سمبهیغ کر مان بولن دان دفر لا منکندي فدا کر منا متھاري

ความว่าและถือเป็นสุนัตอ่านเสียงดังในการละหมาดอันเนื่องจากการเกิดสุริยุปราคา และสุนัตอ่านเสียงเบาในการละหมาดอันเนื่องจากการเกิดจันทรุปราคา

ข้อความข้างต้นมีความสอดคล้องกับอัล-หะดีษที่รายงานโดยสุมาเราะฮฺ บิน ญุนดับ ได้กล่าวว่า

(( ))

ความว่า ท่านนบี ได้ละหมาดนำพวกเราใน เหตุการณ์ สุริยุปราคา โดยพวกเราไม่ได้ยินเสียงของท่าน

ตัดจบหะดีษ

หะดีษข้างต้นบันทึกโดย ตูรมีสีย์ ในหนังสือสุนัน ตูรมีสีย์ เล่มที่ 2 หน้า ที่451 หมายเลขหะดีษ 562

ระดับของหะดีษ

ท่านซัยคุ มุหัมมัด บิน อัลคุดลอฮฺ อัลเคาะตีบ อัล ตับรีสีย์ ได้กล่าวในหนังสือ มิชกาตุอัล มะสอบีหฺ เล่ม 1 หน้า 335 หมายเลขหะดีษ 1490 เป็นหะดีษที่ ฎะอ์อีฟ ( )

หะดีษข้างต้นเป็นหลักฐานที่แสดงว่าถือเป็นสุนัตอ่านในการละหมาดอันเนื่องจากการเกิดสุริยุปราคาด้วยเสียงเบา

และมีความสอดคล้องกับอัล-หะดีษที่ได้กล่าวถึงการละหมาดกุสุฟที่รายงานโดยท่านหญิงอะอิชะฮฺได้กล่าวว่า

(( ))

ความว่า ท่านนบีได้อ่านเสียงดังในการละหมาดอันเนื่องจากเกิดจันทรุปราคา

ตัลฎุอะหะดีษ

หะดีษข้างต้นบันทึกโดย มุสลิม ในหนังสือเศาะหีหฺมุสลิม เล่มที่ 2 หน้า ที่618 หมายเลขหะดีษ 901 จากหะดีษที่รายงานโดย อาอิชะฮฺ

หะดีษข้างต้นเป็นหลักฐานที่แสดงว่าถือเป็นผู้สู้นอ่านในการละหมาดอันเนื่องจากเกิดจันทรุปราคาด้วยเสียงดัง

หมวดที่ 11 บทบัญญัติว่าด้วยการละหมาดของฝน (อิสติสกออ์) ปรากฏในหน้า 46 จากการศึกษา วิเคราะห์พบว่าท่าน ชัยคุ มุหัมมัด บิน อิสมาอีล ดาวูด อัลพะฎอนียฺได้กล่าวบทบัญญัติอย่างเดียวโดยมิได้อ้างหลักฐานแต่อย่างใดซึ่งมีตัวอย่างดังต่อไปนี้

11.1 – บทบัญญัติว่าด้วยการละหมาดของฝนปรากฏในหน้าที่ 46 บรรทัดที่ 9 ได้กล่าวว่

این باب فدا میاتکن سمیهیخ مینتا موجن اداله ای سنه مؤ کده

ความว่า ในหมวดนี้เป็นการชี้แจงเกี่ยวกับการละหมาดของฝนซึ่งเป็นการละหมาดที่ถือเป็นผู้สู้น

ข้อความข้างต้นมีความสอดคล้องกับอัลหะดีษรายงานโดยอิบนิอับบาสได้กล่าวว่า

)

((

ความว่า ท่านนบี ได้ออกไปด้วยความนอบน้อม ความถ่อมตัว
 สำนวมตนได้ทำการละหมาดสองรอกอ์ต เหมือนกับการ
 ละหมาดอิ็ด และท่านเราะฮฺสูลไม่ได้ทำการอ่านคุตบะฮฺอย่าง
 คุตบะฮฺของการละหมาดอิ็ด

ตัลกรียฎุหะดีษ

หะดีษข้างต้นบันทึกโดย นะสาอีฮฺ ในหนังสือสุนัน นะสาอีฮฺ อัลกุบรอหฺ เล่มที่ 1 หน้า ที่561หมายเลขหะดีษ 1826

ระดับของหะดีษ

ท่านซัยคุ อัลบานีย์ ได้กล่าวในหนังสือ มุคตะศอร์ อิรฺวาอฺ อัลมะอะลีล (เล่ม 1 หน้า 134 หมายเลขหะดีษ 669 เป็นหะดีษที่ หะสัน¹⁸ ( ))

หะดีษข้างต้นท่านเราะฮฺลุสได้ทำการละหมาดขอฝนโดยที่ท่านมิได้กล่าวด้วยสำนวนที่บังคับให้ปฏิบัติแต่อย่างใดดังนั้นก็จึงเป็นหลักฐานที่แสดงว่าการละหมาดขอฝนถือว่าเป็นการละหมาดที่สุหนัต

11. 2 - บทบัญญัติว่าด้วยการอ่านคุดบะฮฺที่สอง ปรากฏในหน้าที่ 46 บรรทัดที่ 21 ได้กล่าวว่า

د ان سنة بر مادف كقبلة درفد يغكواث
 ความว่า ผู้อ่านคุดบะฮฺสุหนัต ให้หันหน้าไปทางกิบลัตเมื่ออ่านได้หนึ่งในสามของคุดบะฮฺที่สอง
 ข้อความข้างต้นมีความสอดคล้องกับอัล หะดีษที่รายงานโดยอบีสุรอยเราะฮฺได้กล่าวไว้

(( ))

ความว่า วันหนึ่งท่านเราะฮฺลุสได้ออกไปขอฝนและท่านได้นำพวกเราละหมาดสองรอกออตโดยไม่มีการอาซานและอิกอมะฮฺ จากนั้นท่านได้อ่านคุดบะฮฺ แก่พวกเราและได้ วิงวอนขอคูอาฮ์ ต่อพระองค์อัลลอฮฺ และได้หันหน้าไปทางกิบลัต ยกมือทั้งสองข้างขึ้น แล้วกลับฝ่าคลุมของท่าน โดยท่านได้กลับเอาด้านขวาไปไว้ด้านซ้าย และด้านซ้ายไว้ด้านขวา

¹⁸ หะดีษที่มีสายรายงานติดต่อกันอย่างไม่ขาดสาย ตั้งแต่ต้นสายจนถึงปลายสาย โดยผู้รายงานต้องเป็นผู้มีคุณธรรม แต่สมรรถภาพการจำหย่อนกว่าหะดีษผู้รายงานหะดีษเศาะหฺ์ และ ไม่ขัดแย้งกับผู้รายงานอื่นที่น่าเชื่อถือกว่า และ ไม่มีความบกพร่องที่ซ่อนเร้น(Ujwah , 1991:45)

คำวินิจฉัยหะดีษ

หะดีษข้างต้นบันทึกโดย อิบนิมาญะฮฺ ในหนังสือสุนันอิบนิมาญะฮฺ เล่มที่ 1 หน้า 404 หมายเลขหะดีษ 1268 จากหะดีษที่รายงานโดย อิบิสุรอยรฮฺ

ระดับของหะดีษ

ท่านชัยคุ อัลบานีย์ ได้กล่าวในหนังสือ เงาะอีฟ อิบนิมาญะฮฺ เล่ม 1 หน้า 94 หมายเลขหะดีษ 232 เป็นหะดีษที่ เงาะอีฟ

หะดีษข้างต้นท่านเราะฮฺลุได้หันหน้าไปทางกิบละฮฺเมื่ออ่านคุตบะฮฺได้ส่วนหนึ่ง โดยที่ท่านมิได้กล่าวส่วนที่บังคับให้ปฏิบัติแต่อย่างใดจึงเป็นหลักฐานที่แสดงว่าผู้อ่านคุตบะฮฺ สุนัต ให้หันหน้าไปทางกิบละฮฺเมื่ออ่านคุตบะฮฺได้ส่วนหนึ่ง

11.3- บทบัญญัติว่าด้วยการกลับฝ่าคลุม ปรากฏในหน้าที่ 46 บรรทัดที่ 22 ได้กล่าว ว่า

دان سنة دفالينكن اوله اكن كاین سليندغن ييگانن ككيري دان عكسن دان ييغ دأتس كباوه دان عكسن

ความว่า และถือเป็นสุหนัตกลับฝ่าคลุมของผู้อ่านคุตบะฮฺจากซ้ายไปขวา และกลับกัน และจากข้างบนลงข้างล่าง

ข้อความข้างต้นมีความสอดคล้องกับหะดีษที่รายงานโดยอิบิ สุรอยเราะฮฺได้กล่าวว่า))

((

ความว่า วันหนึ่งท่านเราะฮฺลุได้ออกไปขอฝนและท่านได้นำพวกเราละหมาดสองรอกอัต โดยไม่มีการอาซานและอิกอมะฮฺ จากนั้นท่านได้อ่านคุตบะฮฺ แก่พวกเราและได้ วิงวอนขอคูอาฮ์ ต่อพระองค์อัลลอฮฺ และได้หันหน้าไปทางกิบละฮฺ ยกมือทั้งสองข้างขึ้น แล้วกลับฝ่าคลุมของท่าน โดยท่านได้กลับเอาด้านขวาไปไว้ด้านซ้าย และด้านซ้ายไว้ด้านขวา

หะดีษข้างต้นท่านเราะสูลได้ทำการกลับฝ่าคลุมของท่านหลังจากที่ท่านได้อ่านคุตบะฮ์ได้ส่วนหนึ่งโดยที่ท่านมิได้กล่าวสั่งใช้ให้ปฏิบัติอย่างเด็ดขาดแต่อย่างใดจึงเป็นหลักฐานที่แสดงว่าถือเป็นส่วนกลับฝ่าคลุมของผู้อ่านคุตบะฮ์จากซ้ายไปขวา และกลับกัน และจากข้างบนลงข้างล่าง

11.4- บทบัญญัติว่าด้วยการอ่านคฺุอาอันในขณะที่ฟาร้องและฟ้าแลบปรากฏในหน้าที่ 46 บรรทัดที่ 27 ได้กล่าวว่า

دان سنة مغوف تسبيح تتكل مندغر كوروه دان مليهت كيلت ديجان سبحان من يسبح

الرعد بحمدہ

ความว่า ถือเป็นการสูนตกล่าวตัสบีหฺ์ในขณะที่ได้ยินเสียงฟาร้องและเมื่อได้เห็นฟ้าแลบโดยอ่าน

ความว่า “มหาบรฺิสฺุทฺหฺ์ผู้ซึ่งฟาร้องได้กล่าวสรรเสริญสฺุคฺุดีต่อพระองค์ และมวลมะลาอิกะฮฺ์ก็เช่นกันเนื่องจากความเกรงกลัวต่อพระองค์”

ข้อความข้างต้นมีความสอดคล้องกับอัลหะดีษที่รายงานโดยอับดุลลอฮฺ บิน อีซฺุฮฺ บิรฺุ ได้กล่าวว่า

ﷺ))

((

ความว่าท่านนบิเมื่อได้ยินเสียงฟาร้อง ท่านจะทำการหยุดพูดและท่านจะกล่าวว่า

“ ”

“มหาบรฺิสฺุทฺหฺ์ผู้ซึ่งฟาร้องได้กล่าวสรรเสริญสฺุคฺุดีต่อพระองค์และมวลมะลาอิกะฮฺ์ก็เช่นกันเนื่องจากความเกรงกลัวต่อพระองค์” หลังจากนั้นท่านได้กล่าวว่านี่คือการทดสอบแก่ชาวโลก

ตำรฺิจญฺ์หะดีษ

หะดีษข้างต้นบันทึกโดย อิมามมาลิก ในหนังสืออัลมุวัฏฏอฮฺ เล่มที่ 2 หน้า ที่ 992

หมายเลขหะดีษ 1801

ระดับของหะดีษ

ชัยคุ อัลอิสลามอิบนิ อัดดัยมียะฮุ กล่าวในหนังสืออัลกะละมิ อัดตอยิบ เล่มที่ 1 หน้าที่ 135 ว่าเป็นหะดีษที่ เศาะหึหุ

หะดีษข้างต้นเป็นหลักฐานที่แสดงว่าสุนัตกล่าวตัสบีหฺ์ในขณะที่ได้ยินเสียงฟ้าร้อง และเมื่อได้เห็นฟ้าแลบโดยอ่าน “สุบหานะมันยุตฺบิหฺุ อีรเราะคุ บิหฺัมคิฮฺิ วะ อัลมะลาอิกะติ มิน คิพะติฮฺิ”

หมวดที่ 12 บทบัญญัติว่าด้วย การละหมาดศฟ(เศาะลาตุ อัลญะนาซะฮฺุ) ปรากฏใน หน้าที่ 47 จากการศึกษา วิเคราะห์พบว่าท่าน ชัยคุ มุหัมมัด บิน อิสมาอิล ดาฎูด อัลพะฎอนียฺได้กล่าว บทบัญญัติอย่างเดียวโดยมิได้อ้างหลักฐานแต่อย่างใดซึ่งมีตัวอย่างดังต่อไปนี้

12.1 – บทบัญญัติว่าด้วยการละหมาดฆออิบ¹⁹ (ละหมาดที่ศฟไม่มีข้างหน้าผู้ ละหมาด) ปรากฏในหน้าที่ 47 บรรทัดที่ 25 ได้กล่าวว่า

دان جك تباد كتهوي عين سكيلفون بهكن دستكن سمبيغ كارن سمبيغ اتس

मित يغ ايت ماروس

ความว่า หากไม่ทราบตัวตนของศฟ ก็ถือว่าสุนัตให้ละหมาดเพราะเป็นการ ละหมาดศฟที่เฆาะอิบซึ่งเป็นการละหมาดที่ฮารุส (อนุญาตให้ละหมาด)

ข้อความข้างต้นมีความสอดคล้องกับหะดีษที่รายงาน โดยอะบิสุรอยเราะฮฺจากท่านน บิได้กล่าวว่า

)

((

ความว่า ท่านเราะฮฺลุ ได้รับแจ้งข่าวการเสียชีวิตของกษัตริย์นัจญูซียฺ ในวันที่เขาเสียชีวิต ท่านได้ออกไปยังสถานที่ละหมาดและได้จัดแถวผู้

¹⁹ นักวิชาการกฎหมายอิสลามมีความเห็นเกี่ยวกับการละหมาดศฟที่ศฟไม่มีข้างหน้าผู้ละหมาดออกเป็นสองทัศนะด้วยกัน กล่าวคือทัศนะที่หนึ่ง อนุญาตให้ละหมาดศฟได้ซึ่งเป็นทัศนะของซาฟิฮฺียะฮฺ และหะนาบิละฮฺ ทัศนะที่สอง ไม่อนุญาตให้ละหมาดศฟได้ซึ่งเป็นทัศนะของหะนะฟิยะฮฺ และมะลิกิยะฮฺ เพราะการละหมาดฆออิบของท่านนบีนั้นเป็นเรื่องคุซุฮฺิ (เรื่องเฉพาะ) กับกษัตริย์นัจญูซียฺเท่านั้น (al – Zuhaili , 1996 : 2/ 504) ผู้วิจัยมีความเห็นว่าอนุญาตละหมาดศฟที่ศฟไม่มีข้างหน้าผู้ละหมาด(ฆออิบ)ได้เพราะปรากฏหลักฐานที่มีน้ำหนักมากกว่า สอดคล้องกับท่านอิหม่ามวะฮิบีได้กล่าวว่า "ทัศนะของเราถือว่าอนุญาตให้ละหมาดฆออิบได้ หลักฐานของเราก็คือฮาดิษที่กล่าวถึงการละหมาดให้กับกษัตริย์นัจญูซียฺ ซึ่งเป็นฮาดิษที่ถูกต้องไม่มีความคลุมเครือใดๆในฮาดิษนี้ (al – Nawawi , 1980. : 5/ 211)

คนและท่าน ได้ละหมาดโดยได้ตักบิรสี่ครั้ง และท่าน ได้กล่าวว่าพวกท่าน
จงขอกฎโทษให้กับพี่น้องของพวกท่านเถิด

ตำรียุญหะดีษ

หะดีษข้างต้นบันทึกโดย บุคอรีห์ ในหนังสือเศาะหีหฺ บุคอรีห์ เล่มที่ 1 หน้า ที่409
หมายเลขหะดีษ 1333

หะดีษข้างต้นท่านเราะสูล ได้ละหมาดศฟของผู้ปกครองประเทศหะบะชะฮฺซึ่ง
พระองค์ทรงพำนักอยู่ต่างสถานที่กัน ดังนั้นจึงเป็นหลักฐานที่แสดงว่าสุนัตให้ละหมาดศฟที่ศฟไม่มี
ข้างหน้าผู้ละหมาดศฟ

12.2 – บทบัญญัติว่าด้วยการอ่านคฺุอาอ์แก่ผู้ตายปรากฏในหน้าที่ 48 บรรทัด 26

(دان سنة 5 هـ)

ความว่า และสุนัตให้เพิ่มคำขอพร ความว่า
ข้าแต่อัลลอฮฺ ได้โปรดอภัยแก่เขา ได้โปรดเมตตาแก่เขา ได้โปรดให้เขามีความสุข และได้โปรด
ไม่ถือโทษเขา

ข้อความข้างต้นมีความสอดคล้องกับอัลหะดีษที่รายงานโดยอาวฟุ บิน มาลิกได้ก
ล่าวว่า

)

((

ความว่า ท่านเราะสูล ﷺ ได้ละหมาด แก่ศฟหนึ่ง ฉันได้ยินท่านได้
กล่าวว่า ข้าแต่อัลลอฮฺ ได้โปรดอภัยแก่เขา ได้โปรด เมตตา
แก่เขา ได้โปรดให้เขามีความสุขได้โปรดไม่ถือโทษเขา

ตำรียุญหะดีษ

หะดีษข้างต้นบันทึกโดย มุสลิม ในหนังสือเศาะหีหฺมุสลิม เล่มที่ 2 หน้า ที่662
หมายเลขหะดีษ 963

หะดีษข้างต้นเป็นหลักฐานที่แสดงว่าสุนัตอ่านคฺุอาอ์แก่ผู้ตาย

12.3-บทบัญญัติว่าด้วยการอ่านคูอาฮ์ ในขณะที่ตักบิรที่สี่ ปรากฏในหน้าที่ 49 บรรทัดที่ 1 ได้กล่าวว่า

دان سنة دباچ كمدین درفدا تكبير یغكأ مفت)

(

ความว่า และสุนัตให้เพิ่มคำในขณะที่ตักบิรที่สี่

ความว่าข้าแต่อัลลอฮ์ได้โปรดอย่าขัดขวางเราจากผลบุญของเขาและได้โปรดอย่าให้พวกเราต้องเผชิญวิฤตกรรมภายหลังเขาจากไปและได้โปรดอภัยโทษให้เราและให้เขา

ข้อความข้างต้นมีความสอดคล้องกับอัล หะดีษที่รายงานโดยอบีสุรเราะฮ์ ท่านเราะฮ์ลุได้ทำการคูอาฮ์ว่า

((

))

ความว่า ข้าแต่อัลลอฮ์ ได้โปรด อย่าขัดขวางเราจากผลบุญของเขาและได้โปรดอย่าให้พวกเราต้องเผชิญวิฤตกรรมภายหลังเขาจากไปและได้โปรดอภัยโทษให้เราและให้เขา

ตำร็ญญ์หะดีษ

หะดีษข้างต้นบันทึกโดย ออบูดาวูด ในหนังสือสุนันอบูดาวูด เล่มที่1 หน้า576 หมายเลขหะดีษ 3201

ระดับของหะดีษ

ท่านชัยคุ มุฮัมมัด บิน อับดุลลอฮ์ อัลเคาะติบ ได้กล่าวในหนังสือมัสกาดุ อัลมะศอบิห์เล่มที่ 1 หน้าที่ 377 ว่าเป็นหะดีษที่เศาะหีห

หะดีษข้างต้นเป็นหลักฐานที่แสดงว่าสุนัตอ่านคูอาฮ์แก่ผู้ตาย

4.3.2 วิธีการอธิบายบทบัญญัติด้วยหลักฐานอิจญ์มาฮ์

อิจญ์มาฮ์มีความหมายว่า ความเห็นที่สอดคล้องของบรรดานักวินิจัยกฎหมายอิสลาม ซึ่งเป็นประชาชาติของท่านศาสดามุฮัมมัดﷺ ในช่วงเวลาใดเวลาหนึ่ง ภายหลังการเสียชีวิตของท่าน ในเรื่องใดเรื่องหนึ่งเกี่ยวกับศาสนา นักกฎหมายอิสลามส่วนใหญ่เห็นว่า อิจญ์มาฮ์สามารถนำมาใช้เป็นบ่อเกิดและอ้างอิงในการอธิบายกฎหมายอิสลามได้ ดังนั้นจึงถือได้ว่าอิจญ์

มาเป็นแหล่งที่มาของกฎหมายแหล่งหนึ่งที่บรรดาอุละมาอ์ได้นำผลของการอิญมาอ์มาใช้ในการอธิบายกฎหมายอิสลาม เมื่อไม่ปรากฏความหรือนัยยะในอัลกุรอานหรือหะดีษที่ต่ออธิบายถึงบทบัญญัติหนึ่ง ๆ การใช้หรือการอ้างถึงหลักฐานที่มีลักษณะเป็นอิญมาอ์สามารถถือได้ว่าเป็นหนึ่งในบรรดาหลักฐานที่อ้างถึง โดยท่านชัยคุหมัมมัด บิน อิสมาอีล ดาวูดในตำราของท่านเล่มนี้ ซึ่งมีตัวอย่างปรากฏมากมายดังที่จะนำมากล่าวต่อไปนี้

อิญมาอ์ที่ 1 บทบัญญัติว่าด้วยการตะฮัมมุหรืออาบน้ำละหมาดด้วยฝุ่นปรากฏในหน้า 17 บรรทัดที่ 27 ซึ่งเป็นการอิญมาอ์ของอุละมาอ์เกี่ยวกับอวัยวะที่ใช้ในการตะฮัมมุ นั่นคือไบหน้า และมือทั้งสองข้างเท่านั้น

دان كتهوي اولهم بهواسن تله اجماع سكل علماء أتس بهواسن تيمم ايت تر تنتو اي فد
موكا دان دواتافق تاغن جوا

ความว่า และเจ้าจงทราบวามดีเอกฉันท์ของปวงปราชญ์ว่าการตะฮัมมุ นั้นกระทำเฉพาะไบหน้าและสองฝ่ามือเท่านั้น

ข้อความข้างต้นมีความสอดคล้องกับหะดีษที่รายงานโดยอัมมาร์ ได้กล่าวว่า

(( ))

ความว่า ท่านนบี ได้ตบดินด้วยมือของท่านแล้วท่านเช็ดที่ไบหน้า

และฝ่ามือ

ตำริญหะดีษ

หะดีษข้างต้นบันทึกโดย อิมาม บุคอรีย์ ในหนังสือเศาะหีหฺ บุคอรีย์ เล่มที่ 1 หน้า ที่ 128 หมายเลขหะดีษ 343

หะดีษข้างต้นเป็นหลักฐานที่แสดงว่า อวัยวะในการตะฮัมมุ นั้นมีสองประการคือไบหน้าและมือทั้งสองข้าง

นักกฎหมายอิสลามจึงได้นำหะดีษข้างต้นเป็นที่มาของการอิญมาอ์ในการอธิบายกฎหมายอิสลามว่าด้วยอวัยวะในการตะฮัมมุ นั่นคือไบหน้าและมือทั้งสองข้าง ท่านชัยคุ หมัมมัด บิน อิสมาอีล ดาวูดก็ได้นำอิญมาอ์ข้างต้นมาเขียนในตำราของท่าน ประเด็นนี้มีความสอดคล้องกับอิมามนะวะวี ท่านได้กล่าวในหนังสืออัลมัญญูอ์ว่านักวินิจัยกฎหมายอิสลามได้วินิจัยว่าอวัยวะในการตะฮัมมุ นั้นมีสองประการคือ ไบหน้าและมือทั้งสองข้าง (al-Nawawi, 1980 : 239)

อิจญ์มาอ์ที่ 2 บทบัญญัติว่าด้วยเป็นการอิจญ์มาอ์ของอุละมาอ์เกี่ยวกับองค์ประกอบที่สามของการละหมาดศฟกล่าวคือตักบิรสี่ครั้งปรากฏในหน้า 48 บรรทัดที่ 1

دان روكن يثكتيكاث تكبير امفت كالي دغن تكبيرة الاحرام دغن اجماع

ความว่า นักกฎหมายอิสลามมีมติเอกฉันท์แล้วว่าองค์ประกอบ (ละหมาดญะนาซะฮฺ) ที่สาม คือตักบิรสี่ครั้งรวมกับตักบิเราะตุ อัลอิหฺรอม

ข้อความข้างต้นมีความสอดคล้องกับหะดีษที่รายงานโดยอะบิซุรอยเราะฮฺจากท่านนบีได้กล่าวว่า

)

((

ความว่า ท่านเราะฮฺลุ ได้รับแจ้งข่าวการเสียชีวิตของกษัตริย์ญญาซีร ในวันที่เขาเสียชีวิต ท่านได้ออกไปยังสถานที่ละหมาดและได้จัดแถวผู้คนและท่านได้ละหมาดโดยได้ตักบิรสี่ครั้งและท่านได้กล่าวว่าพวกท่านจงขอยกโทษให้กับพี่น้องของพวกท่านเถิด

ตักริญฺหะดีษ

หะดีษข้างต้นบันทึกโดย บุคอรี ในหนังสือเศาะฮีหฺ บุคอรี เล่มที่ 1 หน้า ที่ 409 หมายเลขหะดีษ 1333

หะดีษข้างต้นเป็นหลักฐานที่แสดงว่าการตักบิรก็เป็นองค์ประกอบหนึ่งของการละหมาดศฟ นักกฎหมายอิสลามจึงได้นำหะดีษข้างต้นเป็นที่มาของการอิจญ์มาอ์ในการอธิบายกฎหมายอิสลามว่าด้วยตักบิรนั้นเป็นองค์ประกอบหนึ่งของการละหมาดศฟ ท่านซัยคุ มุหัมมัด บินอิสมาอีล ดาวูดก็ได้นำอิจญ์มาอ์ข้างต้นมาเขียนในตำราของท่าน ประเด็นนี้มีความสอดคล้องกับอิบนิอัลมุญซิร ท่านได้กล่าวในหนังสืออิจญ์มาอ์ลอิบบนิมุญซิรว่านักวินิจฉัยกฎหมายอิสลามได้วินิจฉัยว่าผู้ละหมาดศฟนั้นจะต้องมีการตักบิร(al – Munziri , 1999 : 51)

4.3.4 วิธีการอ้างบทบัญญัติด้วยหลักฐานกียาส

การกียาสหรือการเทียบเคียงหมายถึง การผนวกสิ่งที่ไม่มีความกำหนด บทบัญญัติเข้ากับสิ่งที่มีตัวบทกำหนดบทบัญญัติ เพราะสิ่งทั้งสองนั้นมีสาเหตุ (อิลละฮฺ) ของการ

กำหนดบทบัญญัติเหมือนกัน กล่าวคือ เมื่อพบสิ่งใดสิ่งหนึ่งที่มีการกำหนดบทบัญญัติไว้ ซึ่งสามารถรู้สาเหตุของการบัญญัติสิ่งนั้นโดยวิธีใดวิธีหนึ่ง จากนั้นพบสาเหตุเดียวกันในอีกสิ่งหนึ่งที่ไม่มีตัวบทกล่าวถึง ก็สามารถที่จะใช้บทบัญญัติสิ่งเดียวกันได้

นักกฎหมายอิสลามส่วนใหญ่เห็นว่า การกียาสสามารถนำมาใช้เป็นบ่อเกิดและอ้างอิงในการอธิบายกฎหมายอิสลาม ดังนั้นจึงถือได้ว่ากียาสเป็นแหล่งที่มาของกฎหมายแหล่งหนึ่ง ที่บรรดาอุละมาอ์ได้นำผลจากการกียาสมาใช้ในการอธิบายกฎหมายอิสลามเมื่อไม่ปรากฏความหรือนัยยะในอัลกุรอานหรือหะดีษที่สอดคล้องกับบทบัญญัติหนึ่ง ๆ การใช้หรือการอ้างถึงหลักฐานที่มีลักษณะเป็นกียาสสามารถถือได้ว่าเป็นหนึ่งในบรรดาหลักฐานที่อ้างถึง โดยท่านชัยคุมุหัมมัด บิน อิสมาอีล ดาวูดในตำราของท่านเล่มนี้ ซึ่งมีตัวอย่างปรากฏมากมายดังที่จะนำมากล่าวต่อไป

กียาสที่ 1 หน้า 17 บรรทัดที่ 15 ซึ่งเกี่ยวกับตะยัมมูมที่สามารถแทนน้ำเพื่ออาบน้ำได้

برمول فرض تيمم ليم فركارا فرتمان نية يعني نية مهاروسكن سمبيغ اتو طواف اتو مينتوه مصحف دان او مضمات سفره دنيتش (نويت التيمم لا ستباحة فرض الصلاة) سهاج اكو تيمم كارن مهارسكن فرض سمبيغ اتو (نويت التيمم لا ستباحة الصلاة) سهاجا اكو تيمم كارن مهارسكن سمبيغ مك نية يغفرتام دسمبيغ دغندي فرض دان بيراف سنة دان فد يغكدوا سمبيغ دغندي اكن سنة جوا تياد فرض مك جمعة سفره حكم فرض بر سلا من سمبيغ جنازه سفره حكم سمبيغ سنة دان دقياسكن نية مينتوه مصحف دان طواف دغن مهارسكن كدواث .

ความว่า ฟัรฎุตะยัมมูมมีห้าประการ ประการที่หนึ่งตั้งเจตนา หมายความว่า ตั้งเจตนาเพื่อขอเป็นสิ่งอนุมัติละหมาดหรือญะวาฟหรือตะต้องอัลกุรอานเป็นต้น การกล่าวการตั้งเจตนา นั้นเช่น (นะวัยตุตะยัมมูมิลิอิสติบาหะติฟะรุฎิฮ์อัลสอลาติ) ความว่า ข้าพเจ้าตะยัมมูมเพื่อขอเป็นสิ่งอนุมัติการละหมาดฟัรฎุ หรือ(นะวัยตุตะยัมมูมิลิอิสติบาหะติฮ์อัลสอลาติ) ความว่า ข้าพเจ้าตะยัมมูมเพื่อขอเป็นสิ่งอนุมัติการละหมาด การตั้งเจตนาตะยัมมูมประการที่หนึ่งนั้นสามารถกระทำการละหมาดฟัรฎุหนึ่งครั้ง และกระทำละหมาดสุนัตได้หลายครั้ง ส่วนผู้แสดงธรรมคุณะฮ์วันศุกร์นั้นเหมือนกับบทบัญญัติของฟัรฎุ แต่แตกต่างจากการเพื่อขอเป็นสิ่งอนุมัติการละหมาดศฟ ซึ่งเหมือนกับละหมาดสุนัต และจงเทียบเคียงการตะต้องอัลกุรอานกับญะวาฟเพื่อขอเป็นสิ่งอนุมัติทั้งสอง.

ข้อความข้างต้นมีความสอดคล้องกับหะดีษที่รายงานโดยอัมรอม บิน หุศัยน อัลเคาะซาอีฮ์ได้กล่าวว่า

))

((

ความว่า ท่านเราะสูลﷺได้ทำการละหมาด หลังจากนั้นได้เห็นผู้ชาย
คนหนึ่งแยกตัวอยู่ห่าง ไม่ทำการละหมาดพร้อมกับผู้คน ท่านเราะสูล
ﷺได้ถามว่า มีสิ่งใดหรือที่กีดกันท่านมิให้ละหมาดพร้อมกับผู้คน เขา
ตอบว่า ฉันมีขุญบูและไม่มีน้ำเพื่อทำความสะอาด ท่านเราะสูลﷺ
กล่าวว่า วาญิบแก่เจ้าตะข้มมูมด้วยดิน แท้จริงมันใช้ได้แก่เจ้า

ตำริญญะดีษ

หะดีษข้างต้นบันทึกโดย อิมาม บุคอรีห์ ในหนังสือเศาะฮีหฺ บุคอรีห์ เล่มที่ 1 หน้า ที่
134 หมายเลขหะดีษ 341

หะดีษข้างต้นเป็นหลักฐานที่แสดงว่าการตะข้มมูมนั้นสามารถกระทำแทนน้ำเพื่อ
อาบน้ำวาญิบได้

การตะข้มมูมเพื่อให้เป็นสิ่งอนุมัติละหมาดมีสาเหตุ(อิลละฮฺ) คือขาดน้ำ ดังนั้น
ตะข้มมูมเพื่อให้เป็นการอนุมัติเฉพาะวาฟและการแตะอัลกูรอันก็มีสาเหตุ(อิลละฮฺ) เหมือนกันคือ
ขาดน้ำ จึงสามารถใช้บทบัญญัติเดียวกันได้ ในประเด็นการตะข้มมูมเพื่อให้เป็นการอนุมัติเฉพาะวาฟ
และการแตะอัลกูรอัน ท่านซัยคุ มุหัมมัด บิน อิสมาอิล ดาวูด อัลพะฎอนีย์ ก็ได้นำหลักการกียาสมา
ใช้

กียาสที่ 2 บทบัญญัติว่าด้วยความประเสริฐของวันศุกร์ปรากฏในหน้า 43 บรรทัดที่ 35

دان ادافون فدا مالمث مك دغن قياس اتس ماريث

ความว่า และภาคกลางคืนของวันศุกร์นั้นเทียบเคียงจากภาคกลางวันของวันศุกร์

ข้อความข้างต้นมีความสอดคล้องกับหะดีษที่รายงานโดยอาวส์ บิน อาวส์จาก
ท่านนบีได้กล่าวว่า

(( ))

ความว่า แท้จริงบรรดาวันที่ประเสริฐสุดนั้นคือ วันศุกร์ดังนั้นพวก
เจ้าจงเศาะละวฮฺแก่นั้นให้มาก ๆ ในวันศุกร์

คำกริยาหะดีษ

หะดีษข้างต้นนั้นบันทึกโดยอบู ดาวูด ในหนังสือสุนัน อบู ดาวูด เล่มที่ 1 หน้าที่ 479 หมายเลขหะดีษ 1531

ระดับของหะดีษ

ท่านซัยคุ อัลบานีย์ กล่าวในหนังสือเศาะหฺ์หุอบูดาวูด เล่ม 1 หน้าที่ 285 ว่า เป็นหะดีษที่ เศาะหฺ์หุ

หะดีษข้างต้นเป็นหลักฐานที่แสดงว่า วันศุกร์นั้นเป็นวันที่ประเสริฐสุด
ภาคกลางวันของวันศุกร์มีสาเหตุ(อิลละฮฺ) คือความประเสริฐ ดังนั้นภาคกลางคืนของวันศุกร์ก็มีสาเหตุ(อิลละฮฺ) เหมือนกันคือความประเสริฐ จึงสามารถจับทบทบัญญัติเดียวกันได้ในประเด็นความประเสริฐของภาคกลางคืนท่านซัยคุ มุหัมมัด บิน อิสมาอิล ดาวูด อัลพะฎอนีย์ ก็ได้ นำหลักการกียาสมาใช้

4.3.5 วิธีการอ้างบทบัญญัติด้วยหลักฐานที่เป็นจาริตประเพณี (อูर्फ)

อูर्फหรือจาริตประเพณีหมายถึงสิ่งที่รู้จักในหมู่มนุษย์อย่างแพร่หลายซึ่งอาจจะมีในทุกประเทศหรือบางประเทศเท่านั้นทั้งที่เป็นคำพูดหรือการกระทำ กล่าวคือจาริตประเพณีที่รู้จักในหมู่มนุษย์อย่างแพร่นั้นจะต้องเป็นอูर्फที่ใช้ได้และไม่ขัดกับตัวบทของกฎหมายอิสลาม

ท่านซัยคุ มุหัมมัด บิน อิสมาอิล ดาวูด อัลพะฎอนีย์ก็ได้ใช้หลักฐานที่เป็นลักษณะอูर्फในการอ้างบทบัญญัติในหนังสือของท่าน วุซฮาหฺ์ อัลอัฟรอหฺ์ วะอิศบาหฺ์อัลพะลาหฺ์ดั่งที่ ปรากฏเป็นตัวอย่างต่อไปนี้

อูर्फที่ 1 บทบัญญัติว่าด้วยการเสียน้ำละหมาดโดยการสัมผัสส่วนหนึ่งส่วนใดของร่างกายระหว่างเพศหญิงกับเพศชายปรากฏในหน้า 14 บรรทัดที่ 28 ได้กล่าวว่า

دان د كهند قكي دغن لاكي 2 دان فرمفوان ايت يغ سده سمفي حد شهوة فد عرف

ความว่า และที่หมายถึงผู้ชายและผู้หญิงนั้นคือผู้ที่มีความรู้ลึกทางเพศ ตามจาริตปฏิบัติ

ข้อความข้างต้นมีความสอดคล้องกับอายะฮ์อัลกุรอานที่อัลลอฮ์ได้ตรัสว่า

﴿ أَوْ جَاءَ أَحَدٌ مِّنْكُمْ مِنَ الْغَايِبِ أَوْ لَمَسْتُمُ النِّسَاءَ ﴾

ความว่า หรือคนหนึ่งคนใดในพวกเจ้า มาจากการถ่ายทุกข์ หรือได้สัมผัสผู้หญิง

และมีความสอดคล้องกับตัวบทจากหะดีษที่รายงานโดยอับดุลลอฮ์ บินอุมร์ได้

กล่าวว่า

)

((

ความว่า ผู้ชายที่จูบภรรยาตนเองหรือแตะต้องด้วยมือของเขาถือว่าการสัมผัส ฉะนั้น ผู้ใดก็ตามที่จูบภรรยาของตนเองหรือแตะต้องนางด้วยมือ เขาจำต้องอาบน้ำละหมาด

ตำรียุญหะดีษ

หะดีษข้างต้นบันทึกโดย อิมามมาลิก ในหนังสือ อัลมุวัฏฏอฮ์ เล่มที่ 1 หน้า ที่ 43
หมายเลขหะดีษ 95

ระดับของหะดีษ

มุหัมมัด บิน อับดุลลอฮ์ ได้กล่าวในหนังสือ มิชกาตุ อัลมะศอบีหฺ เล่มที่ 1 หน้า 71
ว่าเป็นหะดีษที่ เศาะหีหฺ

อายะฮ์อัลกุรอานและอัลหะดีษข้างต้นเป็นหลักฐานที่แสดงว่าการสัมผัสระหว่างผู้หญิงกับผู้ชายถือว่าการทรงน้ำละหมาดเสีย

ในประเด็นผู้ที่มีความต้องการทางเพศ อายะฮ์และหะดีษได้กล่าวไว้อย่างรวม ๆ ท่านซัยคุ มุหัมมัด บิน อิสมาอีล ดาฮูด ได้อธิบายในประเด็นดังกล่าวโดยใช้หลักการจารีตปฏิบัติ(อูर्फ) ซึ่งมีความสอดคล้องกับอิมามนะวะวีที่กล่าวในหนังสือ อัลมัญมูอ์ เล่ม 2 หน้าที่ 32 ว่าลุมะมาฮ์เห็นพ้องกันว่าผู้หญิงหรือผู้ชายที่มีความต้องการทางเพศที่แตะต้องส่วนหนึ่งส่วนใดของร่างกายทำให้การทรงน้ำละหมาดเสีย ส่วนการอธิบายผู้หญิงหรือผู้ชายที่มีความต้องการทางเพศนั้นอิมามนะวะวีมีความเห็นว่าขึ้นอยู่กับอูर्फหรือจารีตปฏิบัติ(al-Nawawi , 1980 : 2/ 32)

อูर्फที่ 2 - บทบัญญัติว่าด้วยการตั้งเจตนาในการละหมาดปรากฏในหน้า 23 บรรทัดที่ 21 ได้กล่าวว่า

ادافون امام نووي مك مميلاه اي اكن ممدأي دغن مقارنة عرفية دغن سكيراً 2 ديبيلغكن فدا

عرف

ความว่า อิมามนะวะวีได้เลือกวิธีการตั้งเจตนาในการละหมาดนั้น ด้วยการถือความเทียบเสมอตามจารีตปฏิบัติ

ข้อความข้างต้นมีความสอดคล้องกับหะดีษที่รายงานโดยอุมร์ บิน คอตตอบท่านนบีได้กล่าวว่า

(( ))

ความว่า อะมัลต่างๆ จะมีผลใช้ไ้ต้องมีการตั้งเจตนา และแท้จริงทุก ๆ การงานขึ้นกับการตั้งเจตนา

ตำรียุคหะดีษ

หะดีษข้างต้นบันทึกโดยบุคอรี ในหนังสือเศาะฮีหุ้บุคอรี เล่มที่ 1 หน้า 13 หมายเลขหะดีษ 1

หะดีษข้างต้นเป็นหลักฐานที่แสดงว่าการตั้งเจตนาเป็นองค์ประกอบหนึ่งของการละหมาด

ในประเด็นการตั้งเจตนา หะดีษได้กล่าวไว้อย่างรวม ๆ ท่านซัยคุ มุหัมมัด บิน อิสมาอีล ดาวูด ได้อธิบายวิธีการตั้งเจตนาที่ถือว่าใช้ไ้ได้นั้น โดยใช้หลักการจารีตปฏิบัติ(อูर्फ) ซึ่งท่านได้อ้างคำกล่าวของท่านอิมามนะวะวีว่าการตั้งเจตนาจะนึกในช่วงไหนก็ได้ของการตักบิร และสอดคล้องกับท่านอิบนิกอสิมกล่าวในหนังสือ อัลบาญูรีย์ว่าทศนะที่ถูกต้องที่สุดและอุละมาอ์ส่วนใหญ่เห็นด้วยว่าการตั้งเจตนาให้นึกในช่วงใดก็ได้ของตักบิร (Ibni Kasim ,1922 : 1/ 153-al-Husaini,2001:154)

อูर्फที่ 3 บทบัญญัติว่าด้วยการขาดการต่อเนื่องในระหว่างการอ่านฟาตีหะฮ์ในขณะละหมาดปรากฏในหน้า 23 บรรทัดที่ 35 ได้กล่าวว่า

دان فوتس موالاتش فول دغن ديم يغ فنحغ فد عرف دغن كتيادأن عذر

ความว่า และถือว่าเป็นการขาดการต่อเนื่องอันเนื่องจากหยุดอ่านที่มีระยะเวลาหยุดยาวตามจารีตปฏิบัติโดยมิได้เกิดจากสุตวิสัยใด ๆ

สอดคล้องกับหะดีษที่รายงานโดยมาลิกกล่าวว่า

(( ))

ความว่า พวกท่านจงละหมาดเหมือนกับพวกท่านได้เห็นฉันละหมาด

ตำริญหะดีษ

หะดีษข้างต้นบันทึกโดยบุคอรีห์ ในหนังสือเศาะหีหฺบุคอรีห์ เล่มที่ 1 หน้าที่212 หมายเลขหะดีษ 631

หะดีษข้างต้นเป็นหลักฐานที่แสดงว่าการละหมาดที่ถูกละทิ้งว่าถูกต้องนั้นต้องเป็นการละหมาดที่สอนและปฏิบัติโดยท่านนบีﷺ รวมทั้งการต่อเนื่องในการอ่านระหว่างอาะฮฺสูในฟาติหะฮฺด้วย

ในประเด็นการขาดการต่อเนื่องในระหว่างฟาติหะฮฺ หะดีษมิได้กำหนดระยะเวลาที่แน่นอน ท่านซัยคุ มุหัมมัด บิน อิสมาอีล ดาวูด อัลพะฎอนีย์ ได้อธิบายการอ่านฟาติหะฮฺในการละหมาดนั้นเป็นโมฆะอันเนื่องจากการขาดการต่อเนื่องที่หยุดยาระหว่างอาะฮฺสูในสุเราะฮฺอัลฟาติหะฮฺ โดยใช้หลักอูรฟฺหรือจารีตปฏิบัติ สอดคล้องกับท่าน ซัยคุ อิบนิกอสิมและหุสัยนุได้กล่าวว่า จำเป็นต้องต่อเนื่องในระหว่างอาะฮฺสูในสุเราะฮฺอัลฟาติหะฮฺ ส่วนหยุดการอ่านอันเนื่องจากการหายใจก็ไม่มีผลเสียใด ๆ ต่อการละหมาด นอกจากหยุดการอ่านนั้นที่ใช้หยุดยาระหว่างอาะฮฺสูตามจารีตปฏิบัติทั้งที่เขาไม่มีเหตุผลวิสัยใด ๆ จึงถือว่าการอ่านฟาติหะฮฺนั้นเป็นโมฆะ(Ibni Kasim ,1922 : 1/ 155 , al-Husaini , 2001 : 158)

อูรฟฺที่4 - บทบัญญัติว่าด้วยการพูดในขณะที่ละหมาดปรากฏในหน้า 26 บรรทัดที่ 36 ได้กล่าวว่า

دان باتوق دان برسین جك پات دوا حرف اتو ساتو حرف یغ ممبری فهم بطلله سمیهیغن
بهکن دمعافکن یغتر سبوة جك سدیکیت فد عرف تتکل تر کرس اتسن اولیه یغتر سبوت دان جك پتا
درفدان دوا حرف

ความว่า และเมื่อมีอาการไอ หรือจาม หากปรากฏสองอักษรที่ชัดเจน หรือหนึ่งอักษรที่แสดงออกซึ่งความเข้าใจ การละหมาดของเขาก็จะถือเป็นโมฆะ แต่ถ้าหากการไอหรือจามที่ไม่สามารถยับยั้งได้หากมันมีจำนวนน้อยครั้งทางจารีตปฏิบัติถึงแม้จะมีสองอักษรด้วยความชัดเจนก็ตามก็ไม่มีความเสียหายต่อการละหมาด นอกจากอาการไอหรือจามนั้นหลายครั้งทางจารีตปฏิบัติจึงถือว่าการละหมาดของเขานั้นเป็นโมฆะ

ข้อความข้างต้นมีความสอดคล้องกับหะดีษที่รายงานโดยมุอาวียะฮฺ บิน อัลหะกัม

)

((

ความว่า แท้จริงในการละหมาดนี้ ไม่สมควรที่จะเอาคำพูดใดที่เป็นคำพูดของมนุษย์พูดมาพูด แท้จริงควรกล่าวตัศบีหฺ การตักบิร และการอ่านอัลกุรอาน

ตำริญญะหะดีษ

หะดีษข้างต้นบันทึกโดยอิมาม มุสลิมในหนังสือเศาะหิหฺมุสลิม เล่มที่ 2 หน้า 99 บรรทัดที่ หมายเลขหะดีษ 70

หะดีษข้างต้นเป็นหลักฐานที่แสดงว่าการพูดในขณะที่ละหมาดทำให้เสียการละหมาด

ในประเด็นห้ามพูดในขณะที่ละหมาด หะดีษมิได้อธิบายอย่างชัดเจนว่าพูดมากน้อยอย่างไรที่จะทำให้เสียการละหมาด ท่านซัยคุ มุหัมมัด บิน อิสมาอีล ดาหวุด อัลฟะฎอนียฺ ได้อธิบายกฎหมายอิสลามว่าด้วยห้ามพูดในขณะที่ละหมาดว่าเป็นคำพูดที่มากโดยใช้หลักการจารีตปฏิบัติ (อูรฟฺ) มาเป็นเกณฑ์ สอดคล้องกับทัศนะอิมามนะวะวีในหนังสือเราฎาะอ์อูฎอ์ลิบีน ได้กล่าวว่า กรณีผู้พูดได้พูดในขณะที่เขาละหมาดนั้นมีสองกรณี คือ กรณีที่ หนึ่ง พูดโดยที่ไม่มีความจำเป็น ถ้าพูดออกมาหนึ่งคำก็ไม่ผลเสียแก่ละหมาด เว้นแต่ที่พูดออกมานั้นมีความหมายจึงทำให้การละหมาดนั้นเสีย กรณีที่สอง พูดออกมาด้วยความจำเป็น ถ้าเสียงที่พูดออกมาน้อยครั้งก็ไม่เสียละหมาดแต่ถ้าหากพูดออกมาหลายครั้งตามจารีตปฏิบัติก็ถือว่าการละหมาดนั้นเป็นโมฆะ(al-Nawa wi, 1992 :1/ 394 – 395)

อูรฟฺที่ 5 - บทบัญญัติว่าด้วยละหมาดรอกอะฮฺที่หลงลืมหลังจากกล่าวสะลามปรากฏในหน้า 28 บรรทัดที่ 14 ได้กล่าวว่า

دان جك تر ايغت اي كمدين درفدا سلامن دان ممغير ماسن فدا عرف

ความว่า อนุญาตละหมาดที่หลงลืมหากเขานึกหลังจากที่เขากล่าวสะลามโดยที่เวลาน้อยทางจารีตปฏิบัติ

ข้อความข้างต้นมีความสอดคล้องกับหะดีษที่รายงานโดยอะบีสุรอยเราะฮฺมีดังต่อไปนี้

:

)) : ﷺ

: ((

((

ความว่า ครั้งหนึ่งท่านเราะสูลุลลอฮฺ ﷺ ได้นำพวกเราละหมาด ซึ่งเป็นละหมาดช่วงบ่าย อาจเป็นละหมาดซุฮฺร หรืออัสฺร เมื่อละหมาดได้สองเราะกะอะฮฺ ท่านก็กล่าวสละม แล้วจึงเดินไปที่ต้นอินทผลัม ทางด้านกิบละฮฺ ของมัสญิด แล้วท่านนั่งฟัง ต้นอินทผลัมอยู่ในสภาพที่ (ดูประหนึ่ง) โกรธผู้ร่วมละหมาด ครั้งนี้มีทั้งอบูบักรฺและอุมร์ แต่ไม่กล้าปริปากพูด คนที่ซอบใจก็รีบๆออกจากมัสญิดพลางกล่าวว่า ละหมาดถูกทำให้สั้นลงแล้ว สักพักผู้ละฮฺดันน์²⁰ ได้ยืนขึ้น และกล่าวว่า โอ้ ท่านเราะสูลุลลอฮฺ ละหมาดถูกกำหนดให้สั้นลง หรือว่า ท่านหลงลืม ท่านนบี ﷺ ได้หันไปทางขวาและซ้าย แล้วจึงกล่าวว่า นี่ผู้ละฮฺดันน์ พุดอะไรออกมา ประชาชน กล่าวว่า ถูกต้องแล้ว (โอ้ ท่านเราะสูลุลลอฮฺ) ท่านละหมาดสองเราะกะอะฮฺเท่านั้น ท่านนบี จึงได้ละหมาดอีกสองเราะกะอะฮฺแล้วสละม หลังจากนั้นท่านจึงกล่าวตักบิรแล้วสุญูด ตักบิรอีก แล้วจึงเงยขึ้น ตักบิรอีกครั้งแล้วท่านสุญูดตักบิรอีกแล้วจึงเงยจากสุญูด

ตำริญญะดีษ

หะดีษข้างต้นบันทึกโดยอิมาม บุคอรีในหนังสือเศาะฮีหฺบุคอรี เล่มที่ 1 หน้า 379 หมายเลขหะดีษ 1277

หะดีษข้างต้นเป็นหลักฐานที่แสดงว่าการที่ผู้ละหมาดได้ลืมละหมาดรอคอัตหลัง ก็สามารปฏิบัติละหมาดกับรอกอะฮฺที่ลืมได้เมื่อเขานึกได้

ในประเด็นดังกล่าว หะดีษมิได้กล่าวที่หยุดด้วยระยะเวลาที่ชัดเจน ท่านซัยคุ มุหัมมัด บิน อิสมาอีล ดาวูด อัลพะฎอนีย์ ได้อธิบายด้วยระยะเวลาที่น้อยโดยใช้หลักการทางอูर्फหรือ

²⁰ ผู้ชายที่มีชื่อว่า คีรบก บิน อุมร์ ถูกเรียกว่า ผู้ละฮฺดันน์ เพราะท่านมีแขนยาว (ดู al- Zuhaili 1989 : 2/104)

ประเพณีปฏิบัติมาเป็นเกณฑ์ สอดคล้องกับ อิบนิ กอสิมกล่าวในหนังสืออัลบาญูรีย่า หากผู้ละหมาดนิกได้หลังจากที่ให้สะลามแล้ว โดยที่ระยะเวลาหยุดนิ่งหลังจากให้สาลามและนิกได้นั้น เป็นเวลานที่น้อยตามอูर्फ ก็ถือว่าสามารถละหมาดต่อรอกอะฮ์ที่ลืมได้ (Ibni Kasim ,1922 : 1/ 192)

อูर्फที่ 6 - บทบัญญัติว่าด้วยการสุญูดสี่หุวัย์ปรากฏในหน้าที่ 29 บรรทัดที่ 15 ได้กล่าวว่

جك لوف اي دان فنحغ فر جراينش فدا عرف مك دمكين جوا تياد دافت لاكي اي

سجود

ความว่า หากผู้ละหมาดได้ให้สะลามโดยที่เขาลืมอ่านตะหียะฮ์แรก และห่างด้วยระยะเวลาที่ยาวทางอูर्फที่ไม่อนุญาตสุญูดได้

ข้อความข้างต้นมีความสอดคล้องกับหะดีษที่รายงานโดยอะบิสุรอยเราะฮ์มิดังต่อไปนี้

ﷺ

((صلى))

)) :

ﷺ

:(

((

ความว่า ครั้งหนึ่งท่านเราะฮ์มุลลอฮ์ ﷺ ได้นำพวกเราละหมาด ซึ่งเป็นละหมาดช่วงบ่าย อาจเป็นละหมาดซุฮรฺ หรืออัสร์ เมื่อละหมาดได้สองเราะกะอะฮ์ ท่านก็กล่าวสะลาม แล้วจึงเดินไปที่ต้นอินทผลัม ทางด้านกิบละฮ์ของมัสญิด แล้วท่านนั่งพิง ต้นอินทผลัมอยู่ในสภาพที่ (ดูประหนึ่ง) โกรธผู้ร่วมละหมาด ครั้งนี้มีทั้งอบูบักร์และอุมร์ แต่ไม่กล้าปรึปากพูด คนที่ขบใจก็รีบๆออกจากมัสญิดพลางกล่าวว่า ละหมาดถูกทำให้สั้นลงแล้ว สักพักผู้ละฮ์คันน์²¹ ได้ยืนขึ้น และกล่าวว่า โอ้ ท่านเราะฮ์มุลลอฮ์ ละหมาดถูกกำหนดให้สั้นลง หรือว่า ท่านหลงลืม ท่านนบี ﷺ ได้หันไปทางขวาและ

²¹ ผู้ชายที่มีชื่อว่า คีรบก บิน อุมร์ ถูกเรียกว่า ผู้ละฮ์คันน์ เพราะท่านมีแขนยาว (ดู al- Zuhaili 1989 : 2/104)

ชาย แล้วจึงกล่าวว่า นี่ขลุ่ยคันนี้ พุดอะไรออกมา ประชาชน กล่าวว่า
 ถูกต้องแล้ว (โอ้ ท่านเราะฮ์ลุลลอฮ์) ท่านละหมาดสองเราะกะอะฮ์เท่า
 นั้น ท่านนบี จึงได้ละหมาดอีกสองเราะกะอะฮ์แล้วสะลาม หลังจากนั้น
 ท่านจึงกล่าวตักบิรแล้วสุญูด ตักบิรอีก แล้วจึงเงยขึ้น ตักบิรอีกครั้งแล้ว
 ท่านสุญูดตักบิรอีกแล้วจึงเงยจากสุญูด

หะดีษข้างต้นท่านเราะฮ์ลุลลอฮ์ได้สุญูดสองครั้งหลังจากที่ท่านให้สะลามแล้ว จึงเป็น
 หลักฐานที่แสดงว่าอนุญาตให้สุญูดได้หลังจากที่ให้สะลามแล้ว

ในประเด็นดังกล่าวหะดีษมิได้อธิบายอย่างชัดเจนว่าระยะเวลาที่ห่างมากน้อย
 เพียงใดระหว่างให้สะลามละหมาดกับหยุดนอกละหมาด ท่านซัยคุมฮัมมัด บิน อิสมาอีล ดาวูด
 อัลฟะฎอนีย์ ท่านได้อธิบายว่าหากผู้ละหมาดได้ให้สะลามโดยที่เขาลืมสุญูด และห่างด้วยระยะเวลา
 ที่ยาวตามจารีตปฏิบัติก็ไม่อนุญาตสุญูดได้สอดคล้องกับอิบนิอัสฮิมกล่าวในหนังสืออัลบาคูรียะฮ์ว่า
 หากผู้ละหมาดนึกได้หลังจากที่ให้สะลามละหมาดแล้ว โดยที่ระยะเวลาหลังจากให้สะลามละหมาด
 และนึกได้นั้นเป็นเวลาที่ยาวตามจารีตปฏิบัติจึงไม่สามารถที่จะสุญูดได้ (Ibn Kasim , 1922 : 196)

ฮุรฟที่ 7 - บทบัญญัติว่าด้วยการต่อเนื่องระหว่างละหมาดในการละหมาดร่วมหน้าที่
 35 บรรทัดที่ 21

دان كتيكا موالاة انتارا سمبيغ يغ فرتام دان انتارا يغ كدوان جاغن ادا فنجر اين يغ فننجغ

فد عرف يآيت قدر ماس لولس سمبيغ دوار كعة

ความว่า และประการที่สาม ละหมาดทั้งสองจะต้องมีความต่อเนื่องกัน โดยที่ไม่
 ห่างระหว่างละหมาดทั้งสองด้วยระยะเวลาที่ยาวตามจารีตปฏิบัติ กล่าวคือประมาณเวลาเท่ากับ
 ละหมาดสองรอกอฮ์

ข้อความข้างต้นมีความสอดคล้องกับหะดีษที่รายงานโดยอับดุลลอฮ์ บิน อุมร์

))

((

ความว่า ขณะที่ท่านต้องเร่งรีบในการเดินทาง ท่านจะร่นละหมาดมัฆ
 ริบออกไป และนำไปละหมาดสามรอกอฮ์ หลังจากนั้นท่านจะให้สะ
 ลาม ท่านจะนั่งอยู่ไม่นานแล้วท่านจะอีกอมะฮ์ละหมาดอิซาฮ์ แล้วท่าน
 ก็จะละหมาดอิซาฮ์สองรอกอฮ์ แล้งจึงให้สาลาม

คำกริญาหะดีษ

หะดีษข้างต้นบันทึกโดยอิมาม บุคอรีห์ ในหนังสือ เสาอีห์ บุคอรีห์ เล่ม 1 หน้า 373
หมายเลขหะดีษ1041

หะดีษข้างต้นเป็นหลักฐานที่แสดงว่าต้องมีความต่อเนื่องระหว่างละหมาดรวมทั้ง
สอง

ในประเด็นการต่อเนื่องระหว่างละหมาดในการละหมาดรวมหะดีษมิได้กล่าวอย่าง
ชัดเจนถึงระยะเวลาหยุดระหว่างละหมาดทั้งสอง ท่านซัยคุมฮัมมัด บิน อิสมาอีล ดาวูด อัลพะฎอนีย์
ได้อธิบายว่าหากหยุดห่างด้วยระยะเวลาตามจารีตปฏิบัติหรืออูर्फก็ถือว่าใช้ไม่ได้ กล่าวคือ เวลา
มากตามอูर्फคือเทียบเท่าละหมาดสองรอกอัดสอดคล้องกับอิบนิกอสิม ที่ได้กล่าวในหนังสืออัลบาญู
รีย์ว่า ต้องมีความต่อเนื่องระหว่างละหมาดที่หนึ่งและละหมาดที่สองกล่าวคือไม่ห่างระหว่าง
ละหมาดที่หนึ่งกับละหมาดที่สองที่นานตามจารีตปฏิบัติ โดยที่ไม่หยุดเกินกว่าละหมาดสองรอกอัด
(Ibni Kasim ,1922 : 1/ 216)

อูर्फที่ 8 - บทบัญญัติว่าด้วยการต่อเนื่องระหว่างคุตบะฮ์กับละหมาดปรากฏใน
หน้าที่ 41บรรทัดที่ 13

دان انتارا سمبهيغ يأت جاغن ادا فر جراين يغ فنجغ فدا دان بر توروب 2 انتارا دو

عرف يأت جاغن ادا قدر دوار كعة

ความว่า ต้องมีความต่อเนื่องกัน ระหว่างคุตบะฮ์ และการละหมาด กล่าวคือไม่
อนุญาตให้ห่างระหว่างทั้งสองด้วยระยะเวลาที่ยาวทางอูर्फคือระยะห่างประมาณละหมาดสองรอกอัด
สอดคล้องกับหะดีษที่รายงานโดยมาลิกกล่าวว่

(( ))

ความว่า พวกเขาจงละหมาดเหมือนกับพวกเขาได้เห็นฉันละหมาด

หะดีษข้างต้นเป็นหลักฐานที่แสดงว่าการละหมาดที่ถูกนับว่าถูกต้องนั้นต้องเป็น
การละหมาดที่สอนและปฏิบัติโดยท่านนบี รวมทั้งการต่อเนื่องในการอ่านระหว่างคุตบะฮ์วันศุกร์
กับการละหมาดวันศุกร์อีกด้วย

ในประเด็นการต่อเนื่องระหว่างคุตบะฮ์กับการละหมาด หะดีษมิได้กล่าวระยะเวลา
ที่ชัดเจน ท่านซัยคุมฮัมมัด บิน อิสมาอีล ดาวูด อัลพะฎอนีย์ได้อธิบายว่า หากหยุดกล่าวระหว่างคุ
ตบะฮ์กับละหมาดที่หยุดด้วยระยะเวลายาวตามจารีตปฏิบัติก็ถือว่าใช้ไม่ได้ สอดคล้องกับอิบนิกอ

เล่มได้กล่าวในหนังสืออัลบาญีรียว่า ถือเป็นเรื่องหนึ่งของการเทศนาหรือคุตบะฮ์ที่ต้องต่อเนื่องระหว่างคุตบะฮ์และละหมาด แต่ถ้าหยุดเป็นเวลานานตามจารีตปฏิบัติก็ถือว่าคุตบะฮ์และละหมาดนั้นใช้ไม่ได้ ถึงแม้ขาดการต่อเนื่องอันเนื่องมาจากหลับหรือเป็นลมก็ตาม(Ibni Kasim ,1922 :1/ 228)

4.3.6 การตักลีดมัซฮับอื่นนอกเหนือจากมัซฮับชาฟีอีย์

การตักลีดหรือการปฏิบัติตามหมายถึงการเลียนแบบผู้อื่นด้วยการยอมรับผลของการอิญติฮาดของเขาโดยที่ตนเองไม่รู้เหตุผลหรือหลักฐาน²² ท่านซัยคุ มุหัมมัด บิน อิสมาอีล ดาวูด อัลพะฎอนีย์ ก็ได้นำเอาหลักการเกี่ยวกับตักลีดหรือปฏิบัติตามมัซฮับอื่นที่นอกเหนือจากมัซฮับชาฟีอีย์ มาอธิบายบทบัญญัติอีกด้วย ดังตัวอย่างในหน้า 40 บรรทัดที่ 9 ซึ่งผู้แต่งให้ตักลีดนอกเหนือจากมัซฮับชาฟีอีย์ในเชิงปฏิบัติ

دان دتپا اكن بلقيني درفد املي دوسن يغ تياد سمفي بيلاغن 2 امفت فوله
اورغ اداكه سمبيغ اكن جمعة اتو ظهر مك جوابن مندقله سمبيغ اكن ظهراتس
مذمب امام الشافعي دان تله مهارس اوله فرميمفونن درفد علماء لأين درفدامام شافعي اكن بهواسن
مندقله سمبيغ اكن جمعة مك قول يغ مهارس اين قواة اي مك افيل دتقليد سكلين اكن
اورغ يغ مغاكن قول اين مك بهواسن مروس دتقليد كندي دان صحله جمعة

ความว่า มีผู้คนจากชาวสวนได้ถามท่านซัยคุ บุลกันยี่เกี่ยวกับการปฏิบัติละหมาดวันศุกร์ที่มีจำนวนสับปบุรุษไม่ครบสี่สิบคนจะต้องละหมาดวันศุกร์หรือละหมาดซุฮริ ท่านซัยคุ บุลกันยี่ได้ตอบว่า ตามทัศนะมัซฮับอิมามอัชชาฟีอีย์มีความเห็นว่า จงละหมาดซุฮริ แต่ตามทัศนะของบรรดาอุละมาอ์นอกเหนือจากทัศนะของอิมามอัชชาฟีอีย์มีความเห็นว่า ปฏิบัติละหมาดวันศุกร์ได้ ดังนั้นทัศนะที่สองนี้มีน้ำหนักมากกว่า เมื่อบรรดาชาวสวนเหล่านี้ตักลีดกับทัศนะนี้ก็จะทำได้ และถือว่าละหมาดวันสุคร์นั้นถูกต้อง.

จากข้อความข้างต้นนั้นผู้แต่งได้กล่าวถึงทัศนะที่แตกต่างกันในการปฏิบัติละหมาดวันศุกร์ที่มีจำนวนสับปบุรุษไม่ครบสี่สิบคนจะต้องละหมาดวันศุกร์หรือละหมาดซุฮริ อุละมาอ์มีทัศนะที่แตกต่างกันออกเป็นทัศนะดังต่อไปนี้ คือ

²² Wahbah Azzuhaili , 1996 : 2 / 1120

ทัศนะที่หนึ่ง มัชฮับ อัซซาฟีอีเห็นว่า ²³ จะต้องครบสี่สิบคน หากไม่ครบสี่สิบให้
ละหมาดซุฮริ โดยมีหลักฐานจากหะดีษที่รายงานโดยญาบิรฺ บิน อับดุลลอฮฺ ได้กล่าวว่า

(( ))

ความว่า สุนนะฮฺได้ถือปฏิบัติกันมาแล้วว่าในทุก ๆ สี่สิบคน และเกิน
กว่านั้นต้องทำญุมอะฮฺ

คัดลอกหะดีษ

หะดีษข้างต้นบันทึกโดย อัลบัยฮากีย์ ในหนังสือสุนันบัยฮากีย์ กุบรอห์ เล่มที่ 3
หน้า ที่177หมายเลขหะดีษ 5397

ระดับของหะดีษ

ท่านชัยคุ อัลบานีย์ กล่าวในหนังสือ อิรฺวอฺ อัลมะอะลีลฺ เล่ม 3 หน้าที่ 69 โดยอ้าง
คำพูดของ บัยฮากีย์ ว่า เป็นหะดีษที่ไม่สามารถใช้เป็นหลักฐานได้ :

และท่านได้อ้างคำพูดของอิบนุหิบบานอีกว่า เป็นหะดีษที่ไม่อนุญาตใช้เป็นหลักฐาน ได้

(:)

หะดีษข้างต้นเป็นหลักฐานที่แสดงว่าวาญิบจะต้องทำการละหมาดญุมอะฮฺ นั้น เมื่อ
มีจำนวนผู้ละหมาดครบสี่สิบคน

ทัศนะที่สอง เป็นทัศนะของอิมามอัลกะซานีย์สังกัฒมัซฮับหะนะฟียะ มีความเห็นว่า
ปฏิบัติละหมาดวันศุกร์สามารถกระทำได้ เมื่อมีผู้คนครบ สามคน ²⁴ โดยมีหลักฐานจากอัลกุรอาน
ที่อัลลอฮฺได้ตรัสว่าดังนี้

﴿ ﴾

(9 :)

ความว่า พวกเขาจรีบเร่งไปสู่การรำลึกถึงอัลลอฮฺ^ﷻ และพวกเขา
จงละทิ้งการค้าขายเสีย นั้นเป็นการดีสำหรับพวกเขา (al- Jumah : 9)

²³ อิมามนะวะวี๊ย์ กล่าวในหนังสือ เราะวีฎะตุฎุฎูอิลิบิน เล่มที่ 1 หน้า513 หมวคว่าด้วยการละหมาดวันศุกร์

²⁴ อัลกะซานีย์ กล่าวในหนังสือ บะดาอียฺ อักเศาะนาอียฺ เล่มที่ 1 หน้าที่ 397

อาเยฮุอัลกุรอานข้างต้นอัลลอฮ์ได้ตรัสว่า( ) ซึ่งเป็นสำนวนญุมฮิ จำนวนน้อยของญุมฮิคือสาม ดังนั้นจึงเป็นหลักฐานที่แสดงว่าวาญิบต้องละหมาดวันศุกร์เมื่อมีผู้ครบสามคน

ทัศนะที่สาม เป็นทัศนะของมัซฮับมาลิกีย์²⁵ มีความเห็นว่า ปฏิบัติละหมาดวันศุกร์ได้ เมื่อครบ สิบสองคน โดยมีหลักฐานจากหะดีษที่รายงานโดยญาบิร บิน अबดุลลอฮ์ดังนี้

))

((

)

ความว่า ท่านเราะฮ์ลุกล่าวถึงอ่านคุตบะฮ์ในวันศุกร์ ทันใดนั้นกองคาราวานที่มาจากประเทศซามได้มาถึง ผู้คนได้หันมาสนใจกับกองคาราวานดังกล่าว จนเหลือสิบสองคน อัลลอฮ์ประทานอาเยฮุที่เกี่ยวข้องกับเหตุการณ์นี้ซึ่งได้ตรัสไว้ว่า และเมื่อพวกเขาได้เห็นการค้าและการละเล่นพวกเขาก็กรูกันเข้าไปที่นั่น และปล่อยเจ้าให้ยืนอยู่คนเดียว

ตำริญหะดีษ

หะดีษข้างต้นนั้นบันทึกโดย มุสลิม ในหนังสือเศาะหิหุ มุสลิม เล่มที่ 2 หน้าที่ 590 หมายเลขหะดีษ 863

หะดีษข้างต้นเป็นหลักฐานที่แสดงว่าเมื่อมีจำนวนสับปบุรุษครบสิบสองคนก็สามารถกระทำการละหมาดวันศุกร์ได้

ท่านซัยคุ มุหัมมัด บิน อิสมาอีล ดาวูด อัลพะฎอนีย์ ได้อธิบายกฎหมายอิสลามว่าด้วยการละหมาดวันศุกร์ที่ไม่ครบจำนวนคนสี่สิบคนสามารถละหมาดวันศุกร์ได้ ดังนั้นผู้ใดที่ละหมาดวันศุกร์โดยการเลียนแบบด้วยการยอมรับผลของการอิญติฮาดของผู้อื่น โดยที่ตนเองไม่รู้เหตุผลหรือหลักฐาน ถือว่าการละหมาดวันศุกร์ของเขานั้นใช้ได้

²⁵ อิมามมะลิกีย์ กล่าวในหนังสือ ฟิกฮุล อิบาดาค เล่มที่ 1 หน้า 240 หมายความว่าด้วยการละหมาดวันศุกร์

4.3.7 วิธีการรวบรวมทัศนะและการให้นำหนักกับหลักฐาน

การตรึงหรือการให้นำหนักกับหลักฐานที่ท่าน ชัยคุ มุหัมมัด บิน อิสมาอิล อัดาวดีฮ์ อัลพะฎอนีย์มีแนวปฏิบัติโดยการรวบรวมทัศนะและได้ตรึงไว้ในหนังสือ วุซาหุ อัลอัฟรอหุ วะอิศบาหุอัลพะลาหุ โดยส่วนใหญ่แล้วท่านจะยึดหลักฐานที่มีความหนักแน่นกว่าไม่ว่าจะสังกัดมัซฮับชาฟีอีฮ์กับชาฟีอีฮ์หรือมัซฮับชาฟีอีฮ์กับมัซฮับอื่นนอกเหนือจากชาฟีอีฮ์ หรือมิได้กล่าวมัซฮับใด ๆ ก็ตาม

ตรึงที่ 1 บทบัญญัติว่าด้วยการละหมาดวันศุกร์ปรากฏในหน้าที่ 40 บรรทัดที่ 9 เป็นทัศนะของมัซฮับชาฟีอีฮ์กับมัซฮับอื่นนอกเหนือจากมัซฮับชาฟีอีฮ์ ได้กล่าวไว้ดังนี้

دان دتپا اکن بلقیني درفد املی دوسن یغ تیاد سمفی بیلاغن 2 امفت فوله
اورغ اداکه سمبیغ اکن جمعة اتو ظهر مک جوابن مندقله سمبیغ اکن ظهراتس
مذمب امام الشافعی دان تله مهارس اوله فرمیمفونن درفد علماء درفدامام شافعی اکن بهواسن
مندقله سمبیغ اکن جمعة مک قول یغ مهارس این قواة ای

ความว่า มีผู้คนจากชาวสวนได้ถามท่านชัยคุ บุลคัยนีฮ์เกี่ยวกับการปฏิบัติละหมาดวันศุกร์ที่จำนวนคนไม่ครบสี่สิบคนจะต้องละหมาดวันศุกร์หรือละหมาดซุฮริ ท่านชัยคุ บุลคัยนีฮ์ได้ตอบว่า จงละหมาดซุฮริ ตามทัศนะอิมาม อัชชาฟีอีฮ์ แต่ตามทัศนะของบรรดาอุละมาอ์นอกเหนือจากทัศนะของอิมามอัชชาฟีอีฮ์มีความเห็นว่า ปฏิบัติละหมาดวันศุกร์ได้ ดังนั้นทัศนะที่สองนี้ให้นำหนักมากกว่า

จากข้อความข้างต้นนั้นผู้แต่งได้กล่าวถึงทัศนะที่แตกต่างกันในการปฏิบัติละหมาดวันศุกร์ที่จำนวนคนไม่ครบสี่สิบคนจะต้องละหมาดวันศุกร์หรือละหมาดซุฮริ อุละมาอ์มีทัศนะที่แตกต่างกันออกเป็นทัศนะดังต่อไปนี้ คือ

ทัศนะที่หนึ่ง มัซฮับ อัชชาฟีอีฮ์เห็นว่า ²⁶ จะต้องครบสี่สิบคน หากไม่ครบสี่สิบให้ละหมาดซุฮริ โดยมีหลักฐานจากหะดีษที่รายงานโดยญาบิรฺ บิน अबดุลลอฮฺ ได้กล่าวว่

(( ))

ความว่า สุนนะฮฺได้ถือปฏิบัติกันมาแล้วว่าในทุก ๆ สี่สิบคน และเกินกว่านั้นต้องทำญะมาอะฮฺ

²⁶ อิมามนะวะวีฮ์ กล่าวในหนังสือ เรว้ฎาะฮฺตุฎุอฺลิบีน เล่มที่ 1 หน้า 13 หมายความว่าด้วยการละหมาดวันศุกร์

หะดีษข้างต้นเป็นหลักฐานที่แสดงว่าผู้คนครบจำนวนสิบสองคนจึงสามารถ
ละหมาดวันศุกร์ได้

ท่านซัยคุ มุหัมมัด บิน อิสมาอิล ดาหวุด อัลพะฎอนีย์ ได้อธิบายกฎหมายอิสลามว่า
ด้วยการละหมาดวันศุกร์ที่ไม่ครบจำนวนคนสี่สิบคนสามารถละหมาดวันศุกร์ได้ โดยที่ท่านเห็นด้วย
และให้นำหนักกับหลักฐานตามทัศนะของบรรดาอุละมาอ์ที่มีทัศนะว่าสามารถละหมาดวันศุกร์ได้
สอดคล้องกับท่านซัยคุ อัลกาซานีย์ที่มีความเห็นว่าเงื่อนไขหนึ่งของการละหมาดวันศุกร์คือต้อง
ละหมาดร่วม(ญะมาอะฮฺ) ซึ่งท่านได้อธิบายอายะฮ์อัลกุรอานที่อัลลอฮ์ได้ตรัสว่า( ) ซึ่ง
เป็นสำนวนญุมอฺิ จำนวนน้อยของญุมอฺิคือสาม ดังนั้นจึงเป็นหลักฐานที่แสดงว่าวาญิบต้องละหมาด
วันศุกร์เมื่อมีผู้คนครบสามคน (al-Kasani , 1982 : 1/ 268)

ตรัษีหฺที่ 2 บทบัญญัติว่าด้วยการอาบน้ำวาญิบของผู้ที่รับอิสลามใหม่ปรากฏใน
หน้า16บรรทัดที่ 21

دان جك اداي مك واجب مندين كمدين درفد اسلام فد قول يغ اصح ايله يغ معتمد ن

دان كنا قيل كو كور اي افيلل اسلام مك قول اين ضعيف

ความว่า ผู้ที่รับอิสลามใหม่เขาจำเป็นต้องอาบน้ำ ตามทัศนะที่ถูกต้อง ใน
ขณะเดียวกันก็มีผู้กล่าวว่าไม่จำเป็นต้องอาบน้ำดังนั้นทัศนะที่สองคือทัศนะที่อ่อนแอ.

จากข้อความข้างต้นนั้น ท่าน ซัยคุ มุหัมมัด บิน อิสมาอิล ดาหวุด อัลพะฎอนีย์ ได้
กล่าวบทบัญญัติอิสลามเกี่ยวกับผู้ที่รับศาสนาอิสลามใหม่ว่าวาญิบจะต้องอาบน้ำ หรือไม่วาญิบ
อาบน้ำ ท่านได้อธิบายว่า อุละมาอ์มีทัศนะแตกต่างออกเป็นสองทัศนะด้วยกันคือ

ทัศนะที่หนึ่ง มัชฮับหะนะฟีมีมีความเห็นว่า สุนัดอาบน้ำเมื่อรับอิสลามใหม่ โดยมี
หลักฐาน จากอัลกุรอานที่อัลลอฮ์ได้ตรัสว่า

(38 :) ﴿

ความว่า จงกล่าวเถิด แก่บรรดาผู้ที่ปฏิเสธศรัทธาว่า หากพวกเขา
หยุดยั้ง สิ่งมาแล้วก็จะถูกอกภัยให้แก่พวกเขา และหากพวกเขากลับ
(ต่อต้าน) อีก แท้จริงนั้น แนวทางของคนก่อน ๆ นั้นได้ผ่านมา
แล้ว (al-Anfal : 38)

อายะฮ์อัลกุรอานข้างต้นเป็นหลักฐานที่แสดงว่าอัลลอฮ์จะให้โอกาสแก่ผู้ที่รับศาสนาอิสลาม และพระองค์จะให้โอกาสกับสิ่งที่แล้วมา รวมทั้งผู้มีญุนบูด้วย ดังนั้นผู้มีญุนบูไม่ว่าญิบอบาน้ำหรือสุนัตอบาน้ำนั่นเอง

ทัศนะที่สอง อิมามนะวะวีสังกัคมัซฮับ ซาฟีอี มีความเห็นว่า วาญิบอบาน้ำเมื่อรับอิสลามใหม่²⁹ โดยมีหลักฐานจากอัญญาของบรรดาอุละมาอ์ คือ

บรรดานักวินิจฉัยกฎหมายอิสลามมีความเห็นว่า บรรดากาฟิรที่รับศาสนาอิสลาม เขาจะได้รับการคุ้มครองโดยรัฐอิสลาม หากเขามีหนี้สินเขาจำเป็นต้องจ่ายหนี้สินซึ่งอัลลอฮ์ไม่ยกเว้นใด ๆ อันเนื่องจากเขารับอิสลาม ส่วนอายะฮ์ อัลกุรอานที่อัลลอฮ์ได้ตรัสว่า

(38 :) ﴿

ความว่า จงกล่าวเถิด แก่บรรดาผู้ที่ปฏิเสธศรัทธาว่า หากพวกเขาหยุดยั้ง สิ่งที่แล้วมาที่จะถูกอกภัยให้แก่พวกเขา และหากพวกเขากลับ (ต่อต้าน) อีก แท้จริงนั้น แนวทางของคนก่อน ๆ นั้นได้ผ่านมา เป็นอายะฮ์ที่มีความหมายว่า อัลลอฮ์ทรงลงล้างบาป แต่อัลลอฮ์ไม่ให้โอกาสแก่ผู้ที่มีญุนบูนอกจากเขาจำเป็นต้องอบาน้ำวาญิบ ดังนั้นเขาต้องอบาน้ำวาญิบหลังจากที่เขาได้รับศาสนาอิสลาม

ท่านซัยคุ มุหัมมัด บิน อิสมาอิล ดาวูด อัลพะฎอนีย์ ได้อธิบายกฎหมายอิสลามว่า ด้วยการอบาน้ำวาญิบของผู้ที่รับอิสลามใหม่จำเป็นต้องอบาน้ำวาญิบแก่ผู้ที่รับอิสลามใหม่ โดยที่ท่านเห็นด้วยและให้น้ำหนักกับหลักฐานตามทัศนะของบรรดาอุละมาอ์ที่มีทัศนะว่าต้องอบาน้ำวาญิบสอดคล้องกับท่านอิมามนะวะวีได้กล่าวว่า บรรดากาฟิรที่รับศาสนาอิสลามเขาจะได้รับการคุ้มครองโดยรัฐอิสลาม หากเขามีหนี้สินเขาจำเป็นต้องจ่ายหนี้สินซึ่งอัลลอฮ์ไม่ยกเว้นใด ๆ อันเนื่องจากเขารับอิสลาม และการที่เป็นวาญิบแก่ผู้ที่รับอิสลามใหม่ต้องอบาน้ำวาญิบอันเนื่องจากมีญุนบูนั้นมิใช่เป็นการสร้างภาระหรือเอาโทษแก่พวกเขา เพียงแต่เป็นการเงื่อนไขหนึ่งของการละหมาดที่จะต้องอบาน้ำวาญิบก่อนที่จะทำการละหมาด (al-Nawawi , 1982 : 2/ 174)

²⁹ อิมามนะวะวีกล่าวในหนังสือ อัล - มัจมูอ์ เล่มที่ 2 หน้าที่ 174

4.3.8 วิธีรวบรวมความเห็นต่าง ๆ และมีได้ตรึงหุ

นอกจากที่ท่านซัยคุ มุหัมมัด บิน อิสมาอิล อัคาวุดียฺ อัลพะฎอนียฺ ได้ตรึงหุหรือ การเลือกหลักฐานที่หนักแน่นกว่าแล้ว ในหนังสือ วุซาหุล อ์ฟรอหุ วะอิศบาหุลอัลพะลาหุ ยังพบว่า ท่านได้รวบรวมความเห็นของอุละมาอ์ต่าง ๆ ไม่ว่าจะสังกัดมัซฮับชาฟีอีหรือมัซฮับอื่น นอกเหนือจากชาฟีอี แต่ท่านมิได้ให้น้ำหนักกับหลักฐานแต่อย่างใดซึ่งปรากฏดังตัวอย่างในหน้าที่ 40 บรรทัดที่ 15 บทบัญญัติว่าด้วยจำนวนบุคคลที่วาญิบต้องละหมาดวันศุกร์ดังนี้คือ

بيلاغن 2 امفت فوله اين ساتو قول درفد امفت بلس قول دان قول يغ كدواصح
 جمعة درفد سكورغ جوادروايتكندي اوله ابن حزم دان قول يغكتيك دواورغ سفرة سمبيغ دان
 برجماعة قول دان قول يغكأمفت تيك اورغ سرت امام فد امام ابي حنيفة دان
 رضي الله عنهما دان قول يغكليمان دواورغ سرت امام فد ابي يوسف دان محمد دان دان قول
 يغكأنم توجّه اورغ فد عكرمة دان قول يغكتوجه ام اورغ فد ربيعة دان قول يغكدولافنش دوابلس
 اورغ فد ربيعة جوك دان امام مالك دان قول يغكسميلن سفرة ايت جوك درفد امام فد ابي اسحاق
 دان قول يغكسفولهن دوافوله اورغ فد رواية ابن حبيب درفد مالك دان قول يغكسبلسن تيك فوله اورغ
 دمكين ايت جوك دان قول يغكدوابلسن ليم فوله اورغ فد احمد دان دحكايتهكندي درفد عمر بن عبد
 العزيز رضي الله عنه دان قول يغكتيك بلس دولافن فوله اورغ دحكايتهكندي اوله مأزري دان قول
 يغكأمفت بلس فرميمفونن يغبايق

ความว่า จำนวนผู้ละหมาดวันศุกร์ต้องครบสี่สิบคนนั้นเป็นทัศนะหนึ่งในสิบสี่ ทัศนะ และทัศนะที่สองคือหนึ่งคนเท่านั้นซึ่งเป็นทัศนะที่มีการพาดพิงถึงอิบนิหะมิ และทัศนะที่สาม คือสองคนเหมือนกับการละหมาดญะมาอะฮ์คือเป็นทัศนะของนัคอียฺ และทัศนะที่สี่คือสามคน รวมทั้งผู้เป็นอิมามด้วยเป็นทัศนะของอิมามอบิหะนิพะฮุและสุฟยานอ์ซหุรียฺ และทัศนะที่ห้าคือสอง คนพร้อมกับอิมามคือเป็นทัศนะของอบิยูซุฟ และมุหัมมัด และอัลลัษซ์ และทัศนะที่หกคือเจ็ดคน เป็นทัศนะของอิกเราะมะฮุ และทัศนะที่เจ็ดคือหกคนเป็นทัศนะของเราะบิอะฮุ และทัศนะที่แปดคือ สิบสองคนเป็นทัศนะของเราะบิอะฮุเช่นกันและอิมามมาลิก และทัศนะที่เก้าคือเหมือนกับทัศนะที่ แปดไม่นับรวมถึงผู้เป็นอิมามเป็นทัศนะของอบิอิสฮาก และทัศนะที่สิบ คือ ยี่สิบคนเป็นทัศนะที่ รายงานโดยอิบนิหะบิบ จากมาลิก และทัศนะที่สิบเอ็ด คือ สามสิบคน และทัศนะที่สิบสอง คือ ห้า สิบคนเป็นทัศนะของอะหฺมัดและเป็นทัศนะที่ถูกเล่าโดยท่านอุมร์ บิน अबดุลอะซิช และทัศนะที่สิบ สาม คือ แปดสิบคนเป็นทัศนะที่ถูกเล่าโดยมะอฺชะรียฺ และทัศนะที่สิบสี่คือ มีจำนวนผู้คนที่มากมาย .

จากข้อความข้างต้นนั้นผู้แต่งได้รวบรวมความเห็นของอุละมาอ์ต่าง ๆ ไม่ว่าจะ
 สังกัดมัซฮับชาฟีอีห์หรือมัซฮับอื่นนอกเหนือจากชาฟีอีห์ ซึ่งเป็นเนื้อหาเกี่ยวกับจำนวนบุคคลที่
 สามารถทำการละหมาดวันศุกร์ได้ โดยที่ผู้แต่งมิได้ค้นหาหลักฐานที่มีน้ำหนักแน่นกว่า ทั้งนี้ผู้แต่ง
 อาจจะมีเจตนาที่จะนำเสนอความคิดเห็นของบรรดาอุละมาอ์อย่างเดียว กอปรกับหนังสือเล่มนี้เป็น
 หนังสือที่ค่อนข้างจำกัดเนื้อหา ตามที่ผู้แต่งได้กล่าวไว้ในหน้า 17 บรรทัดที่ 32 ว่า)
 (فنحج) ความว่า “พวกเจ้าจงสืบค้นจากหนังสือเล่มใหญ่” คือหนังสือที่อธิบายเนื้อหา
 ที่มากกว่า จึงเป็นไปได้ที่ผู้แต่งได้เขียนความเห็นอย่างเดียวเพื่อมานำเสนอต่อสาธารณชน

Prince of Songkla University
 Pattani Campus